

Pit-tah de grijze wolf

Jack London

Vertaald door: S.J. Barentz-Schönberg

bron

Jack London, *Pit-tah de grijze wolf* (vert. S.J. Barentz-Schönberg). H.J.W. Becht, Amsterdam 1923
(4de druk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/lond007pitt02_01/colofon.php

© 2012 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small hook at the top.

Eerste deel.

Eerste hoofdstuk.

Het spoor van de prooi.

Donkere pijnwouden grijnsden aan weerszijden van de bevroren rivier. De boomen waren door een hevigen wind van hun witte rijplaag ontdaan en schenen zich naar elkaar toe te buigen, zwart en dreigend in het verdwijnende zonlicht.

Diepe stilte heerschte over het land.

Het land zelf was een eenzame woestenij, zonder leven, zonder beweging, zóó eenzaam, zóó koud, dat het zelfs niet meer treurig genoemd kon worden. Het leek op lachen, maar op een lachen, oneindig vreeselijker dan welke treurigheid ooit - een lachen, dat somber was als de glimlach van de sfinx; een lachen, koud als de rijp en machtig als dat van de eenige wijsheid over de nutteloosheid van het leven en de pogingen om te leven. Het was de Wildernis - de woeste Noordlandsche Wildernis met het hart van ijs.

Maar er was leven in het land, woest leven. Over de bevroren rivier zwoegde een span wolfachtige honden. Hun stekelige pels was wit van rijp. Hun adem bevroor zoodra hij hun mond verliet, voortvliegend als dampvlokken, die zich zetten op het haar van hun lichamen en in ijskristallen veranderd werden. De honden droegen leeren gareelen en waren met leeren riemen vastgemaakt aan een slede, die zij achter zich aansleepten.

De slede was zonder loopers. Ze was gemaakt van dikke

berkenbast en rustte met haar geheele ondervlakte op de sneeuw. Het voorgedeelte was opgebogen om de sneeuw, die als een golf ervoor uit rolde, neer te drukken. Op de slede, stevig vastgebonden, was een smalle, lange kist. Er waren nog andere dingen op de slede - dekens, een bijl, een koffiekkan en een koekenpan; maar de lange, smalle kist nam de meeste ruimte in.

Vóór de honden zwoegde een man op sneeuwschoenen. Achter de slede hijgde een tweede man. Op de slede, in de kist lag een derde man, wiens werktijd voorbij was - een man dien de Wildernis had overwonnen en neergeveld, tot hij zich nooit meer kon bewegen of verzetten. De Wildernis h o u d t niet van beweging. Leven beledigt haar, want leven is beweging; en de Wildernis tracht iedere beweging te doden. Zij doet het water bevrozen om het te beletten naar de zee te loopen. Zij jaagt het sap uit de boomen tot zij tot in hun krachtig merg zijn bevroren. En woester en vreeselijker dan alle vervolgt en bedwingt zij den mensch - den mensch, die het meest rusteloze in het leven is, die zich altijd verzet tegen de bewering, dat alle beweging ten slotte moet komen tot o p h o u d e n van beweging.

Maar vóór en achter de slede, onbevreesd en ontembaar, zwoegden de twee mannen, die nog niet dood waren. Hun lichamen waren bedekt met bont en zacht gelooide leer. Hun ooghaaren en wangen en lippen waren zoo bedekt met de kristallen van hun bevroren adem, dat hun gezichten niet waren te onderscheiden. Dat deed hen lijken op spoken, op lijkbezorgers in een geestenwereld bij de begrafenis van een spook. Maar niettemin waren zij mannen, die dit land van eenzaamheid en stilte doortrokken, nietige avonturiers op kolossaal avontuur uit, hun krachten metend met een wereld even verwijderd en vreemd en levenloos als de eeuwige ruimte.

Zij trokken voort zonder spreken, hun adem sparend voor het werk hunner lichamen. Aan alle kanten drukte de stilte

op hen als een tastbare tegenwoordigheid. Zij werkte op hun geest, zoals de vele atmosferen in diep water drukken op het lichaam van den duiker. Zij verpletterde hen onder het gewicht van haar oneindige uitgestrektheid en onveranderlijke eenvormigheid. Zij verpletterde hen tot in de diepste diepten van hun gemoed, en perste uit hen - als sap uit de druiven - al het vuur en de opgewondenheid, al de zelfoverschatting der menschelijke ziel, tot zij begrepen hoe oneindig klein en onbeteekenend zij waren, stippen en atomen, zich met weinig sluwheid en gering verstand bewegend, temidden van het spel der groote, blinde elementen en natuurkrachten.

Een uur verliep, en een tweede uur. Het bleeke licht van den korten, zonloozen dag begon te verdwijnen - toen een flauwe, verre kreet zich in de stille lucht verhief. Met een snellen ruk steeg hij omhoog, tot hij het hoogste punt bereikte, trillend en aangehouden, en toen langzaam wegstierf. Hij had een kermende, verdoemde geest kunnen geweest zijn, als er niet een zekere treurige woestheid, een hongerige begeerte in had geklonken.

De voorste man keerde zijn hoofd om tot zijn blik dien van den anderen man ontmoette. En toen knikten zij elkaar toe over de smalle kist heen.

Een tweede kreet weerklonk, de stilte doorborend met de scherpste van een naald. Beide mannen trachtten het geluid te localiseeren. Het kwam van achter hen, ergens op de sneeuwvlakte, die zij juist waren overgetrokken. Een derde, antwoordende kreet steeg op, ook achter hen en links van den tweeden kreet.

- Ze zijn ons op de hielen, Bill, zei de voorman.

Zijn stem klonk heesch en vreemd, en hij had met blijkbaar inspanning gesproken.

- Voedsel is schraal, antwoordde zijn makker. Ik heb dagenlang geen konijnenspoor gezien.

Daarna spraken zij niet meer ofschoon hun ooren gespitsd waren voor den jachtkreet, die achter hen bleef klinken.

Bij het invallen van de duisternis dreven zij de honden in een pijnboschje aan den kant der rivier en sloegen hun kamp op. De doodkist naast het vuur diende voor zitplaats en voor tafel.

De wolfshonden, aan de overzijde van het vuur bij elkaar gekropen, bromden en vochten onderling, maar toonden geen neiging in het duister weg te loopen.

- Schijnt mij toe, Henri, dat zij merkwaardig dicht bij het kamp blijven, zei Bill.

Henri, die bij het vuur gehurkt zat en de koffiekant met een blok ijs vastzette, knikte. Hij sprak niet voor hij op de kist was gaan zitten en begon te eten.

- Zij weten dat zij liever eten dan gegeten worden. Die honden zijn nog zoo dom niet.

- Hm, dat weet ik niet, zei Bill hoofdschuddend.

Zijn makker keek hem verbaasd aan.

- De eerste keer dat ik je hoor zeggen dat zij niet verstandig zijn.

- Henri, sprak de ander langzaam zijn boonen kauwend, heb je wel opgelet hoe onrustig de honden waren, toen ik ze eten gaf?

- Ja, zij maakten meer leven dan anders, gaf Henri toe.

- Hoeveel honden hebben wij, Henri?

- Zes.

- Wel, Henri...

Bill zweeg een oogenblik, opdat zijn woorden meer indruk zouden maken.

- Zooals ik zei, Henri, wij hebben zes honden. Ik heb zes visschen uit den zak gehaald. Ik heb iederen hond één visch gegeven, en, Henri - ik kwam er één te kort.

- Je hebt verkeerd geteld.

- Wij hebben zes honden. Ik heb zes visschen geteld. Eénvoor heeft geen visch gehad. Ik ben later naar den zak gegaan en heb een visch voor hem gehaald.

- Wij hebben maar zes honden.

- Henri, ik wil niet beweren dat het allemaal honden waren, maar zeven ervan hebben visch gehad.

Henri hield op met eten, keek over't vuur en telde de honden.

- Er zijn er nu maar zes.

- Ik heb den ander over de sneeuw zien weglopen, beweerde Bill kalm, ik heb er zeven gezien.

Henri keek hem medelijdend aan en zei:

- Ik zal allemachies blij zijn als ons uitstapje voorbij is.

- Wat bedoel je daarmee?

- Ik bedoel, dat de last, dien wij meeslepen, je zenuwen in de war heeft gebracht en dat je visioenen begint te krijgen.

- Dat dacht ik ook, antwoordde Bill ernstig. En toen ik het dier dus over de sneeuw zag wegrennen, keek ik het na en zag de sporen in de sneeuw. Toen telde ik de honden en er waren er nog zes. De sporen zijn nu nog in de sneeuw. Wil je ze zien? Ik zal ze je wijzen.

Henri antwoordde niet, maar bleef zwijgend doorkauwen, tot hij zijn maal besloot met een kop koffie. Hij veegde zijn mond af met den rug van zijn hand en zei:

- Je denkt dus dat het was - -

Een lange, huilende kreet, woest treurig, ergens uit het duister, viel hem in de rede. Hij bleef ernaar luisteren en eindigde toen zijn zin met een handbeweging in de richting van den kreet.

- Een van hen?

Bill knikte.

- Ik zou dat eerder denken dan wat ter wereld ook. Je hebt zelf gehoord wat een herrie de honden gemaakt hebben.

Kreten en antwoordend gehuil veranderden de stilte in een razernij. Van alle kanten stegen de kreten op en de honden verrieden hun angst door bij elkaar te kruipen en zoo vlak bij het vuur, dat hun haar door de hitte verschroeide. Bill wierp er nog een blok hout op voor hij zijn pijp opstak.

- Ik geloof dat jij neerslachtig bent, zei Henri.

- Henri -

Hij trok peinzend aan zijn pijp voor hij vervolgde:

- Henri, ik dacht er over hoeveel gelukkiger hij is dan jij en ik ooit zullen zijn.

Hij wees met zijn duim naar den derden persoon in de kist, waarop zij zaten.

- Jij en ik, Henri, mogen als wij dood zijn nog blij wezen genoeg steenen op ons karkas te krijgen om te zorgen dat de honden ons niet opvreten.

- Maar wij hebben geen familie en geld, en de rest zooals hij, antwoordde Henri. Lange-afstandsbegravenissen zijn dingen, die jij en ik niet goed kunnen betalen.

- Wat ik niet begrijp, Henri, is wat een man als hij, die een lord of zooiets in zijn eigen land is en die nooit behoefde te zorgen voor eten en dekens - hier komt rondscharrelen op de eenzaamste plekken van de aarde - dat begrijp ik niet.

- Hij had kunnen leven tot hij heel oud was, als hij was thuisgebleven, gaf Henri toe.

Bill opende zijn mond om te spreken, maar veranderde van idee. Inplaats daarvan wees hij naar den muur van duisternis, die hen aan alle kanten omringde. Er was geen vorm in het pikdonker te onderscheiden, alleen een paar oogen, die gloeiden als vuur. Henri wees met zijn hand naar een tweede, naar een derde paar. Een kring van vurige oogen was om hun kamp getrokken. Nu en dan bewoog zich een paar oogen of verdween om een oogenblik later terug te keeren.

De honden waren steeds onrustiger geworden en zij vluchtten in panischen schrik naar de andere zijde van het vuur, kruipend en wringend tegen de beenen der mannen. In het gedrang was een der honden omvergeworpen tegen den rand van het vuur en hij had gejankt van pijn en schrik, toen de lucht van zijn verschroeid vel merkbaar werd.

Deze opschudding deed de oogenparen een oogenblik achteruitgaan, maar zij kwamen terug zoodra de honden weer rustig waren.

- Henri, het is deksels jammer dat wij zoo weinig ammunitie hebben.

Bill had zijn pijp opgerookt en hielp zijn makker het bed

van beestenvellen en dekens op de dennentakken spreiden, welke zij voor het eten op den grond hadden gelegd. Henri bromde en begon zijn schoenen los te rijgen.

- Hoeveel patronen heb je nog?

- Drie - en ik wou dat het driehonderd waren. Dan zou ik ze wat te slikken geven - dien verwenschten dieren!

Hij schudde woedend zijn vuist tegen de gloeiende oogen en begon voorzichtig zijn schoenen voor het vuur te zetten.

- En ik wou, vervolgde hij, dat die kou ophield. Het is nu al twee weken achtereen 50 graden onder nul geweest. En ik wou Henri, dat we de reis nooit begonnen waren. Het bevalt me niet. Ik voel me niet lekker. Ik wou dat ik nu bij het vuur in Fort M'Gurry zat poker te spelen - dat wou ik. -

Henri knorde en kroop in bed. Terwijl hij insluimerde, werd hij gewekt door de stem van zijn kameraad.

- Zeg, Henri, die andere, die is gekomen en een visch heeft gekregen - waarom hebben de honden dien niet aangevallen? Dat begrijp ik niet.

- Je pikert te veel, Bill, klonk het slaperige antwoord. Ik heb je nog nooit zoo gezien. Houd nou je mond en ga slapen en morgenochtend ben je weer frisch. Je maag is niet lekker - dat hindert je.

De mannen sliepen, zwaar ademhalend. Het vuur verminderde en de vurige oogen maakten den kring kleiner, welke om het kamp was getrokken. De honden kropen in angst bij elkaar en bromden nu en dan dreigend als een paar oogen te dicht bij kwam. Eens werd hun rumoer zoo luid, dat Bill wakker werd. Voorzichtig kwam hij uit zijn bed om zijn kameraad niet te storen en wierp nog wat hout op het vuur. Toen dit begon op te vlammen, trok de kring der oogen zich verder terug. Hij wierp een blik op de opeengepakte honden. Hij wreef zijn oogen en keek scherper. Toen kroop hij onder de dekens terug.

- Henri, sprak hij - o, Henri -

Henri bromde, wakker wordend en vroeg:

- Wat is er nu weer?

- Niets - alleen dat ze weer met hun zevenen zijn. Ik heb ze zoeven geteld.

Henri ontving de mededeeling met een geknor, dat in snurken overging, terwijl hij weer in slaap viel.

's Morgens werd Henri het eerst wakker en duwde zijn makker het bed uit. Het daglicht zou nog drie uren op zich laten wachten, ofschoon het reeds zes uur was; en in het duister begon Henri voor het ontbijt te zorgen, terwijl Bill de dekens oprolde en de slede gereed maakte om aangespannen te worden.

- Zeg Henri, vroeg hij plotseling, hoeveel honden zeg je dat we hebben.

- Zes.

- Mis! riep Bill zegevierend.

- Weer zeven?

- Neen, vijf. Eén is er weg.

- Bliksems! riep Henri woedend.

Hij liet het koken in den steek en telde de honden.

- Je hebt gelijk, Bill, Fatty is weg.

- En hij is bliksemsnel verdwenen ook.

- Ja, zei Henri, ze hebben hem levend verslonden. Ik wed dat hij nog blafte, toen hij in de muilen verdween; die verwenschte dieren!

- Hij was altijd een dwaze hond, zei Bill.

- Maar geen enkele hond behoeft zoo dwaas te zijn om op die wijze zelfmoord te plegen.

Henri keek met onderzoekenden blik naar de rest van het span.

- Ik wed dat geen van de andere het zou doen.

- Ik had ze met geen stok van het vuur kunnen weggagen, zei Bill. Ik heb altijd gedacht dat er iets met Fatty niet in den haak was.

Tweede hoofdstuk.

De wolvin.

Nadat het ontbijt op was en de verschillende benodigdheden weer op de slede waren gebonden, keerden de mannen het warme vuurtje den rug toe en gingen op weg in de duisternis. Onmiddellijk begonnen woest-treurige kreten te weerklinken, die door andere beantwoord werden.

De gesprekken zwegen. Om negen uur begon het licht te worden. Om twaalf uur werd de lucht in het zuiden rooskleurig, maar die roode kleur verdween spoedig weer. Het grijze licht van den dag duurde tot drie uur, toen ook dit verdween en het doodskeed van den Poolnacht neerdaalde over het eenzame, stille land.

Met de duisternis kwamen ook van rechts en links de hongerkreten nader - zoo dicht bij, dat zij meer dan eens een panischen schrik veroorzaakten bij de zwoegende honden.

Aan het einde van zulk een paniek, zei Bill, nadat Henri de honden weer gekalmeerd had:

- Ik wou dat ze ergens anders een prooi vonden en ons met vrede lieten.
- Ja, zij maken iemand erg zenuwachtig.

Zij spraken niet meer voor ze hun kamp opsloegen.

Henri bukte zich over de pan met boonen en wierp er juist nog een stuk ijs in, toen hij opschrikte door het geluid van een slag, een uitroep van Bill en een scherpen, snerpenden kreet van pijn temidden van de honden. Hij richtte zich op en zag een vage gestalte over de sneeuw in de beschutting van het duister verdwijnen. Toen zag hij Bill, die tusschen de honden stond, half zegevierend, half moedeloos, en in één hand een dikken knuppel, in de andere den staart en een gedeelte van een gedroogden zalm hield.

- Hij heeft de helft gepakt, sprak hij, maar ik heb hem toch een flinken slag gegeven. Heb je hem hooren piepen?

- Hoe zag hij eruit?

- Kon ik niet zien. Maar hij had vier pooten en een bek en haar en zag eruit als een hond.

- Zeker een tamme wolf.

- Hij is in ieder geval heel tam, wat hij ook is, als hij precies op etenstijd hier komt om zijn portie visch te halen.

Dien avond, toen de maaltijd was afgelopen, zaten zij op de doodkist en rookten hun pijp, terwijl de kring der gloeiende oogen om hen heen steeds nauwer werd.

- Ik wou dat ze een troep rendieren of iets anders vonden en ons in vrede lieten, zei Bill.

Henri bromde en een kwartier bleven zij zwijgend zitten, Henri in het vuur starend en Bill naar den kring van oogen, die gloeiden in het duister onmiddellijk achter het vuur.

- Ik wou dat wij al bij M'Gurry waren, begon hij weer.

- Houd toch je mond met je gezeur, riep Henri woedend, je maag is niet goed. Dat mankeert je. Neem een lepel maagzout, dan word je weer beter en ben je wat aangenamer gezelschap.

's Morgens werd Henri gewekt door een krachtigen vloek die uit Bills mond kwam. Hij ging overeind zitten en zag zijn kameraad tusschen de honden bij het vuur staan, met opgeheven armen en een gelaat verwrongen van drift.

- Hallo! riep Henri, wat is er gaande?

- Frog is weg!

- Neen toch!

- Ik zeg ja.

Henri sprong op en liep naar de honden. Hij telde ze en verwenschte toen met zijn kameraad de machten der Wildernis, die hun weer een hond hadden ontstolen.

- Frog was de sterkste hond van den troep, zei Bill ten slotte.

- En hij was geen dwaze hond ook, voegde Henri erbij.

Een somber ontbijt werd gebruikt en de vier overgebleven honden werden voor de slede gespannen. De dag was een herhaling van den vorige. De mannen zwoegden zwijgend

over de bevroren omgeving. De stilte werd alleen verbroken door de kreten hunner vervolgers, die, ongezien, achter hen aanliepen.

Toen op den middag de duisternis begon te vallen, kwamen de vervolgers steeds nader en de honden werden opgewonden en braken soms in wilde paniek uit, die de mannen nog somberder maakte.

- Ziezoo, dat zal jelui wel vasthouden, dwaze dieren! zei Bill vol zelfvoldoening, toen hij dien avond bij de honden stond.

Henri verliet de pan met boonen en kwam eens kijken.

Niet alleen had zijn makker de honden vastgebonden, maar ze ook op Indiaansche wijze met stokken vastgelegd. Om den hals van elken hond had hij een leeren riem vastgemaakt. Daaraan, en zoo dicht bij den hals dat de hond zijn tanden er niet in kon slaan, had hij een dikken stok gebonden, zoowat een meter lang. Het andere einde van den stok was weer verbonden aan een staak in den grond door middel van een leeren riem. De hond kon den riem aan zijn einde van den stok niet doorknagen. De stok belette hem het leer aan het andere einde te bereiken.

Goedkeurend knikte Henri.

- Het is de eenige manier om Eén-oor vast te houden, sprak hij. Hij kan het leer zoo netjes doorsnijden als een mes en minstens de helft zoo gauw. Ze zullen er morgen allemaal nog zijn.

- Dat zullen zij zeker, bevestigde Bill. Als er morgenochtend een weg is, wil ik geen koffie bij mijn ontbijt hebben.

- Ze weten dat wij geen kogels meer hebben, zei Henri, toen zij naar bed gingen en de gloeiende oogencirkel om hen heen fonkelde. Als wij maar eenige schoten tusschen hen konden lossen, zouden zij wel meer respect voor ons krijgen. Ze komen iederen nacht dichterbij. He - kijk eens! Heb je dat gezien?

De beide mannen keken naar de bewegingen van vage vormen buiten de grens van het vuur.

Een geluid tusschen de honden trok hun aandacht.

Eénoor uitte een snel, opgewonden gejang en rukte aan zijn stok in de richting van de duisternis, woedend knagend aan het hout dat hem vasthield.

- Kijk eens, Bill, fluisterde Henri.

In het volle schijnsel van het vuur, met sluipende bewegingen, gleed een dier dat op een hond leek. Het bewoog zich met wantrouwen en vermetelheid, voorzichtig de mannen in het oog houdend, en tevens lettend op de honden. Eénoor rukte aan den stok en jankte begeerig.

- Die stomme Eénoor schijnt niet erg bang te zijn, fluisterde Bill.

- Het is een wolvin, fluisterde Henri terug, dat verklaart tevens het gebeurde met Fatty en Frog. Zij is het lokmiddel van den troep. Zij lokt den hond naar buiten en dan valt de heele bende er op aan en verslindt hem.

Het vuur knetterde. Met luid gekraak viel een blok opzij. Bij dit geluid sprong het vreemde dier in het duister terug.

- Henri, ik geloof - zei Bill.

- Wat geloof je?

- Ik geloof dat dit het dier is dat ik met den knuppel heb afgeranseld.

- Ongetwijfeld, zei Henri.

- En ik wil tevens opmerken, vervolgde Bill, dat de familiariteit van dit dier met kampvuren heel verdacht is.

- Het weet zeker meer dan een wolf behoort te weten, gaf Henri toe. Een wolf, die weet wanneer de honden eten krijgen, heeft stellig veel ondervinding.

- De ouwe Villan heeft eens een hond gehad, die met de wolven is weggelopen, peinsde Bill. Dat had ik moeten weten. Ik schoot het dier in een troep wolven op een rendierjacht. Ouwe Villan schreide als een kind. Had den hond in drie jaar niet gezien. Was al dien tijd bij de wolven geweest.

- Ik geloof dat jij den spijker op den kop hebt geslagen, Bill. Die wolf is een hond en heeft heel wat malen visch gegeten uit de handen der menschen.

- En als ik er kans toe zie, zal de wolf die een hond is, heel gauw zelf opgepeuzeld worden, verklaarde Bill. Wij kunnen geen honden meer missen.

- Maar je hebt nog slechts drie patronen Bill.

- Ik zal wachten tot ik zeker ben van mijn schot.

's Morgens porde Henri het vuur op en maakte het ontbijt gereed, begeleid door het gesnurk van zijn kameraad.

- Je sliep zoo lekker, vertelde Henri hem, toen hij hem wekte voor het ontbijt. Ik had niet den moed je te roepen.

Bill begon slaperig te eten. Hij zag dat zijn kopje leeg was en stak zijn arm uit naar de koffiekant. Maar de kan stond buiten zijn bereik naast Henri.

- Zeg Henri, zei hij vriendelijk, heb je niet iets vergeten?

Henri keek met de grootste aandacht om zich heen en schudde het hoofd. Bill hield zijn leeg kopje in de hoogte.

- Je krijgt geen koffie, Bill.

- Heb je niet meer? vroeg Bill haastig.

- Ja.

- Ben je bang dat ze niet goed is voor mijn spijsvertering?

- Neen.

Een kleur van drift kwam in Bills gezicht.

- Dan zou ik wel eens willen weten...

- Spanker is weg. -

Zonder haast, met het voorkomen van iemand, die zich in een ongeluk schikt, keerde Bill zijn hoofd om en telde de honden.

- Hoe komt dat? vroeg hij lusteloos.

Henri haalde de schouders op.

- Weet ik niet. Tenzij Eénoor hem heeft losgeknaagd. Hij heeft het zelf niet kunnen doen, dat is vast.

- Het miserabele beest, zei Bill ernstig en langzaam, zonder uiting te geven aan zijn woede. Omdat hij het voor zichzelf niet kon doen, heeft hij Spanker losgeknaagd.

- In ieder geval is er thans een einde aan Spankers lijden. Ik denk dat hij nu over het landschap rent in de magen van twintig wolven. Wil je koffie, Bill?

Maar Bill schudde zijn hoofd.

- Kom zei Henri de kan optillend.

Bill schoof zijn kopje opzij.

- Ik laat mij hangen als ik het doe. Ik heb gezegd dat ik geen koffie neem als een hond weg is, en ik doe het ook niet.

- Het is heel lekkere koffie, Bill.

Maar Bill was koppig en hij at zijn ontbijt droog, vloekend op Eénoor, die hem den streek had gespeeld.

- Ik zal hem vanavond vastbinden buiten het bereik der andere, zei Bill, terwijl zij op weg gingen.

Ze hadden nauwelijks meer dan honderd meter afgelegd, toen Henri, die voor liep, zich bukte en iets van den grond oprapte, waartegen zijn sneeuwschoen had gestooten. Het was donker en hij kon niet zien wat het was, maar hij herkende het door de aanraking. Hij wierp het weer weg, zoodat het tegen de slede en Bill's sneeuwschoenen sprong.

- Misschien kan je dit nog eens gebruiken, zei Henri.

Bill liet een uitroep hooren. Het was alles wat van Spanker was overgebleven - de stok waaraan hij was vastgebonden.

- Ze hebben hem met huid en haar verslonden, zei Bill. De stok is schoon afgeknaagd. Ze hebben zelfs den riem aan beide einden opgevreten. Ze hebben vreeselijken honger, Henri, en ze zullen jou en mij daarvan overtuigen voor onze reis over is.

Henri lachte tartend.

- Ik ben vroeger nog nooit door wolven achtervolgd, maar ik heb al heel wat ergers beleefd en ben er toch gezond bij gebleven. Er is meer noodig dan een handvol van die misselijke dieren om den ondergeteekende te pakken te krijgen, Bill, mijn jongen!

- Ik weet het niet. Ik weet het niet, sprak Bill somber.

- Wel, we zullen het weten als wij bij M'Gurry zijn.

- Ik heb niet veel hoop, Henri.

- Je bent neerslachtig, dat mankeert je, Bill. Je moest kinine hebben en zoodra wij bij M'Gurry zijn gekomen, geef ik je een flinke dosis.

Bill bromde dat hij het niet eens was en bleef verder zwijgen.

De dag was als de vorige. Om negen uur werd het licht. Om twaalf uur werd de zuidelijke horizon rood gekleurd en toen begon de grijze, koude namiddag, die drie uren later in den nacht overging.

Even na de vruchteloze pogingen van de zon om boven den horizon te komen, greep Bill zijn geweer en zei:

- Loop jij rechtuit, Henri, ik ga eens zien wat ik doen kan.

- Je deedt beter bij de slede te blijven, zei zijn kameraad. Je hebt maar drie patronen en je weet nooit wat er kan gebeuren.

- Wie is er nu zwartgallig? vroeg Bill zegevierend.

Henri antwoordde niet en zwoegde alleen verder, ofschoon hij vaak angstige blikken wierp in het duister, waar zijn makker was verdwenen. Een uur later had Bill de slede weer ingehaald.

- Ze lopen ons in alle richtingen na en zoeken tevens naar ander voedsel, zei hij. Ze zijn zeker van ons, zie je, maar zij weten dat zij nog moeten wachten eer zij ons hebben. Intusschen zijn zij bereid alles mee te pikken wat zij op hun weg vinden.

- Je bedoelt dat zij gelooven zeker van ons te zijn, sprak Henri scherp.

Maar Bill deed alsof hij hem niet hoorde.

- Ik heb ze gezien. Ze zijn erg mager. Ze hebben stellig in weken niets gegeten, behalve Fatty en Frog en Spanker. En er zijn er zooveel, dat die een mager hapje voor hen waren. Ze zijn merkwaardig mager. Hun ribben lijken wel waschborden en hun maag ligt tegen hun ruggegraat. Ze zijn wanhopig, dat zeg ik je. Ze zullen dol worden en pas dan op.

Eenige minuten later liet Henri, die thans achter de slede liep, een waarschuwend, zacht gefluit hooren. Bill keerde zich om en keek en liet toen rustig de honden stilstaan. Achter hen, bij de laatste bocht van den weg, best te zien, liep een dichtbehaarde, sluipende gestalte. De neus

was op den grond, het dier draafde vreemd, gluipend, snel. Toen zij stilhielden stond het dier ook stil, wierp den kop in de lucht en keek hen vast aan met trillende neusvleugels.

- Het is de wolvin, zei Bill.

De honden waren in de sneeuw gaan liggen en Bill liep langs hen om zich bij zijn makker te voegen. Samen bespiedden zij het vreemde dier, dat hen dagenlang had vervolgd en dat reeds de oorzaak was geweest van den dood van de helft hunner honden.

Na een poosje kwam het dier eenige stappen dichterbij en herhaalde dit tot het op ongeveer honderd meter afstand was. Het bleef met opgeheven kop dicht bij een pijnboschje staan en keek en snoof de lucht op der beide mannen. Het keek hen vreemd-treurig aan als een hond; maar in zijn treurigheid lag niets van de genegenheid van den hond. Het was een droefgeestigheid door honger te voorschijn geroepen, even wreed als zijn eigen tanden, even wreed als de koude zelf.

Het was groot voor een wolf, de magere gestalte deed zien, dat het dier van de grootste van zijn soort behoorde.

- Is zoowat twee-en-een-halven voet tot aan de schouders, zei Henri. En ik wed zoowat vijf voet lang.

- Vreemde kleur voor een wolf, zei Bill. Ik heb nooit tevoren een rooden wolf gezien. Lijkt wel kaneelkleurig. Lijkt warentig wel een groote trekhond. Het zou mij niet verbazen als hij begon te kwispelstaarten.

- Hallo! riep hij, kom eens hier beest!

- Hij is heelemaal niet bang voor je, zei Henri lachend.

Bill zwaaide dreigend met zijn hand en schreeuwde luid, maar het dier toonde geen vrees. De eenige verandering was een toenemende waakzaamheid. Het dier keek hen nog steeds aan met hongerigen blik. Zij waren vleesch en het dier had honger en het zou ze gaarne verslinden als het maar durfde.

- Kijk Henri, fluisterde Bill, ik heb nog drie patronen. Het is een zeker schot, ik kan niet missen. Het dier heeft

drie van onze honden vermoord en wij moeten er een eind aan maken. Wat zeg je ervan?

Henri knikte toestemmend. Bill bracht zijn geweer aan zijn schouder, maar op dit oogenblik sprong de wolvin opzij van den weg en verdween in het pijnboschje.

De twee mannen keken elkaar aan. Henri float lang en veelbeteekenend.

- Ik had het moeten weten, zei Bill zijn geweer weggelggend. Een wolf die weet wanneer de honden eten krijgen, weet ook alles van geweren. Ik zeg je, Henri, dat dier is de oorzaak van al onze onaangenaamheden. Wij zouden nu zes honden hebben in plaats van drie, als zij er niet was. En ik zeg je, Henri, ik zal haar krijgen - zoo zeker als mijn naam Bill is.

- Je moet daarbij niet te ver afdwalen, sprak zijn makker waarschuwend. Als die troep je bespringt, zijn die drie patronen geen cent waard. Die dieren hebben ergen honger en als ze je aanvallen, is het met je gedaan, Bill.

Zij kampeerden dien avond vroeg. Drie honden konden de slede niet zoo snel en niet zoo lang trekken als zes en zij toonden onmiskenbare teekenen van uitputting. En de mannen gingen vroeg slapen, nadat Bill de honden zoo had vastgemaakt, dat ze elkaar niet konden losknagen.

Maar de wolven werden brutaler en de mannen werden meer dan eens uit hun slaap gewekt. De wolven kwamen zoo dicht bij, dat de honden dol waren van angst en het noodig was van tijd tot tijd hout op het vuur te gooien om de brutale indringers op een afstand te houden.

- Ik heb zeelui wel hooren vertellen van haaien, die een schip achtervolgden, zei Bill, maar die wolven zijn landhaaien. Zij verstaan hun vak - ze zullen ons wel krijgen. Zij zijn z e k e r van ons, Henri.

- Jou hebben ze tenminste al half, als je zoo spreekt, zei Henri scherp. Een man is half dood als hij zoo spreekt.

- Ze hebben al betere mannen verslonden dan jou en mij, antwoordde Bill.

- Och houd toch op met je gezanik. Je verveelt mij. -

Woedend ging Henri op zijn zij liggen, maar hij was verbaasd, dat Bill niet even driftig werd, anders was hij zoo gemakkelijk niet.

- Hm, dacht Henri, terwijl hij insliep, Bill is erg neerslachtig. Morgen zal ik hem moeten opvroolijken.

Derde hoofdstuk

De hongerkreet.

De dag begon goed. Zij hadden gedurende den nacht geen honden verloren en zij gingen op weg in de stilte, de duisternis en de koude met vrij opgeruimden geest. Bill scheen zijn voorgevoelens van den vorigen avond vergeten te zijn. Hij maakte zelfs pret met de honden tot zij op den middag op een leelijk gedeelte van den weg de slede omwierpen.

Alles was in verwarring. De slede lag ondersteboven, geklemd tusschen een boomstam en een groot rotsblok en zij waren genoodzaakt de honden uit te spannen om de verwarde riemen los te maken. De twee mannen waren over de slede gebogen en trachtten den boel in orde te brengen, toen Henri Eénoor zag wegsluipen.

- Hier, Eénoor! riep hij overeind komend en zich naar den hond keurend.

Maar Eénoor rende over de sneeuw, terwijl zijn teugels achter hem aan sleepten. En daar in de sneeuw achter hen wachtte hem de wolvin. Toen hij dicht bij haar kwam, veranderde hij zijn draf in een waakzamen, voorzichtigen stap en bleef toen stilstaan. Hij keek haar wantrouwend, maar tegelijk begeerig aan. Zij scheen tegen hem te glimlachen en liet vriendelijk haar tanden zien, volstrekt niet

dreigend. Ze deed een paar stappen naar hem toe, aanhalig, en bleef toen ook stilstaan. Eénoor kwam dichterbij, nog steeds op zijn hoede, met staart en ooren omhoog en opgeheven kop.

Hij trachtte haar te besnuffelen, maar spelend en schuw ging ze achteruit. Iedere stap voorwaarts zijnerzijds werd vergezeld door een gelijken achteruitgang van haar. Stap voor stap lokte zij hem weg uit de veilige nabijheid der mensen. Eens, alsof zijn verstand hem waarschuwde, keerde hij zijn kop om en keek naar de omgevallen slede, naar zijn vrienden en naar de twee mannen, die hem riepen.

Maar de wolvin kwam op hem toe, besnuffelde hem een seconde en trok zich toen weer terug voor zijn pogingen tot vriendelijkheid.

Intusschen dacht Bill aan zijn geweer, maar Eénoor was thans te dicht bij de wolvin en de afstand was te groot om een schot te wagen.

Te laat zag Eénoor zijn dwaasheid in. Vóór zij de oorzaak wisten, zagen de twee mannen hem omkeeren en naar hen terugrennen. Maar bij den kruisweg zagen zij een dozijn wolven, mager en grijs, over de sneeuw aansnellen. Oogenblikkelijk verdween de speelschheid en de aanhaligheid van de wolvin. Grommend sprong zij op Eénoor los. Hij duwde haar weg met zijn schouder en daar hem de terugweg was afgesneden en hij nog steeds weer bij de slede wilde komen, trachtte hij deze langs een cirkelweg te bereiken. Ieder oogenblik verschenen er meer wolven en namen deel aan de jacht. De wolvin was één sprong achter Eénoor en wist den hond bij te houden.

- Wat ga je doen? vroeg Henri plotseling zijn hand op den arm van zijn makker leggend.

Bill duwde de hand weg.

- Ik wil het niet langer verdragen, zei hij. Zij zullen niet meér honden van ons te pakken krijgen, als ik het kan beletten.

Met zijn geweer in de hand snelde hij naar het kreupel-

hout dat langs de kanten van den weg stond. In het daglicht kon hij misschien de wolven raken en den hond redden.

- Bill! riep Henri hem na, pas op! Doe geen dwaze dingen!

Henri ging op de slede zitten en wachtte. Er bleef hem niets anders over. Bill was reeds uit het gezicht verdwenen, maar nu en dan verscheen en verdween Eénoor temidden van het kreupelhout. Henri begreep dat de hond reddeloos verloren was en dat scheen de hond zelf ook te begrijpen.

En toen gebeurde wat komen moest. Snel opeenvolgende schoten - en hij wist dat Bills ammunitie verbruikt was. Toen hoorde hij een razend gehuil en geblaf. Hij herkende Eénoors gillen van pijn en schrik, en hij hoorde een wolfskreet, die van een doodelijk gewond dier sprak.

En dat was alles. Het gehuil hield op, het blaffen zweeg.

Stilte daalde weer neer over het eenzame land.

Langen tijd bleef Henri op de slede zitten. Hij behoefde niet te gaan zien wat er was gebeurd. De twee overgebleven honden kropen bevend tegen zijn beenen.

Eindelijk stond hij lusteloos op, alsof alle veerkracht uit zijn lichaam was verdwenen. Hij spande de honden voor de slede, sloeg een touw over zijn schouder en hielp de honden trekken. Hij ging niet ver. Bij de eerste schemering sloeg hij haastig zijn kamp op en zorgde voor een grooten voorraad brandhout. Hij gaf den honden eten, maakte zijn eigen avondmaal gereed, at het op en legde zijn bed dicht bij het vuur.

Maar hij zou van dat bed niet genieten. Voor hij zijn oogen sloot, waren de wolven vlak bij gekomen. Hij kon ze thans duidelijk zien. Ze waren overal om hem en het vuur heen, in een nauwen kring en hij kon ze zien liggen, zitten, op hun buik voortsluipen of kruipen. Ze sliepen zelfs. Hier en daar zag hij er een als een hond ineengerold op de sneeuw liggen, genietend van den slaap, die hemzelf was ontstolen.

Hij zorgde dat het vuur flink bleef branden, want hij wist

dat dit de eenige schutsmuur was tusschen hem en de knagende tanden. Zijn twee honden bleven dicht bij hem, tegen hem aanleunend om beschermd te worden, jankend en huilend en soms wanhopig grommend, wanneer een wolf al te dicht bij kwam. Dan sprong de heele kring der wolven tegelijk overeind, brommend en huilend, steeds verder naar voren dringend, tot zij bijna den sprong durfden wagen. Dan greep hij brandende houten uit het vuur en wierp ze naar de wolven. Deze trokken zich dan snel terug en een jankend gehuil vertelde, dat een al te vermetel dier door het brandende hout was getroffen en verschroeid.

Toen de ochtend aanbrak, was de man uitgeput en half dood door gebrek aan slaap. In het duister maakte hij zijn ontbijt gereed en toen om negen uur bij het licht van den dag de wolven zich terugtrokken, nam hij zijn bijl, hakte eenige jonge boomen om, legde ze dwars over de stammen van eenige hooge boomen, bond ze vast, klom erop en heesch met hulp van de honden, de doorkist boven op de aldus gevormde stellage.

- Ze hebben Bill gepakt, en zij krijgen mij misschien, maar jou zullen ze nooit verslinden, jongmensch, sprak hij tot den doode in zijn boomengraf.

Toen ging hij weer op weg met zijn slede, die thans zooveel lichter was geworden. De wolven vervolgden hem thans op kleinen afstand, aan weerszijden achter hem aanrennend met hun roode tongen uit den bek hangend, terwijl iedere beweging hun uitstekende ribben deed zien. Ze waren zoo mager, vel en been, dat het Henri verbaasde ze niet in de sneeuw te zien neervallen.

Hij durfde niet voortgaan tot het donker werd. Nauwelijks was het roode licht aan den zuiderhorizon verdwenen of hij sloeg zijn kamp op. Hij gebruikte de overgebleven uren van schemering om een enorme hoeveelheid brandhout te hakken.

En met den nacht kwam het vreeselijke. Niet alleen werden de uitgehongerde wolven stoutmoediger, maar Henri gevoelde het gemis aan slaap. Hij sluimerde telkens in, niettegen-

staande zijn pogingen om wakker te blijven, neergehurkt bij het vuur, de dekens om zijn schouders, de bijl tusschen zijn knieën en aan iederen kant een hond. Eens werd hij wakker en zag op twaalf voet afstand een groote grijzen wolf, een der grootsten van den troep. Het dier rekte zich op de manier van een luien hond, gaapte hem in het gezicht en beschouwde hem met een blik van iemand, die weet dat de prooi nu binnen zijn bereik is.

En die zekerheid toonde de heele troep. Hij telde er meer dan twintig, die hem hongerig aanstaarden of sliepen in de sneeuw. Zij herinnerden hem aan kinderen om een gedekte tafel, wachtend op de toestemming om te beginnen. En hij was het voedsel waarop zij wachtten. Hij vroeg zichzelf af hoe en wanneer de maaltijd zou beginnen.

Hij dommelde weer in en ontwaakte uit een nachtmerrie en zag de roode wolvin voor hem zitten. Ze was niet meer dan zes voet verwijderd en zat in de sneeuw droefgeestig naar hem te kijken.

De twee honden huilden en jankten aan zijn voeten, maar zij lette niet op hen. Er was niets dreigends aan haar. Ze keek hem alleen droefgeestig aan. Hij was v o e d s e l en uit haar open bek liep het speeksel en zij likte haar lippen bij het idee van het genot dat komen zou.

Een rilling van vrees ging door zijn lichaam. Snel greep hij een brandend hout om het naar haar toe te gooien. Maar zij sprong vlug opzij. Zij had gegromd terwijl zij sprong en had haar witte groote tanden laten zien; al haar droefgeestigheid verdween en werd vervangen door een woeste kwaadaardigheid, die hem deed rillen.

Den heelen nacht vocht hij met brandende takken tegen de hongerige wolven. Als hij niet meer kon en insliep, wekte hem het gejank der honden. De dag brak aan - maar de wolven gingen niet weg. Vergeefs wachtte de man. Zij bleven in een kring om hem en het vuur.

Hij deed één wanhopige poging om op weg te gaan. Maar op het oogenblik dat hij het beschermende vuur

verliet, sprong de moedigste wolf op hem toe, doch Henri sprong achteruit en de gapende muil sloot zich op eenige centimeters afstand van zijn been. Hij gooide links en rechts met brandende takken, maar de wolven drongen op hem in.

Hij kòn niet meer - hij sliep weer in. Verschrikt werd hij weer wakker. Vlak bij hem zat de wolvin. Werktuiglijk greep hij een brandenden tak en stak dien in haar open, knorrenden muil. Zij sprong weg, gillend van pijn en hij genoot van den reuk van brandend vleesch en haar.

Hij sliep weer in. Hij droomde. Hij was in Fort M'Gurry. Het was er warm en lekker en hij speelde kaart met den sergeant. Het scheen hem ook toe, dat het Fort werd aangevallen door wolven. Zij luisterden en lachten om de pogingen der wolven om binnen te komen. Maar eensklaps sprong de deur open. De wolven sprongen onder luid gehuil op hen toe. Het gejank werd oorverdoovend.

Hij ontwaakte - het gehuil was werkelijkheid. Met luid gegil en gehuil stormden de wolven op hem in.

Toen ontstond een wanhopig gevecht. Hij greep de brandende takken met zijn dikke wanten, hij greep gloeiende kolen en wierp ze in de sneeuw in alle richtingen tot het vuur een vulkaan leek.

Eindelijk trokken de half verschroeide wolven zich terug - maar zijn twee honden waren weg - zij hadden slechts als proefje gediend voor het groote maal dat volgen zou.

- Jelui hebt mij nog niet! riep de man, woest zijn vuist schuddend naar de uitgehongerde dieren.

Bij het geluid van zijn stem rilden al de wolven en jankten. De wolvin sloop over de sneeuw naar hem toe. Zij keek hem hongerig en droefgeestig aan en ging vlak bij hem zitten. Zij stak haar kop omhoog en begon te huilen. Neergezeten vlak bij het vuur, begonnen achtereenvolgens al de wolven met opgeheven kop een vreeselijk gehuil aan te heffen - den hongerkreet van den uitgehongerden wolf!

Het vuur begon te smeulen - de man had geen brandstof meer. Rillend van afschuw en angst hurkte de man

neer in de dekens. Zijn hoofd knikte heen en weer. Nu en dan keek hij op naar het wegstervend vuur. Er kwamen steeds grotere openingen in den vuurcirkel.

- Nu moogt ge komen en mij verslinden, mompelde hij. Ik moet slapen.

Een keer werd hij wakker en zag vlak voor zich de wolvin zitten, die hem aanstaarde.

Weer werd hij wakker, eenige minuten later, maar hem schenen het uren toe. Een geheimzinnige verandering had plaats gegrepen - zoo geheimzinnig, dat hij er verder wakker door werd. Er was iets gebeurd. Hij begreep het eerst niet. De wolven waren weg. De slaap greep hem weer aan, zijn hoofd zonk op zijn knieën, toen hij met een schok weer opsprong.

Hij hoorde mannenstemmen, het kraken van sleden en het janken van trekkende honden. Vier sleden kwamen van de bevroren rivier naar het kamp tusschen de boomen. Een half dozijn mannen stonden om den man, die neergehurkt zat bij het stervende vuur:

Zij schudden en duwden hem, tot hij geheel wakker was. Als een dronken man keek hij hen aan en hij stamelde slaperig en vreemd:

- Roode wolvin... op etenstijd bij de honden gekomen... at eerst hondenvoedsel... at toen de honden... at toen Bill...

- Waar is Lord Alfred? brulde een der mannen in zijn oor en schudde hem heen en weer.

- Neen, zij heeft hem niet opgegeten - is op een boom... laatste kamp.

- Dood? schreeuwde de man.

- En in een kist, antwoordde Henri, terwijl zijn hoofd voorover zonk... Zeg, laat mij slapen, ik kan... niet... meer.

Tweede deel.

Eerste hoofdstuk.

Het recht van den sterkste.

Het was de wolvin geweest, die het eerst het geluid der menschenstemmen en het janken der trekhonden had gehoord en het was de wolvin geweest die het eerst wegsprong van den neergehurkten, opgejaagden man bij het vuur. De troep deed niet gaarne afstand van de prooi, die zij eindelijk in een hoek gedreven hadden en zij bleven eenige minuten wachten, luisterend of de geluiden wel nader kwamen, doch sprongen toen snel de wolvin na.

Vooraan draafde een groote grijze wolf - een van de vele leiders. Hij was het die de andere op het spoor der wolvin bracht. Hij was het die waarschuwend gromde of vinnig beet, wanneer de jonge leden van den troep vol eerezucht trachtten hem voorbij te komen. Hij was het die den stap versnelde toen hij de wolvin in het oog kreeg, die nu langzaam over de sneeuw draafde.

Zij ging naast hem loopen, alsof dit de haar toekomende plaats was en nam den stap van den overigen troep aan. Hij gromde niet en liet ook niet zijn tanden zien, wanneer een harer sprongen haar toevallig iets vóór hem bracht. Integendeel, hij scheen haar goed gezind - te goed naar haar zin, want als hij te dicht bij haar kwam, was zij het die gromde en haar tanden liet zien. Eens gaf zij hem een vinnigen beet in zijn schouder. Doch hij werd niet boos.

Hij sprong slechts opzij en rende met stijve pooten voorwaarts.

Dat was één harer moeilijkheden met de leden van den troep. Aan haar anderen kant liep een magere, oude wolf, grijs en vol litteekens. Hij liep altijd aan haar rechterzijde. Dat kwam doordat hij in een gevecht een oog had verloren. Ook hij drong dikwijls tegen haar aan tot zijn snuit vol litteekens haar lichaam, haar schouder of haar hals aanraakte.

Ook deze liefkoozingen weerde zij met haar tanden af, maar wanneer de beide dieren tegelijk tegen haar aandrongen, was zij leelijk in het nauw gebracht en genoodzaakt te bijten naar beide kanten, beide minnaars tegelijk weg te jagen en tevens precies te zien waar zij liep. Bij die gelegenheden gromden de beide dieren dreigend tegen elkaar. Ze zouden misschien gevochten hebben, maar de honger van den troep was te groot.

Telkens wanneer de oude wolf, teruggedreven door de scherpe tanden der wolvin, achteruit sprong, stiet hij tegen een jongen driejarigen wolf die aan zijn blinden kant liep. Die jonge wolf was reeds geheel volwassen en, den uitgehongerden en uitgeputten toestand van den troep in aanmerking nemend, bezat hij meer dan gewone kracht en levendigheid. Niettemin liep hij een klein eindje achter zijn éénoogigen leidsman. Als hij het waagde naar voren te dringen - iets dat zelden gebeurde - dan joeg een gegrom en een beet hem wel weer achteruit. Soms echter sloop hij voorzichtig en langzaam achterom tusschen den ouden leider en de wolvin. Dan kreeg hij de volle laag van drie kanten. Als zij haar misnoegen door grommen te kennen gaf, keerde de oude leider zich naar den driejarigen wolf. Soms draaide zij zich ook om. En soms draaide de jonge leider aan haar linkerkant mee om.

Dan stond de jonge wolf tegenover drie paar wreede muilen en ging met dreigenden bek en opgestoken nekharen met stijve voorpooten zitten. De heele troep raakte in verwarring en beet en trapte elkaar. De jonge wolf had het

meeste te lijden, maar telkens weer herhaalde hij zijn beweging, ofschoon hij er nooit iets mee bereikte.

De troep zou reeds lang uit elkaar zijn gegaan, indien de langdurige honger hen niet bijeen had gehouden. Zij liepen langzamer dan anders. Achteraan hinkten de zwakke dieren - de zeer jonge en de zeer oude. De sterkste liepen vooraan. En toch leken alle meer op geraamten dan op levende wolven. Doch hun touwachtige spieren schenen bronnen van onuitputtelijke kracht. Achter iedere stalen spier lag weer een stalen spier en weer een en nog een, oogenschijnlijk een ontelbaar aantal.

Dien dag liepen zij vele mijlen. Zij renden den heelen nacht door. En den volgenden dag liepen zij nog over een bevroren en doode wereld. Geen levend ding bewoog zich. Zij alleen waren levend in die uitgestrekte omgeving en zij zochten naar andere dingen die levend waren, opdat zij die konden verslinden en verder leven.

Zij trokken eenige kleine bevroren rivieren over, voor hun zoeken met goeden uitslag werd bekroond.

Zij ontmoetten rendieren. De eerste dien zij vonden was een reusachtig mannetje. Hier was voedsel en leven en het werd niet beschermd door geheimzinnige vuren of rondvliegende vlammen. Vertakte geweien en gespleten hoeven kenden zij en zij vergaten hun gewone voorzichtigheid en geduld. Het was een kort woedend gevecht. Het groote dier werd aan alle kanten aangevallen. Het scheurde hun buiken open of trapte hun schedels stuk met goedgemikte slagen van zijn groote hoeven. Het vertrapte hen en kraakte ze op zijn groote horens. Het stampte hen in de sneeuw - maar het was veroordeeld en viel, terwijl de wolvin woest aan zijn keel rukte en andere tanden overal in zijn vleesch drongen en hem levend verslonden, nog voor zijn laatste worsteling was geëindigd en hij zijn laatsten wolf had doodgetrapt.

Nu was er voedsel in overvloed. Het rendier woog meer dan achthonderd pond - twintig pond vleesch per hoofd

voor de veertig wolven van den troep. Maar als zij ongelooflijk lang konden vasten, konden zij ook ongelooflijk veel eten en weldra waren eenige verspreide beenderen alles wat overbleef van het prachtige levende dier dat eenige uren geleden tegenover den woesten uitgehongerden troep stond.

Nu volgde rust en slaap.

Daar zij thans verzadigd waren, begon twisten en ruzie maken tusschen de jonge mannetjes en toen ging de troep uiteen. De hongersnood was voorbij, de wolven waren nu in het land van overvloed en de troep splitste zich in tweeën. Ieder ging in een andere richting. De wolvin, den jongen leider links en den ouden, éénoogigen leider rechts brachten hun helft van den troep naar de Mackenzie Rivier en over de streken van het meer naar het oosten.

Elken dag verminderde de troep. Twee aan twee, een mannetje en een wijfje, trokken de wolven weg. Eindelijk bleven er slechts vier over - de wolvin, de jonge leider, Eénoog en de eierzuchtige driejarige wolf.

De wolvin was in een voortdurenden toestand van woede. Haar drie aanbidders toonden elk de sporen van haar tanden. En toch verdedigden zij zich niet tegen haar. Zij keerden hun schouders naar haar woeste aanvallen en trachtten met kwispelende staarten en kleine voorzichtige stapjes haar toorn te doen verdwijnen.

Maar hoewel de drie wolven zachtmoedig tegenover haar waren, toonden zij onderling woesten haat en nijd. De driejarige wolf werd te eierzuchtig in zijn woestheid. Hij greep het oor van Eénoog aan diens blinden kant en scheurde het aan flarden. Ofschoon de oude wolf maar met één oog kon zien, stelde hij zijn jarenlange ervaring tegenover de jeugd en de kracht van den jonge. Zijn verdwenen oog en zijn muil vol litteekens toonden aan van welken aard die ervaringen waren. Hij had te veel gevechten meegemaakt om niet onmiddellijk te weten wat hem te doen stond.

Het gevecht begon eerlijk, maar het eindigde niet eerlijk.

De derde wolf voegde zich bij den ouden en samen vielen zij den driejarigen eierzuchtigen wolf aan en het dier werd van alle kanten gebeten door de onbarmhartige tanden van zijn vroegere makkers. Vergeten waren de dagen dat zij samen hadden gejaagd, de prooi die zij hadden buitgemaakt, de honger die zij hadden geleden. Dat behoorde tot het verleden. Zij streden thans om het bezit van een wijfje - en dat was ernstiger dan al het vorige te zamen.

En intusschen zat de wolvin, de oorzaak van dit alles, in de sneeuw en keek. Zij genoot - het gevecht was immers alleen ter wille van haar!

En de driejarige wolf viel in den strijd. Aan weerszijden van zijn lijk stonden zijn twee medeminnaars. Zij keken naar de wolvin, die glimlachend in de sneeuw zat. Maar de oude leider was wijs, heel wijs in de liefde zoowel als in het gevecht. De jonge leider keerde zijn kop om en likte een wond aan zijn schouder. De bocht van zijn hals was juist naar zijn medeminnaar gekeerd. Met zijn eene oog zag de oude wolf zijn kans schoon. Hij sprong toe en sloot zijn tanden vast opeen. Het was een lange, scheurende wonde, en diep. Zijn tanden doorboorden de groote halsader. Toen sprong hij opzij.

De jonge leider gromde vreeselijk, maar zijn gegrom eindigde in een hikkenden hoest. Bloedend en kuchend, reeds doodelijk getroffen, sprong hij op den oudste toe en vocht, terwijl zijn levenskracht verdween, zijn pooten zwak werden, het licht in zijn oogen doffer werd, zijn slagen en sprongen steeds korter werden.

En intusschen zat de wolvin in de sneeuw en glimlachte. Het gevecht deed haar genoegen, want dat was de liefde in de Natuur - het drama voor hen die stierven, het blijspel voor hen die overbleven.

Toen de jonge leider in de sneeuw lag en zich niet meer bewoog, liep Eénoog naar de wolvin. Zijn houding was een mengsel van triomf en voorzichtigheid. Kaarblijkelijk vreesde hij een woedenden uitval, en hij was aangenaam verrast toen

haar tanden hem niet nijdig tegenblonken. Voor den eersten keer ontving zij hem vriendelijk. Zij besnuffelde hem en verwaardigde zich zelfs rond te springen en met hem te spelen als een jongen hond. En hij - niettegenstaande zijn grijze haren en groote ondervinding - dee even jong en nog veel dwazer.

Vergeeten waren de overwonnen medeminnaars en het bloed in de sneeuw. Vergeeten, behalve ééns toen Eénoog zijn stijf wordende wonden likte. Toen opende hij zijn lippen tot een gegrom en onwillekeurig gingen de haren van zijn nek en schouders overeind staan, terwijl hij tot eensprong gereed was.

Maar alles was weer vergeten, toen hij achter de wolvin aandraafde, die hem spelenderwijs door het bosch meelokte.

Daarna bleven zij als goede vrienden bij elkaar. De dagen verliepen en zij bleven samen jagen, eten en wonen. Na een poosje begon de wolvin rusteloos te worden. Zij scheen iets te zoeken dat zij niet kon vinden. De kuilen onder de omgevallen boomen schenen haar aan te trekken en zij bracht heel wat tijd door met snuffelen tusschen de besneeuwde spleten en de rotsen en in de holen onder de overhangende oevers. De oude Eénoog bekommerde zich daarom heelemaal niet, maar hij volgde haar goedgehartig op haar zwerftochten en als haar onderzoekingen op sommige plaatsen bizonder lang duurden, ging hij liggen en wachtte tot zij gereed was verder te gaan.

Zij bleven niet op één plaats, maar trokken het land door tot zij weer bij de Mackenzie Rivier kwamen, waar zij jacht maakten op voedsel. Soms ontmoetten zij andere wolven, gewoonlijk in paren, soms enkele mannetjeswolven, die er sterk op aandrongen zich te voegen bij Eénoog en zijn wolvin. Maar dat wilde Eénoog niet en wanneer zij naast hem ging staan met overeind staande haren en glinsterende tanden, dan maakten de eenzame wolven gauw dat zij wegkwamen en zetten hun reis alleen voort.

Op een nacht dat de maan helder scheen, renden zij door het stille woud, toen Eénoog plotseling bleef stilstaan. Hij

stak zijn kop omhoog en zijn neusgaten snoven onderzoekend de lucht op. Hij hield ook, evenals een hond, een voorpoot omhoog. Hij scheen niet voldaan en bleef de lucht opsnuiven, trachtend de boodschap te begrijpen die hem werd gezonden. Een zorgeloos gesnuffel had zijn wolvin gerustgesteld en zij draafde verder om hem gerust te doen zijn. Ofschoon hij haar volgde, twijfelde hij nog steeds en hij bleef telkens stilstaan om zorgvuldig de waarschuwing te bestudeeren.

Zij sloop voorzichtig naar den rand van een groote open ruimte in het bosch. Een poosje bleef zij alleen staan. Toen kroop Eénoog sluipend nader, iedere zenuw in spanning, ieder haar een oneindigen argwaan uitstralend, en voegde zich bij haar. Ze bleven naast elkaar staan, spiedend, luisterend, snuffelend.

De geluiden van vechtende honden, de keelklanken der mannen, de scherpe stemmen van kijdende vrouwen, de schrille, klagende kreten van een kind, bereikten hun oor. Met uitzondering van de groote hutten van beestenvellen kon men niets zien dan de vlammen van het vuur, schaduwen van voorbijgaande lichamen en den rook die kalm omhoog steeg. Maar in den neus drongen de duizenden geuren van een Indiaansch kamp, die spraken van iets dat totaal onbegrijpelijk was voor Eénoog, maar waarvan de wolvin tot de kleinste bijzonderheden kende.

Ze was zeer opgewonden en snoof met toenemend genot. Maar de oude Eénoog was in twijfel. Hij verried zijn argwaan en deed pogingen om heen te gaan. Zij echter keerde zich om en raakte zijn hals met haar snuit aan om hem gerust te stellen. Toen keek zij weer naar het kamp. Een nieuwe droefgeestigheid keek uit haar oogen, maar het was niet het verlangen van den honger. Zij trilde van behoefte dicht bij dat vuur te komen, met de honden te vechten en uit den weg te gaan voor de voeten der mannen.

Eénoog bewoog zich ongeduldig naast haar. Haar onrustigheid keerde terug en zij gevoelde weer de dringende behoefte het ding te vinden waarnaar zij zocht. Zij keerde

zich om en draafde terug naar het bosch, tot groote verlichting van Eénoog, die een eindje vooruitliep tot zij weer onder de veilige boomen waren.

Terwijl zij voortgleden, stil als schaduwen in het maanlicht, kwamen zij op een zijweg. Beider neuzen bogen zich over de voetstappen in de sneeuw. De voetstappen waren zeer versch. Eénoog liep voorzichtig vooraan, zijn wijfje vlak achter hem. Eénoog zag een flauwe beweging van iets wits temidden der witte sneeuw. Met versnelden pas gleet hij ongelooflijk snel naar de flauwe witte vlek die hij had ontdekt.

Zij snelden beide over een smal pad, aan weerskanten begrensd door jonge pijnboomen. Door de boomen heen kon de uitgang van het laantje gezien worden, toegang gevend tot een open vlakte door de maan beschenen. De oude Eénoog haalde spoedig de dansende witte gestalte in. Nu was hij er dicht bij. Nog één sprong en zijn tanden zou hij erin slaan. Maar die sprong werd niet gedaan. Hoog in de lucht, recht naar boven, sprong de witte vorm, een spartelend konijn dat sprong en danste, boven in de lucht en niet meer op den grond terugkeerde.

Eénoog sprong achteruit met een gebrom van plotselingen schrik en kromp op de sneeuw ineen, grommend tegen het vreeselijke ding dat hij niet kende. Maar de wolvin liep kalm langs hem heen. Een oogenblik stond zij stil en sprong toen hoog op naar het dansende konijn. Ook zij sprong hoog, maar niet zoo hoog als de prooi en haar tanden tikten met metalen klank op elkaar - met niets ertusschen. Zij deed nog een sprong, en weer een.

Haar makker was langzaam overeind gekomen en keek naar haar. Hij toonde zijn ongenoegen over haar herhaalde mislukte pogingen en sprong zelf hoog in de lucht. Zijn tanden sloten zich om het konijn en hij trok het mee naar beneden. Maar op hetzelfde oogenblik was er een verdacht gekraak naast hem en zijn verbaasde blik zag een jongen den zich buigen om hem te treffen. Zijn tanden lieten hun prooi los en hij sprong achteruit om dit vreemde gevaar te

ontkomen, met opgetrokken lippen, brommend keelgeluid, en haar dat overeind stond van angst en woede. En op dat oogenblik kwam de jonge den weer omhoog en het konijn begon weer in de lucht te spartelen.

De wolvin was woest. Zij sloeg nijdig haar tanden in den schouder van haar makker en hij, verschrikt, niet wetend wat die nieuwe aanval beteekende, beet woedend en angstig terug, den kop van de wolvin half openscheurend. Die wraak van hem was voor haar even onverwacht en zij sprong vol grommende verontwaardiging op hem toe. Toen ontdekte hij zijn vergissing en trachtte hij haar te kalmeeren, maar zij ging voort met hem te bestraffen tot hij alle pogingen tot kalmeeren opgaf en in een cirkel om haar heen liep, den kop van haar afgekeerd en met zijn schouders haar beten opvangend.

Intusschen bleef het konijn boven hen in de lucht spartelen. De wolvin ging in de sneeuw zitten en de oude Eénoog, nu banger voor zijn wijfje dan voor den geheimzinnigen boom, sprong weer naar het konijn. Terwijl hij ermee beneden kwam hield hij zijn blik gericht op het boompje. Evenals tevoren volgde het hem naar beneden. Hij boog zich voor den dreigenden slag, met overeind staand haar, maar hield het konijn met zijn tanden stevig vast. Doch de slag kwam niet. Het boompje bleef over hem heengebogen. Als hij zich bewoog, bewoog het boompje zich ook en hij bromde er tegen tusschen zijn opeengeklemde tanden. Als hij stil bleef, bleef het ook stil en hij besloot dat het veiliger was zich stil te houden. Maar het warme bloed van het konijn smaakte zoo lekker.

Zijn wijfje bevrijdde hem uit de moeilijkheid waarin hij zich bevond. Zij nam hem het konijn af en terwijl het boompje dreigend boven haar zwaaide, knaagde zij kalm den kop van het konijn af. Oogenschijnlijk schoot de boom omhoog en bleef toen in dezelfde houding staan. Toen verslonden de wolvin en Eénoog samen de prooi die de geheimzinnige boom voor hen had gevangen.

Er waren nog meer paadjes waar konijnen hingen en de wolven beroofden de vallen allemaal; de wolvin ging voor en de oude Eénoog leerde van haar de wijze om vallen te bestellen - een kennis die hem in den volgenden tijd goed te pas zou komen.

Tweede hoofdstuk.

Het leger.

Twee dagen lang dwaalden de wolvin en Eénoog om het Indiaansche kamp. Hij was angstig en achterdochtig, maar het kamp trok zijn makker aan en zij wilde niet gaarne vertrekken. Doch toen op een ochtend de knal van een gewerschot vlak bij hen weerklonk en een kogel tegen een boomstam vloog, eenige centimeters van Eénoogs kop, aarzelden zij niet langer en renden weg in zwaaienden galop, die weldra mijlen afstand bracht tusschen hen en het gevaar.

Zij gingen niet ver - slechts een paar dagreizen. De wensch van de wolvin datgene te vinden waarnaar ze zocht, werd thans zeer dringend.

Ze kon nog slechts langzaam vooruitkomen. Telkens ging zij liggen om te rusten. Eénoog kwam bij haar, maar toen hij zacht haar nek met zijn bek aanraakte, beet zij zoo woest naar hem, dat hij achterover viel en een bespottelijke buiteling maakte om aan haar tanden te ontkomen. Zij was thans nijziger dan ooit, maar hij was altijd even geduldig en hulpvaardig.

Eindelijk vond zij datgene wat zij zocht. Langzaam draafde de wolvin langs den bevroren oever van een klein zijriviertje van de Mackenzie, tot zij aan een overhangend gedeelte van den kant kwam, waar de smeltende sneeuw gaande-

weg een klein hol had gegraven in een nauwe rotsspleet.

Zij bleef staan bij een ingang van het hol en keek voorzichtig langs de muren. Zij trad den nauwen ingang binnen en ongeveer drie voet moest zij voortkruipen tot de muren wijder uiteenliepen en hooger werden en zij een klein rond kamertje vormden, bijna zes voet in middellijn. Het dak kwam bijna tot aan haar kop. Het was er droog en gezellig. Zij onderzocht alle hoekjes en gaatjes, terwijl Eénoog geduldig bij den ingang bleef staan en op haar wachtte. Met gebogen kop, haar neus vlak op den grond, draaide zij eenige malen in het rond om haar vlak bijelkaar staande pooten heen. Toen ging zij met een zucht van vermoeidheid liggen, rolde haar lichaam ineen, strekte haar pooten uit en viel neer met haar kop naar den ingang gekeerd.

Eénoog, met opgestoken ooren, lachte haar toe en zij kon zijn staart vriendelijk zien kwispelen. Haar eigen ooren lagen achterover tegen haar kop en haar uit den bek hangende tong sprak van haar tevredenheid en voldoening.

Eénoog had honger. Ofschoon hij bij den ingang bleef liggen en in slaap viel, sliep hij onrustig. Hij werd telkens wakker en keek met opgestoken ooren naar de heldere buitenwereld, waar de Aprilzon op de sneeuw schitterde. De zon was teruggekomen en heel het ontwakende Noorden riep hem. Het leven keerde weer. De lente was in de lucht, het gevoel van groeiend leven was onder de sneeuw, het sap steeg in de boomen, de knoppen deden de ketenen van den winter springen.

Hij wierp smeekende blikken op zijn wijfje, maar zij toonde geen lust op te staan. Hij keek naar buiten en een half dozijn vogels dwarrelden langs zijn oogen. Hij sprong op maar keek weer naar zijn makker, ging liggen, en sliep. Een schril en nauw hoorbaar gegons trof zijn oor. Eens, tweemaal, streek hij slaperig met zijn poot over zijn neus. Toen werd hij wakker. Gonzend om de punt van zijn neus was een volwassen muskiet, die den heelen winter in een bevroren stuk hout opgesloten was geweest en nu door de

zon eruit bevrijd was. Hij kon den roep der lente niet langer weerstand bieden. Bovendien had hij honger.

Hij kroop naar zijn wijfje en trachtte haar over te halen op te staan. Maar zij gromde slechts en hij liep alleen weg in den helderen zonneschijn en zag dat de sneeuw gesmolten was en het loopen moeilijk viel. Hij liep over de bevroren rivier heen, waar de sneeuw in de schaduw der boomen nog hart en vast was.

Hij bleef acht uren weg en kwam in het duister terug, hongeriger dan toen hij was heengegaan. Hij had wel een prooi gezien, maar niet gevangen. Hij was door de smeltende sneeuwlaag heengezakt, terwijl de konijnen er luchtig over heen geloopt hadden.

Met plotselingen argwaan bleef hij bij den ingang van het hol staan. Zachte, vreemde geluiden kwamen van binnen. De geluiden werden niet voortgebracht door zijn wijfje en toch kwamen zij hem bekend voor. Hij blafte vragend naar binnen, maar de wolvin waarschuwde hem grommend. Hij bleef op een afstand, maar luisterde naar de vreemde geluiden - zwak, slurpend, dof brommend.

Zijn wijfje waarschuwde hem grommend weg te blijven en hij rolde zich op den grond ineen en sliep bij den ingang. Toen het ochtendlicht het hol flauw bescheen, trachtte hij weer de oorzaak der vreemde geluiden te ontdekken. Er klonk thans een nieuwe toon in het grommen van zijn wijfje. Het was jaloerschheid, en hij zorgde wel op een eerbiedigen afstand te blijven. Niettemin zag hij tusschen haar pooten, tegen haar lichaam gedrukt, vijf vreemde, levende bundeltjes, zeer zwak, zeer hulpeloos, die kleine huilende geluidjes maakten met gesloten oogen. Hij was verbaasd. Het was niet de eerste keer, in zijn lang, voorspoedig leven, dat zoiets was gebeurd. Het was heel dikwijls voorgekomen, maar telkens was zijn verrassing even groot geweest.

Zijn wijfje keek hem vol spanning aan. Voortdurend gromde zij zacht en wanneer hij te dicht bij kwam, werd

dit brommen luider. Uit eigen ondervinding wist zij het niet, maar haar instinct zei haar, dat wolvenvaders wel eens hun pasgeboren kindertjes hadden verslonden. Zodoende belette zij Eénoog de diertjes te naderen, waarvan hij de vader was.

Maar dit gevaar bestond niet. De oude Eénoog gevoelde even instinctmatig dat hij voor voedsel voor zijn jongen moest zorgen. Het was dus de natuurlijkste zaak ter wereld, dat hij zijn gezin den rug toekeerde, naar buiten draafde en een prooi ging zoeken.

Vijf of zes mijlen van het hol verdeelde zich de rivier in een linker en een rechter gedeelte, die beide naar de bergen liepen. Hier, bij den linkerarm, vond hij een versch spoor. Hij berook het en vond het zóó versch, dat hij snel neerhurkte en keek in de richting waarin het verdween. Toen keerde hij langzaam om en sloeg den anderen weg in. De voetstap was veel grooter dan die van zijn eigen pooten en hij wist dat er op zulk een spoor weinig voedsel voor hem was te halen.

Een halve mijl in de nieuwe richting hoorden zijn scherpe ooren het knagen van tanden. Hij trad voorzichtig nader en zag een stekelvarken overeind staan tegen een boom, met zijn tanden den bast afknagend. Voorzichtig maar zonder hoop, sloop Eénoog nader. Hij kende die dieren, ofschoon hij ze nooit zoover noordelijk had ontmoet. En nooit in zijn lang leven had hij een stekelvarken als maaltijd gebruikt. Maar hij had sedert lang geleerd dat er zoo iets als 'kans' bestond en hij sloop steeds nader. Men kon nooit eens weten wat er gebeurde, want bij levende wezens kwamen de dingen soms heel anders uit dan men zou denken.

Het stekelvarken rolde zich op tot een bal, waaruit aan alle kanten lange, scherpe pennen staken, die iederen aanval afweerden. In zijn jeugd had Eénoog eens te dicht bij zulk een schijnbaar bewegingloozen bal gesnuffeld en eensklaps was de staart hem in het gezicht gevlogen. Eén pen had hij in zijn snuit meegenomen, waar zij wekenlang was

gebleven als een gloeiend ijzer, tot hij ten slotte eruit was gevallen.

Hij ging dus liggen in een gemakkelijke, kruipende houding, zijn neus meer dan een voet buiten het bereik van den staart. Zoo bleef hij wachten, onbewegelijk - er k o n iets gebeuren. Het stekelvarken kon zich ontrollen. Er mocht gelegenheid komen met één vlugge, scheurende pootbeweging den weeken, onbeschermden buik open te rukken. -

Maar na een half uur stond hij op, woedend knorrend tegen den onbewegelijken bal, en draafde weg. Hij had te vaak en te nutteloos gewacht tot stekelvarkens zich zouden ontrollen, om nog meer tijd te verspillen. Hij zette dus zijn onderzoekingstocht voort. Maar de dag verliep en hij had nog geen prooi gevonden.

Het vaderlijk instinct was echter zeer sterk in hem. Hij m o e s t voedsel vinden.

In den namiddag stond hij eensklaps voor een sneeuwhoen. Hij kwam een boschje uit en zag het domme dier op een boomstam zitten, geen voet van Eénoogs neus af. Zij zagen elkaar. De vogel sprong verschrikt op, maar hij sloeg hem met zijn poot neer, greep hem tusschen zijn tanden op en begon te eten, toen hij het heerlijke vleesch en de zachte beentjes proefde. Maar hij herinnerde zich alles, keerde zich om en draafde naar huis met het sneeuwhoen in zijn bek.

Een mijl boven de splitsing zag hij, met onhoorbare voetstappen als een schaduw over den weg glijdend, voorzichtig ieder gedeelte van den weg bespiedend, latere voetsporen van de stappen, die hij in den morgen had ontdekt. Daar het spoor zijn weg opliep, volgde hij, voorbereid bij iedere bocht van de rivier het dier te ontmoeten.

Hij boog zijn kop om den hoek van een rots waar een ongewoon groote kromming in den stroom was en zijn snelle blik bespeurde iets dat hem bliksemsnel deed neerhurken. Het was degeen die het voetspoor had gemaakt, een groote vrouwelijke lynx. Zij zat neergehurkt, zooals hij dien ochtend was neergehurkt, voor den dicht ineengerolden stekelbal.

Was hij eerst een glijdende schaduw geweest, thans werd hij de geest van zulk een schaduw, terwijl hij kroop en sloop en buiten den reuk kwam van de twee stille dieren.

Hij ging in de sneeuw liggen en legde het sneeuwhoen naast zich. Hij gluurde door de naalden der laag groeiende pijnboomen naar het drama dat voor hem werd afgespeeld - de wachtende lynx en het wachtende stekelvarken, terwijl de oude wolf Eénoog, in het boschje verborgen, ook zijn rol in het stuk speelde - wachtend op een toeval dat hem hielp aan eten voor zijn kinderen.

Een half uur verliep - een uur - en er gebeurde niets. De stekelbal had, wat onbewegelijkheid betreft, best van steen kunnen zijn, de lynx van marmer; en de oude Eénoog had een dood dier kunnen wezen.

En toch waren de drie dieren vol intense spanning en nooit waren zij meer levend geweest dan toen zij dood schenen.

Eénoog bewoog zich eventjes en staarde met toenemende spanning. Er gebeurde iets. Het stekelvarken had eindelijk geloofd dat zijn vijand was weggegaan. Langzaam, voorzichtig ontrolde het zijn ondoordringbare wapenrusting - geen kwaad vermoedend. Langzaam, langzaam strekte de stekelige bal zich en werd langer. Eénoog voelde zijn bek vochtig worden en het speeksel liep langs zijn muil bij het zien van het levende vleesch, dat zich als een maaltijd voor hem uitstreekte.

Het stekelvarken had zich nog niet geheel ontrold, toen het zijn vijand ontdekte. Op dat oogenblik sloeg de lynx toe. De slag leek een bliksemstraal. De poot, met gekromden klauw, schoot onder den weken buik en werd met een snelle scheurende beweging teruggetrokken. Als het stekelvarken heelemaal ontrold was geweest, of zijn vijand niet een gedeelte van een seconde had ontdekt, vóór de slag viel, dan zou de poot ongedeerd zijn ontkomen. Maar een zijbeweging van den staart dreef thans scherpe pennen erin.

Alles was tegelijk gebeurd - de slag, de terugslag, de

smartkreet van het stekelvarken, het gegil van pijn van de groote kat.

In zijn opwinding kwam Eénoog half overeind, met opgestoken ooren, uitgestoken staart, die achter hem aantrilde. De woede van de lynx werd razend. Zij sprong woest toe op het ding dat haar had pijn gedaan. Maar het stekelvarken, jankend en knorrend, trachtte zich met zijn verscheurde spieren weer tot een bal te rollen, sloeg weer zijn staart uit en weer gilde de groote kat van pijn en verbazing. Toen ging zij achteruit en niesde, terwijl haar neus op een afschuwelijk speldenkussen leek. Zij streek met haar pooten over haar neus, trachtte de gloeiende pijlen te verwijderen, stak hem in de sneeuw en wreef hem tegen takken en twijgen en sprong rond met schuinen kop, half dol van angst en pijn.

Zij niesde voortdurend en bleef toen een poosje doodstil liggen. Eénoog keek.

En zelfs hij kon een rilling niet onderdrukken, toen zij plotseling opvloog, gillend en huilend, en jankend en schreeuwend wegsprong.

Toen haar gegil in de verte was weggestorven, waagde Eénoog het zich te bewegen. Hij liep zoo voorzichtig alsof de sneeuw bezaaid was met rechtopstaande stekels, die in zijn voeten zouden dringen. Het stekelvarken wachtte hem piepend en tandenknarsend af. Het had zich weer tot een bal ineengerold, maar het was niet meer de vroegere, stevige bal. Daarvoor waren zijn spieren te veel verscheurd. Het was half in tweeën gerukt en bloedde nog hevig.

Eénoog likte de met bloed gedrenkte sneeuw op. Dat diende als prikkel om zijn honger aan te wakkeren, maar hij was te slim om zijn voorzichtigheid te vergeten.

Hij wachtte. Hij ging liggen en wachtte, terwijl het stekelvarken op zijn tanden knarste en knorrend snikte en gilde. Na korten tijd zag Eénoog, dat de pennen neerzonken en dat het stekelvarken hevig trilde. Toen kwam een langgerekt knarsen der groote tanden. Toen vielen al de pennen

slap neer en het lichaam ontrolde zich en bewoog niet meer.

Met een zenuwachtig trekkenden poot strekte Eénoog, het stekelvarken in zijn volle lengte uit en rolde het op zijn rug. Er gebeurde niets. Het dier was stellig dood. Hij bestudeerde het langen tijd nauwkeurig, greep het toen met zijn tanden vast en liep de rivier af, het stekelvarken deels dragend, deels voortslepend, met afgewenden kop, zorgend niet op de stekels te trappen. Hij scheen zich iets te herinneren, liet zijn last vallen en draafde terug naar de plek waar hij het sneeuwhoen had laten liggen. Hij aarzelde geen oogenblik en at het sneeuwhoen op. Toen keerde hij terug en nam zijn last weer op.

Hij sleepte zijn jachtbuit in het hol, de wolvin onderzocht het dier, keerde zich naar Eénoog en likte hem zacht op den hals. Maar het volgende oogenblik waarschuwde zij hem brommend, opzij te gaan van de jongen, maar haar toon was meer verzoekend dan dreigend. Haar instinctmatige vrees voor den vader van haar kroost begon te verdwijnen. Hij gedroeg zich zooals een vaderwolf zich behoorde te gedragen en toonde geen verlangen de jonge diertjes te verslinden.

Derde hoofdstuk.

Het grijze wolfje.

Hij was heel anders dan zijn broertjes en zusjes. Hun haar was reeds rossig als bij zijn moeder, de wolvin; terwijl hij alleen hierin op zijn vader leek. Hij was een echte wolf, leek sprekend op den ouden Eénoog, behalve dat hij twee oogen had en zijn vader maar één.

De oogen van het grijze wolfje waren nog niet lang open en toch kon hij al zien met vasten blik. En terwijl zijn oogen nog dicht waren, had hij gevoeld, geproefd en

geroken. Hij kende zijn twee broertjes en zijn twee zusjes heel goed. Hij was begonnen met hen te stoeien op een zwakke, onbeholpen manier, en zelfs te krakeelen, waarbij zijn keeltje trilde met vreemd schrapend geluid (de voorlooper van het grommen), wanneer hij driftig werd. En lang voor hij zijn oogen had geopend, had hij door gevoel, smaak en reuk zijn moeder leeren kennen - een bron van warmte en vloeibaar voedsel en teederheid. Zij bezat een zachte, liefkoozende tong, die hem streefde, terwijl hij over zijn klein, week lichaampje streek en die hem aandreef dicht tegen haar aan te kruipen en in te sluimeren.

Het grootste deel van de eerste maand zijns levens had hij slapende doorgebracht; maar nu kon hij heel goed zien en lag lang achtereen wakker en begon zijn wereldje te kennen. Zijn wereld was somber, maar dat wist hij niet, want hij kende geen andere wereld. Ze was slecht verlicht, maar zijn oogen hadden zich nooit behoeven te gewennen aan ander licht. Zijn wereld was heel klein. De grenzen ervan waren de wanden van het hol, maar daar hij de buitenwereld niet kende, voelde hij niets van de nauwe grenzen van zijn omgeving.

Maar hij ontdekte spoedig dat één muur van zijn wereld verschilde van de andere. Dat was de ingang van het hol en de bron van het licht. Hij had ontdekt dat die muur anders was dan de overige, lang voor hij eigenlijk kon denken. Hij had een bijzondere aantrekkelijkheid voor hem, lang voor hij zijn oogen had geopend en hem had gezien. Het licht had zijn gesloten oogleden getroffen en zijn gezichtszenuwen aangenaam aangedaan. Hij had gesmacht naar het licht en onbewust had zijn lichaam zich daarheen gewend.

En zijn zusjes en broertjes waren met hem daarheen gegaan. Nooit kropen zij in dien tijd naar de donkere hoeken van het hol. Het licht trok hen aan alsof zij planten waren. Later, toen zij grooter werden, nam ook de aantrekking van het licht toe. Zij kropen en waggelden er altijd heen en werden door hun moeder steeds teruggejaagd.

Op deze wijze leerde het grijze wolfje andere dingen van zijn moeder kennen dan de zachte, liefkoozende tong. Bij zijn aanhoudend kruipen naar het licht, ontdekte hij bij haar een neus, die door een scherpen duw hem strafte, en later een poot die hem met een goedgemikten stoot achterover deed rollen. Zoo leerde hij pijn kennen - en bovendien leerde hij pijn vermijden - eerst door het gevaar ervan te ontloopen; en dan, wanneer hij ondeugend was geweest, te zorgen dat hij de straf ontkwam. Dat waren bewuste daden en het resultaat van zijn eerste waarnemingen.

Hij was een woest klein wolfje. Dat waren zijn broertjes en zusjes ook. Dat was ook wel te verwachten. Hij kwam van een geslacht van vleeschdooders en vleescheters. Zijn vader en zijn moeder leefden geheel van vleesch. De melk die hij het allereerst had ingezogen, was direct uit vleesch gevormd: en nu hij een maand oud was, nu zijn oogen ongeveer een week open waren, begon hij zelf vleesch te eten - vleesch eerst fijngekauwd door de wolvin en daarna haar vijf jongen gegeven, die bij hun sterken groei te veel melk verlangden.

Maar bovendien was hij de wildste der vijf. Hij kon luider brommen dan een hunner. Zijn woestheid was gevaarlijker dan die der andere. Hij was het, die het eerst leerde een ander jong met een goed gemikten slag van zijn poot om te gooien. En hij was het die het eerst een ander jong bij het oor pakte en rukte en trok en gromde met opeengeklemden kaken.

De bekoring van het licht nam bij het grijze wolfje van dag tot dag toe. Hij maakte voortdurend lange onderzoekingstochten naar den ingang van het hol en werd telkens weer teruggejaagd. Maar hij wist niet dat het een ingang was. Hij wist niets van ingangen - openingen waardoor men van de eene plaats naar de andere gaat. De ingang was zijn zon, hij trok hem aan als de kaars een mot. Hij trachtte altijd hem te bereiken.

Er was iets vreemds aan dien muur van licht. Zijn vader -

hij kende reeds zijn vader als den anderen bewoner van de wereld, een schepsel als zijn moeder, die bij het licht sliep en een brenger van voedsel was - zijn vader liep recht door den verren, witten muur en verdween. Dat kon het grijze wolfje niet begrijpen. Ofschoon zijn moeder hem nooit toestond dien muur te naderen, was hij bij de andere muren geweest en had aan het einde van zijn gevoelig neusje een hard voorwerp gevoeld. Dat deed pijn.

En na verscheiden pogingen van dien aard bleef hij van de muren weg. Zonder erover te denken, nam hij dit verdwijnen door den muur aan als een eigenaardigheid van zijn vader, evenals melk en halfgekauwd vleesch eigenaardigheden van zijn moeder waren.

Het grijze wolfje kon niet denken - tenminste niet op de wijze der menschen. Maar toch werkten zijn hersens. Zijn gevolgtrekkingen waren even scherp en volkomen als die van de menschen. Hij nam de dingen zooals ze waren zonder naar het hoe en waarom te vragen. Het kon hem niet schelen w a a r o m iets gebeurde. Hoe het gebeurde was hem voldoende. Toen hij dus zijn neus herhaalde malen tegen den muur had gestooten, nam hij aan dat hij n i e t door muren heen kon verdwijnen. Op dezelfde manier nam hij aan dat zijn vader w e l door muren heen kon verdwijnen. Maar hij voelde volstrekt geen verlangen de oorzaak te vinden van het verschil tusschen hemzelf en zijn vader.

Evenals de meeste dieren in de wildernis maakte hij spoedig kennis met hongersnood. Er kwam een tijd, dat niet alleen de vleeschtoevoer ophield, maar dat er ook geen melk meer was. In het eerst jankten en schreeuwden de wolfjes, maar meestal sliepen zij. Het duurde niet lang of zij waren verdoofd van honger. Er werd niet meer gekibbeld en gevochten; er werd niet meer gebromd; de onderzoekingstochten naar den lichten muur hielden geheel op. De wolfjes sliepen, terwijl hun levensvlammetje flikkerde en zwakker werd.

Eénoog was wanhopig. Hij zwierf heinde en ver rond en

sliep slechts zelden in het hol, dat thans treurig en somber was geworden. Ook de wolvin verliet haar jongen en ging voedsel zoeken. In de eerste tijden na de geboorte der wolfjes was Eénoog vaak naar het Indiaansche kamp getrokken en had hij de konijnenvallen geplunderd. Maar met het smelten der sneeuw en het openen der rivieren was het Indiaansche kamp opgebroken en die bron van voedsel hem ontnomen.

Toen het grijze wolfje weer tot het leven terugkeerde en zijn belangstelling in den witten muur herleefde, zag hij dat de bevolking van zijn wereld verminderd was. Slechts een zusje bleef hem over. De rest was weg. Terwijl hij sterker werd, zag hij zich genoodzaakt alleen te spelen, want zijn zusje hief haar kopje niet meer op en liep niet rond. Zijn klein lichaampje werd dik van het voedsel dat hij thans kreeg, maar voor haar was het te laat gekomen. Zij sliep voortdurend, een klein, met vel overtrokken geraamte, waarin het levensvlammetje hoe langer hoe lager brandde tot het eindelijk uitdoofde.

Daarna kwam een tijd dat het grijze wolfje zijn vader niet meer door den muur zag verschijnen en verdwijnen of bij den ingang slapen.

Dat gebeurde aan het eind van een tweeden en minder ergen hongersnood. De wolvin wist wel waarom Eénoog nooit meer terugkwam, maar zij kon het grijze wolfje niet meedeelen wat zij had gezien. Zelf op buit jagend, links van den stroom waar de lynx woonde, had zij het spoor van Eénoog gevolgd. En zij had hem gevonden - of beter gezegd zijn overblijfselen - aan het eind van den weg. Daar waren verscheiden bewijzen van het gevecht en van den terugtocht van de lynx, nadat zij de overwinning had behaald en naar haar hol was teruggekeerd. Voor zij heenging, had de wolvin dat hol gevonden, maar verschillende dingen zeiden haar dan de lynx binnen was en zij had het niet gewaagd haar daar te volgen.

Daarna verreed de wolvin op haar zwerftochten den

linker weg. Want zij wist dat in het hol van de lynx jonge katjes waren en zij wist dat de lynx een woest, kwaadaardig dier was en een vreeselijke vechtersbaas. Het was best voor een half dozijn wolven om een sissende, woeste lynx in het nauw te drijven, maar het was heel wat anders voor een enkele wolvin met een lynx te vechten - voornamelijk wanneer de lynx een nest hongerige jongen had.

Maar de Wildernis is de Wildernis en een moeder is een moeder, altijd gereed voor haar kinderen te strijden, in of buiten de wildernis. En de tijd zou komen, dat de wolvin terwille van haar grijs wolfje, zich zou wagen in het hol in de rotsen met de kwaadaardige lynx.

Vierde hoofdstuk.

De muur van de wereld.

Tegen den tijd dat zijn moeder het hol begon te verlaten om op rooftochten uit te gaan, had het wolfje geleerd dat hij niet bij den uitgang mocht komen. Niet alleen was hem de wetenschap ingeprent, vaak en met kracht, door zijn moeders neus en poot, maar de Angst ontwikkelde zich in hem. Nooit in zijn kort leven had hij iets ontmoet waarvoor hij bang behoefde te zijn. En toch leefde in hem een instinctmatige angst. Die was hem ingeboren. Die was een onmiddellijke erfenis van Eénoog en de wolvin; maar die hadden hem weer van al de wolvengeslachten, welke vóór hen hadden geleefd. Vrees! - dit erfdeel van de Wildernis waaraan geen enkel dier kan ontkomen.

Het grijze wolfje leerde dus Vrees kennen, ofschoon hij niet wist wat vrees eigenlijk was. Hij nam ze aan als een van de onaangenaamheden des levens. Want hij wist reeds dat er onaangenaamheden in het leven waren. Hij had honger

gekend en toen hij dien honger niet kon stillen, had hij iets onaangenaams gevoeld. De harde muur, de scherpe duw van zijn moeders neus, de zware slag van haar poot, de ongestilde honger in verschillende tijden van schaarschte, deden hem zien dat niet alles in het leven genot was - dat er ook onplezierige dingen waren. Deze onaangename dingen waren wetten. Als men ze gehoorzaamde, vermeed men pijn en was men gelukkig.

Want hij verdeelde alles in dingen die pijn deden en in dingen die geen pijn deden. Hij vermeed alles wat hem pijn deed om te kunnen genieten van de prettige dingen in het leven.

Daarom was hij dus gehoorzaam aan de wet, hem door zijn moeder gesteld en uit gehoorzaamheid aan de wet van het onbekende ding - Vrees - bleef hij weg van den ingang van het hol. Deze bleef voor hem een witte muur van licht. Als zijn moeder weg was, sliep hij het grootste gedeelte van den tijd, terwijl hij, wanneer hij wakker was, zich heel stil hield en de jankende geluiden inhield, die in zijn keel krieuwelden.

Eens lag hij wakker en hoorde een vreemd geluid in den witten muur. Hij wist niet dat het een veelvraat was, die buiten stond, bevend door zijn eigen stoutmoedigheid en voorzichtig den ingang van het hol besnuffelend. Het wolfje wist alleen dat de lucht vreemd was, daarom onbekend en vreeselijk - want het onbekende was een der voornaamste elementen van de Vrees.

Zijn haren gingen overeind staan, maar hij gaf geen geluid - en verborg zich zoo goed mogelijk. Hij was half dol van angst, maar bleef onbeweeglijk, als versteend, als bevroren, liggen. Toen zijn moeder thuiskwam, gromde zij bij het ruiken van het spoor van den veelvraat en rende het hol in, likte en besnuffelde haar jong met overweldigende vriendelijkheid.

En het wolfje gevoelde dat het aan een groot gevaar was ontsnapt.

Maar het wolfje groeide steeds. Instinct en Wet eischten gehoorzaamheid van hem. Maar de groei eischte ongehoorzaamheid. Zijn moeder en Vrees hielden hem terug van den witten muur. Groei is leven en leven is voorbeschikt om het licht te zoeken. Eindelijk werden dan ook op een dag gehoorzaamheid en vrees weggevaagd door den stroom des levens en waggelde en wankelde het wolfje naar den uitgang.

Deze muur scheen, in tegenstelling met de andere muren, die hij kende, achteruit te gaan toen hij nader kwam. Geen harde oppervlakte stiet tegen zijn teer neusje, dat hij onderzoekend vooruit stak. Hij liep dus door datgene wat hem als een muur had toegeschenen en baadde in de stof, die de muur vormde.

Het was verbazend en het licht werd steeds sterker. Vrees spoorde hem aan terug te keeren, maar Groei dreef hem voorwaarts. Plotseling stond hij bij den ingang van het hol. De muur, waarin hij geloofde zich te bevinden, sprong terug tot op een onmetelijke afstand. Het licht was pijnlijk helder geworden. Hij was erdoor verblind. Evenzeer was hij duizelig door die groote, onmetelijke ruimte voor zich. Gaandeweg gewenden echter zijn oogen aan de helderheid en zagen zij de meer verwijderde voorwerpen. In het begin was de muur onzichtbaar voor hem geworden. Nu zag hij hem weer, maar heel ver weg en heelemaal veranderd. Het was nu een muur, bestaande uit de boomen langs de rivier, den berg die hoog uitstak boven de boomen en den hemel, die boven den berg uitstak.

Een groote vrees be kroop hem. Dat was nog meer van het vreeselijke Onbekende. Hij hurkte neer op het uiterste randje van het hol en keek de wereld in. Hij was erg bang. Omdat het hem vreemd was, leek het hem een gevaar. Daarom stond zijn haar op zijn rug overeind en trok hij zijn lippen op in een poging tot een woest en vreesaanjagend gegrom. Uit kleinheid en angst daagde hij de heele, wijde wereld dreigend uit.

Er gebeurde niets.

Hij bleef kijken en in zijn belangstelling vergat hij te grommen. Hij vergat ook bang te zijn. Vrees was tegelijk door Groei overwonnen, terwijl Groei den vorm van Nieuwsgierigheid had aangenomen. Hij begon dichtbij zijnde voorwerpen op te letten - een open gedeelte van de rivier dat in de zon schitterde, den verdorden pijnboom die aan de helling van den berg stond, en de helling zelf die eindigde op korten afstand van den ingang van het hol waar hij zat.

Nu had het grijze wolfje zijn heele leven op een vlakken grond doorgebracht. Hij had nooit de pijn van een val gevoeld. Hij wist niet wat vallen was. Hij stapte dus moedig in de lucht. Zijn achterpooten rustten nog op den holingang en hij viel dus hals over kop naar beneden. De grond gaf hem zulk een harden tik op zijn neus, dat hij jankte. Toen begon hij de helling af te rollen. Hij was in doodsangst. Het Onbekende had hem eindelijk te pakken gekregen. Het had hem woest beetgegrepen en stond op het punt hem vreeselijke pijn te doen. Groei werd nu overwonnen door Vrees en hij jankte als een bang hondje.

Het Onbekende bracht hem naar een onbekende pijn en hij gilde en jankte onophoudelijk. Dat was nog wat anders dan versteend van angst neerhurken, terwijl het Onbekende buiten loerde. Nu had het Onbekende hem gepakt. Stilte hielp hier niet. Bovendien gilde hij niet van angst, maar van schrik.

Doch de helling werd steeds minder stijl en de voet was met gras begroeid. Toen hij eindelijk stil lag, uitte het kleine wolfje nog slechts één noodkreet en toen een lang, angstig gehuil. En alsof hij het al duizend maal in zijn leven had gedaan, maakte hij zijn toilet en likte de droge klei weg die hem de huid vuil maakte.

Daarna ging hij overeind zitten en keek om zich heen, zooals de eerste man der aarde zou doen die op Mars aanlandde. Het wolfje had den muur om de wereld doorbroken,

het onbekende had hem losgelaten en hier zat hij nu zonder zich bezeerd te hebben - hij was een ontdekkingsreiziger in een geheel nieuwe wereld.

Nu het vreeselijke Onbekende hem had losgelaten, vergat hij dat dit Onbekende zoo vreeselijk was. Hij gevoelde alleen een groote nieuwsgierigheid voor de dingen om hem heen. Hij onderzocht het gras onder zich, den dooden boomstam die stond aan den rand van een open ruimte tusschen de boomen. Een eekhoorn, die om den boomstam heen liep, kwam tegen hem aan en joeg hem grooten schrik aan. Hij hurkte neer en gromde. Maar het eekhoortje was even erg geschrikt. Het klom in den boom en van dit veilige plaatsje babbelde het onophoudelijk tegen hem.

Dat gaf het wolfje moed en ofschoon de specht, dien hij daarna ontmoette, hem deed schrikken, liep hij moedig verder. Hij kreeg zooveel zelfvertrouwen, dat hij, toen een specht onbeschaamd naar hem toehuppelde - spelend zijn poot uitstak. Het gevolg was een scherpe prik op het eind van zijn neus die hem deed neerhurken en janken. Het geschreeuw dat hij maakte, was te veel voor den vogel, die zijn veiligheid in de vlucht zocht.

Maar het wolfje leerde. Hij wist thans dat er dingen waren, die leefden en dingen die niet leefden. Ook wist hij dat hij moest oppassen voor de levende dingen. De dingen die niet leefden bleven altijd op dezelfde plaats, maar de levende dingen bewogen zich en men kon nooit weten wat zij zouden doen. Men moest altijd op het onverwachte voorbereid zijn.

Hij kwam heel onhandig vooruit. Hij liep tegen twijgen en dingen aan. Een tak, dien hij heel ver af waande, tikte hem het volgende oogenblik op den neus of sloeg tegen zijn ribben. Er waren oneffenheden in den grond. Soms rolde hij voorover op zijn neus of stiet hij zijn pooten. En dan waren er steenen, die omrolden als hij erop trapte en daardoor leerde hij dat de niet levende dingen niet steeds in evenwicht waren en dat kleine levenlooze dingen eerder omvielen

dan groote. Maar door ieder ongeval leerde hij. Hoe langer hij liep, hoe beter het ging. Hij leerde zijn eigen spierbewegingen berekenen en wat hij daardoor kon bereiken; hij leerde de afstanden meten tusschen verschillende voorwerpen en tusschen de voorwerpen en zichzelf.

Hij had geluk. Als geboren jager op levend wild (ofschoon hij het zelf niet wist) trof hij voedsel juist even buiten zijn eigen hol op zijn eersten onderzoekstocht in de wereld. Door louter toeval vond hij een slim verborgen nest van een sneeuwhoen. Hij viel er letterlijk in. Hij had getracht te loopen langs den stam van een omgevallen pijnboom. De verrotte bast zonk in onder zijn pooten en met een wanhopigen gil gleed hij naar beneden in een boschje vlak bij den grond midden in een nest met zeven sneeuwkuikentjes.

Zij maakten geluidjes en in het eerst was hij even verschrikt als zij. Toen zag hij, dat zij heel klein waren en werd hij moediger. Zij bewogen zich. Hij zette zijn poot op een ervan en het bewoog zich sneller. Dat was voor hem een bron van vreugde. Hij rook eraan. Het worstelde en krieuwelde op zijn tong. Op hetzelfde oogenblik voelde hij dat hij honger had. Zijn kaken sloten zich. Teere beentjes kraakten en warm bloed liep in zijn mond. Het smaakte lekker. Dat was vleesch, zooals zijn moeder hem gaf, doch dit leefde tusschen zijn tanden en smaakte dus beter. Hij at dus het kuikentje op en hield pas op, toen hij het heele nest had verslonden. Toen likte hij zijn lippen af precies zooals zijn moeder het deed en begon in het kreupelhout te kruipen.

Daar ontmoette hij een gevederden dwarrelwind. Hij voelde toornige vleugelslagen. Hij verborg zijn kop tusschen zijn pooten en jankte. De slagen werden heviger. Het moedersneeuwhoen was woedend. Toen werd hij ook kwaad. Hij stond grommend op en sloeg met zijn pooten. Hij sloeg zijn tandjes in een der vleugels en trok en rukte flink. Het sneeuwhoen verdedigde zich en sloeg voortdurend met haar vrijen vleugel naar hem. Het was zijn eerste gevecht. Hij was verrukt. Hij vergat alles omtrent het Onbekende. Hij

was nergens meer bang voor. Hij vocht met een levend ding dat hem sloeg. En het levende ding was ook voedsel. Moordlust greep hem aan. Hij had pas kleine levende dingetjes verslonden. Hij wilde nu het groote levende ding verscheuren. Hij was zoo druk bezig en zoo gelukkig, dat hij geen tijd had om te weten hoe gelukkig hij was. Hij kende thans een grooter genot dan hij ooit had ondervonden.

Hij hield den vleugel vast en gromde tusschen zijn opeengeklemde tanden. Het sneeuwhoen sleepte hem mee uit het boschje. Toen zij omkeerde en hem weer in het beschermende kreupelhout wilde trekken, sleepte hij haar weer eruit. En al dien tijd schreeuwde zij en sloeg met haar vrijen vleugel, terwijl de veeren in het rond stoven. Hij was erg opgewonden, zijn vechtersbloed begon in hem te koken en te bruisen. Dat was Leven, hoewel hij het zelf niet wist. Hij deed datgene waartoe hij was bestemd - dieren dooden en vechten om ze dood te krijgen.

Na een poosje hield het sneeuwhoen op met spartelen. Hij hield haar nog steeds bij den vleugel vast en zij lagen op den grond elkaar aan te kijken. Hij trachtte te dreigen, woest te brommen. Zij pikte naar zijn neus, die door al zijn vroegere avonturen heel pijnlijk was. Hij kromp ineen, maar hield vast. Zij pikte weer en nog eens. Hij begon te janken. Een regen van pikken viel op zijn mishandelden neus. Zijn krijgslust verdween eensklaps, hij liet zijn prooi los, keerde zich om en blies een allesbehalve eervollen aftocht.

Aan de andere zijde van het boschje bleef hij liggen, vreesachtig starend naar het moederhoen, dat uit het verwoeste nest opvloog. Door haar verdriet lette zij niet op een gevederden pijl, die uit de lucht plotseling op haar toeschoot. Maar het wolfje zag den havik - en het was een waarschuwing en een les voor hem - die met zijn klauwen het sneeuwhoen greep en ermee naar den blauwen hemel vloog; hij hoorde het angstige, verschrikte krijschen van het sneeuwhoen.

Het duurde lang eer het wolfje zijn schuilplaats verliet.

Hij had veel geleerd. Levende dingen waren voedsel. Ze smaakten lekker. Levende dingen, die groot genoeg waren, konden ook pijn doen. Het was beter kleine levende dingen te eten en groote levende dingen, zoals sneeuwhoenders met vrede te laten. Niettemin voelde hij den prikkel der eierzucht, een geheim verlangen nog een gevecht met dit sneeuwhoen te hebben - maar de havik had haar meegevoerd. Misschien waren er nog meer sneeuwhoenders. Hij zou eens kijken.

Hij kwam bij den oever der rivier. Hij had nog nooit water gezien. Het scheen goed om erop te loopen, er waren geen oneffenheden aan de oppervlakte. Moedig stapte hij er op en viel, schreeuwend van angst in de armen van het Onbekende. Het was koud en hij hijgde, snel ademhalend. Het water drong in plaats van lucht in zijn longen, hij stikte bijna. Hij wist niet wat dood was, maar als ieder dier in de Wildernis had hij het instinct van den Dood. Die was voor hem het vreeselijkste van al het Onbekende - het was het ergste dat hem kon overkomen, waarvan hij niets wist en dat hij het meest vreesde.

Hij kwam weer boven en de frissche lucht drong in zijn open bek. Hij zonk niet weer. Alsof hij het al jarenlang gewend was, sloeg hij zijn pooten uit en begon te zwemmen. Het stroompje was klein, maar in het midden werd het breeder. Het water sleepte hem mee en wierp hem in een miniatuurdraaikolkje. Hier kon hij niet zwemmen. Het rustige water was eensklaps woest geworden. Nu eens was hij onder, dan weer boven. Al dien tijd was hij in heftige beweging, hij werd rondgedraaid en telkens tegen een rots geworpen. Bij iedere rots gilte hij, maar ten slotte kwam hij weer in stil water, werd zachtjes naar den kant gedreven en op een bed van kiezel neergelegd. Woest kroop hij uit het water en ging liggen. Hij had weer iets van de wereld geleerd. Water leefde niet én toch bewoog het. Zijn conclusie was, dat de dingen niet altijd waren wat zij schenen.

Dien dag had hij nog een ander avontuur. Hij herinnerde

zich dat er nog iets in de wereld was dat hij moeder noemde. En toen gevoelde hij dat hij meer naar haar verlangde, dan naar de rest van de dingen in de wereld. Niet alleen was zijn lichaam vermoeid van al de avonturen die hij had gehad, maar ook zijn hersentjes waren uitgeput. Nooit in zijn leven hadden zij zoo hard gewerkt als dien dag. Bovendien had hij slaap. Hij ging dus op weg om het hol en zijn moeder weer op te zoeken, terwijl hij zich erg eenzaam en hulpeloos voelde.

Hij worstelde door het kreupelhout, toen hij een scherpen, waarschuwend kreet hoorde. Iets geels gleed langs zijn oogen. Hij zag een wezel snel langs hem springen. Het was een klein levend ding en hij was niet bang. Toen zag hij vlak voor zich een uiterst klein levend ding, slechts enkele centimeters lang - een jong wezeltje, dat, evenals hij, ongehoorzaam was geweest en op avontuur was uitgegaan. Het trachtte voor hem uit den weg te gaan. Hij schopte het om met zijn poot. Het maakte een vreemd, schrapend geluid. Het volgende oogenblik zag hij weer het gele ding langs zijn oogen schitteren. Weer hoorde hij den scherpen kreet en onmiddellijk daarop voelde hij een harden slag op zijn kop en voelde hij de vinnige tanden der moederwezel in zijn vleesch.

Terwijl hij gilte en jankte en achteruit krabbelde, zag hij de moederwezel op haar jong toespringen en in het naburige kreupelhout verdwijnen. De wond van haar scherpe tanden in zijn nek deed hem nog pijn en hij ging zitten en jankte. Die moederwezel was zoo klein en zoo woest! Hij moest nog leeren, dat wat grootte en gewicht aanging, de wezel het wreedste, gevaarlijkste dier der geheele Wildernis was. Maar een deel van die kennis bezat hij reeds.

Hij zat nog te janken, toen de moederwezel weer verscheen. Zij vloog niet op hem toe nu haar jong in veiligheid was. Zij naderde hem voorzichtiger en het wolfje had uitstekend gelegenheid haar mager, slangvormig lichaam en haar opgeheven, wreed slankekopje op te nemen. Haar snerpende

kreet deed zijn haar op zijn rug overeind staan en hij gromde dreigend tegen haar. Zij kwam steeds dichterbij. Er volgde een sprong, vlugger dan zijn ongeoefende blik en het magere, gele lichaam verdween een oogenblik uit zijn oogen. Het volgende oogenblik had zij echter haar tanden in zijn keel geslagen.

In het eerst gromde hij en trachtte hij te vechten; maar hij was heel jong en het was pas zijn eerste dag in de wereld. Zijn gegrom werd gejank, zijn vechten een worstelen om los te komen. De wezel liet niet los. Zij bleef hangen, trachtend met haar tanden de groote halsslagader te bereiken.

Het grijze wolfje zou gestorven zijn en er zou van hem geen verhaal zijn geschreven, als niet de wolvin door het kreupelhout was komen aanrennen. De wezel liet het wolfje los en vloog de wolvin naar de keel, doch miste en pakte slechts de kaak. De wolvin wierp met een ruk haar kop achterover, zoodat de wezel losliet en hoog in de lucht vloog. En voor zij weer neerkwam, sloten zich de kaken der wolvin om het magere, gele lichaam en stierf de wezel tusschen de sterke tanden.

Het wolfje werd toen bijna verstikt onder de liefkoozingen van zijn moeder. Haar vreugde dat zij hem vond, scheen zelfs nog grooter dan de zijne, dat hij gevonden was. Zij besnuffelde hem, liefkoosde hem en likte de wonden, die de tanden van de wezel hem hadden toegebracht. Toen aten moeder en kind samen het bloeddorstige dier op en gingen daarna naar het hol om te slapen.

Vijfde hoofdstuk.

‘Eet of word gegeten.’

Het wolfje groeide snel. Hij rustte twee dagen en waagde zich toen weer buiten het hol. Bij dit avontuur vond hij de jonge wezel, welks moeder hij had helpen opeten en hij zorgde dat het wezeltje denzelfden weg opging als de moeder. Maar op dien tocht verdwaalde hij niet. Toen hij vermoeid werd, vond hij den terugweg naar het hol en sliep daar. En elken dag daarna legde hij een grooteren weg af.

Hij begon nu zijn eigen kracht en zwakheid te kennen en te weten, wanneer hij moedig en wanneer hij voorzichtig moest zijn.

Hij was altijd een kleine duivel, wanneer hij toevallig een sneeuwhoen ontmoette en een eekhoortje bracht hem buiten zichzelf. Zijn loop werd hoe langer hoe vaster en hoe sneller. Maar hij was met het vinden van een prooi niet zoo gelukkig als den eersten dag. De zeven sneeuwkuikens en het kleine wezeltje waren tot nu toe alles wat hij bemachtigd had. Zijn moordlust nam met den dag toe en hij koesterde een hongerige eerezucht om het eekhoortje te pakken, dat alle wilde schepsels altijd waarschuwde, wanneer het wolfje in aantocht was.

Het wolfje had nog steeds grooten eerbied voor zijn moeder. Zij kon voedsel bemachtigen en zij bracht hem altijd zijn aandeel mee. Voorts was zij voor niets bevreesd. Hij begreep niet dat die moed berustte op ervaring en kennis. Het scheen hem toe Macht te zijn. Zijn moeder vertegenwoordigde Macht; en toen hij ouder werd, voelde hij die Macht door de scherper terechtwijzing van haar poot, terwijl de bestraffende duw van haar neus plaats maakte voor den beet harer tanden. Ook daarvoor eerbiedigde hij zijn moeder. Zij dwong hem tot gehoorzaamheid en hoe ouder hij werd, hoe nijdiger haar humeur was.

Weer kwam er hongersnood en het wolfje begreep nu beter wat het knagen van den honger beteekende. De wolvin zelf werd mager bij haar zoeken naar voedsel. Zij sliep zelden in het hol, maar bracht den meesten tijd door met vergeefsche jacht op buit. Die hongertijd duurde niet lang, maar hij was zeer streng en het wolfje zelf vond ook geen enkele prooi. Vroeger jaagde hij alleen voor zijn plezier, maar nu werd het spel diepe ernst - en hij vond niets. Maar dit niet slagen bevorderde zijn ontwikkeling. Hij bestudeerde zorgvuldiger de gewoonten der eekhoortjes en trachtte nog slimmer ze te vangen. Hij trachtte de boschuizen uit hun holen op te jagen. En er kwam een dag dat zelfs een havik hem niet langer in het kreupelhout joeg. Hij was sterker, verstandiger, meer zelfvertrouwend geworden. Bovendien was hij wanhopig.

De hongersnood was geëindigd. De wolvin bracht voedsel mee. Het was vreemdsoortig vleesch, heel anders dan zij ooit had gevangen. Het was een half volwassen jong van een lynx, maar niet zoo groot als het wolfje. En het was heelemaal voor hem. Zijn moeder had haar honger ergens anders gestild, ofschoon hij niet wist dat het de rest was van een nest jonge lynxen, die haar verzadigd hadden. Evenmin, wist hij hoe wanhopig haar daad was geweest. Hij wist alleen dat dit fluweel-zachte dier voedsel was en hij at en voelde zich gelukkiger na iederen mondvul.

Het wolfje ging naast zijn moeder liggen en viel in slaap. Hij werd gewekt door haar gegrom. Nooit had hij haar zoo vreeselijk hooren grommen. En daarvoor was reden en niemand wist dit beter dan zij. Het nest van een lynx wordt niet ongestraft beroofd. In den vollen gloed van het middaglicht, neergehurkt bij den ingang van het hol, zag het wolfje de lynx-moeder. Zijn haar ging overeind staan bij dit gezicht. En alsof het gezicht alleen niet voldoende was, uitte de indringster een kreet van woede, beginnend met een gegrom en opklimmend tot een heesch gegil.

Het wolfje stond op en gromde moedig aan zijn moeders

zijde. Maar zij duwde hem minachtend achteruit. Doordat de ingang van het hol zoo laag was, kon de lynx niet naar binnen springen, maar toen zij kruipend naar voren gleed, sprong de wolvin op haar toe en drukte haar op den grond. Het wolfje zag weinig van het gevecht. Er was een vreeselijk gegrom, gegil en geblaas. De twee dieren vochten, de lynx met klauwen en tanden, de wolvin alleen met haar tanden.

Eenmaal sprong het wolfje naar voren en sloeg zijn tanden in den achterpoot van de lynx. Hij hield vast en gromde woest. Ofschoon hij het zelf niet wist, belemmerde hij door zijn gewicht de bewegingen van den poot en bespaarde daardoor zijn moeder veel letsel.

Een verandering in het gevecht verpletterde hem bijna onder haar beider lichamen en deed hem zijn houvast verliezen. Het volgende oogenblik waren de beide moeders gescheiden en voor zij weer samen kwamen, scheurde de lynx met een scherpen klauw den schouder van het wolfje tot op het been open en wierp hem tegen den muur. Toen vermengden zich de schrille smartkreten van het wolfje met de rest van het rumoer. Doch zijn moed keerde terug en toen het gevecht uit was, had hij nog, woest grommend, zijn tanden vastgeklemd om den achterpoot der lynx.

De lynx was dood. Maar de wolvin was zeer zwak en uitgeput. In het begin liefkoosde zij het wolfje en likte zijn gewonden schouder, maar het bloedverlies had al haar krachten weggenomen en zij bleef een heelen dag en een nacht onbewegelijk, bijna niet ademhalend liggen naast haar doode vijandin. Een week lang verliet zij het hol slechts om te drinken en daarbij waren haar bewegingen langzaam en moeilijk. Toen was de lynx verslonden en waren de wonden der wolvin voldoende geheeld om haar weer toe te staan op jacht te gaan.

De schouder van het wolfje was stijf en pijnlijk en nog een heelen tijd hinkte hij door de hevige wonde, die hem was toegebracht. Maar de wereld scheen hem veranderd. Hij liep met meer zelfvertrouwen, met een gevoel van moed,

dat hij niet had bezeten vóór het gevecht met de lynx. Hij had het leven in een wreeder licht gezien. Hij had gevochten. Hij had zijn tanden geslagen in het vleesch van een vijand en hij leefde nog. Hij was niet meer bevreesd voor kleinere dingen en veel van zijn bedeesdheid was verdwenen, ofschoon het Onbekende voor hem nog steeds vol ontastbare, dreigende gevaren was.

Hij begon zijn moeder op de jacht te vergezellen en hij hielp haar dapper. Hij leerde dat er twee soorten van levens waren - het zijne en een ander. Er waren eters en de gegetenen. Hij leerde dat de wet was:

Eet of word gegeten.

Dat wist hij niet zoo in woorden, maar hij wist het. Hij zag de toepassing van die wet overal om zich heen.

En het wolfje was gelukkig. Met een volle maag in den zonneschijn te sluimeren, was een groote vergoeding voor al zijn moeite en vechten om aan dit voedsel te komen. Het vechten zelf was een genot. Hij schiep behagen in zijn vijandige omgeving. Hij was vol levenskracht, zeer gelukkig en zeer met zichzelf ingenomen.

Derde gedeelte.

Eerste hoofdstuk.

De makers van het vuur.

Het wolfje stond plotseling tegenover hen. Het was zijn eigen schuld, hij was zorgeloos geweest. Hij was het hol uitgelopen, stroomafwaarts om te drinken. Misschien had hij er niet op gelet, omdat hij nog zoo'n slaap had. En misschien kwam het, doordat hij den weg naar het water zoo goed kende. Hij had hem al zoo vaak afgelegd en nooit was er iets gebeurd.

Hij ging langs den verdorden pijnboom, liep de open vlakte over en draafde tusschen de boomen. Toen, op hetzelfde oogenblik, zag en rook hij vijf levende dingen, zooals hij nooit te voren had gezien. Het was zijn eerste blik op m e n s c h e n . Maar bij het zien van hem sprongen zij niet op, lieten niet hun tanden zien en gromden niet. Zij bewogen zich niet, maar bleven zwijgend en onheilspellend zitten.

Het wolfje bewoog zich evenmin. Zijn instinct dwong hem snel weg te vluchten, maar voor het eerst voelde hij nog iets anders. Een groot ontzag was op hem neergedaald. Hij werd tot onbewegelijkheid gedwongen door zijn eigen zwakheid en kleinheid. Hier was Meesterschap en Macht - iets dat ver buiten en boven zijn begrip ging.

Een der Indianen stond op, liep naar hem toe en boog zich over hem heen. Het wolfje bukte zich dichter naar den grond. Het was het Onbekende in vleesch en bloed,

dat zich over hem heen boog en de hand uitstak om hem te grijpen, onwillekeurig ging zijn haar overeind staan, trok hij zijn lippen op en liet hij zijn kleine tanden zien. De hand, die dreigend boven hem zweefde, weifelde en de man sprak lachend:

- Wabam, wabisca ip pittah¹⁾.

De andere Indianen lachten luid en spoorden den man aan het wolfje op te nemen. Toen de hand hoe langer hoe lager neerdaalde, ontstond er in het binnenste van het wolfje een hevige tweestrijd - toegeven of vechten. Hij gaf toe, tot de hand hem bijna aanraakte. Toen vocht hij en sloeg zijn tanden in de hand. Het volgende oogenblik kreeg hij een slag tegen zijn kop, zoodat hij omviel. Toen verliet hem alle vechtlust. Zijn jeugd en het instinct van onderwerping deden zich gelden. Hij ging overeind zitten en jankte. Maar de man in wiens hand hij had gebeten, was boos. Het wolfje kreeg een slag aan den anderen kant van zijn kop. Waarna hij luider jankte dan ooit.

De vier Indianen lachten harder, terwijl zelfs de man dien hij had gebeten, meelachte. Zij gingen om het wolfje heenstaan en lachten hem uit, terwijl hij huilde van angst en pijn. Maar eensklaps hoorde hij iets. De Indianen hoorden het ook. Doch het wolfje wist wat het was en na een laatst lang gehuil, waaruit meer zegepraal dan verdriet sprak, zweeg hij en wachtte op de komst van zijn moeder - van zijn woeste, ontembare moeder, die vocht en alles doodde en nooit bang was. Zij gromde onder het voortrennen. Zij had het gehuil van haar jong gehoord en snelde hem te hulp.

Zij sprong tusschen hen in, er woest en angstaanjagend uitziende. Maar het wolfje genoot van haar beschermende woede. Hij uitte een vroolijken kreet en sprong haar tegemoet, terwijl de mensch-dieren haastig achteruit gingen. De wolvin stond over haar jong heen tegenover de mannen, met overeind staand haar, en diep, dreigend gegrom. Haar

1) Kijk eens wat een witte tanden.

gezicht was verwrongen, zelfs de rug van haar neus was gerimpeld tot aan haar oogen, zoo woest was haar grommen.

Toen klonk uit den mond van een der mannen:

- Kiche!

Die naam werd vol verwondering geuit. Het wolfje voelde zijn moeder achteruitdeinzen bij dit geluid.

- Kiche! riep de man weer, deze keer scherp en bevelend.

En toen zag het wolfje zijn moeder, de wolvin, de onbevreesde, neerbuigen tot haar buik den grond raakte, jankend, kwispelstaartend, vredeteekens makend. Het wolfje begreep er niets van. Hij was ontsteld. De angst voor de menschen kwam terug. Zijn instinct was dus juist geweest. Ook zijn moeder onderwierp zich aan de mensch-dieren.

De man, die gesproken had, kwam op haar toe. Hij legde zijn hand op haar kop en zij bukte zich alleen maar dieper. Zij beet niet en dreigde niet te bijten. De andere mannen kwamen naderbij, gingen om haar heen staan, betastten haar, aaiden haar en zij werd niet boos. Zij waren erg opgewonden en maakten veel geluiden met hun monden. Die geluiden waren geen teekens van gevaar, vond het wolfje, terwijl hij naast zijn moeder kroop, nog wel brommend van tijd tot tijd, maar zijn best doende zich te onderwerpen.

- Het is niet vreemd, zei een Indiaan. Haar vader was een wolf. Het is waar dat haar moeder een hond was, maar Kiche's vader was een wolf.

- Het is een jaar sedert zij is weggelopen, Grijze Bever, zei een tweede Indiaan.

- Het was in den tijd van den hongersnood en er was geen eten voor de honden, Zalmtong, antwoordde Grijze Bever.

- Zij heeft onder de wolven geleefd, zei een derde Indiaan.

- Het schijnt zoo, Drie Arenden, antwoordde Grijze Bever zijn hand op het wolfje leggend.

Het wolfje bromde even bij de aanraking van de hand en de hand diende hem een slag toe. Waarop het wolfje

zijn tanden weer bedekte en nederig in elkaar zonk, terwijl de hand terugkeerde en hem achter zijn ooren en op zijn, rug krabde.

- Kijk, vervolgde Griuze Bever, zijn moeder is Kiche, maar zijn vader was een wolf. Daarom is er weinig hond en veel wolf in hem. Daar zijn tanden zeer wit zijn, zal zijn naam Pittah (wittand) wezen. Ik heb gezegd. Hij is mijn hond. Want was niet Kiche mijn broeders hond? En is mijn broeder niet dood?

Het wolfje dat aldus een naam had gekregen, keek en luisterde. Een tijdlang gingen de mensch-dieren voort geluiden met hun mond te maken. Toen nam Griuze Bever een mes uit de scheede, die om zijn hals hing en ging naar het kreupelhout om een stok te snijden. Hij maakte aan ieder eind van den stok een keep en maakte een koord van ongelooide huid in de uitsnijdingen vast. Een koord bond hij om Kiches hals. Toen bracht hij haar naar een kleinen pijnboom, waarom hij het andere koord vastmaakte.

Pittah volgde haar en ging naast haar liggen, Zalmtong stak zijn hand uit en rolde het wolfje op zijn rug. Kiche keek er vol spanning naar. Pittah voelde den angst weer in zich opkomen. Hij kon een gegrom niet onderdrukken, maar deed geen poging om te bijten. De hand met kromme, uitgespreide vingers, wreef zijn buik en rolde hem heen en weer. Het was bespottelijk en onwaardig zoo met zijn pooten in de lucht op zijn rug te liggen. Zijn heele natuur kwam ertegen in opstand, maar hij kon niets doen om zich te verzetten. Hoe had hij kunnen wegspringen met zijn vier pooten omhoog?

Zijn brommen kon hij niet onderdrukken, maar het mensch-dier was er niet boos om en gaf hem geen slag op zijn kop. En na een poosje begon hij het streelen op zijn rug zelfs aangenaam te vinden en toen de man na een flinken aai en een streeling achter zijn ooren hem losliet en heenging, was alle vrees bij Pittah geweken.

Na een tijdje hoorde Pittah vreemde geluiden naderkomen.

Hij was uiterst vlug van begrip en herkende ze als mensch-dierengeluiden. Eenige minuten later kwam de rest van den stam, voor den marsch uitgerust, aanzetten. Er waren meer mannen en vrouwen en kinderen - veertig in het geheel - allen zwaar beladen met kampementsuitrusting. Er waren ook veel honden en ook deze waren, met uitzondering van de halfvolwassen dieren, belast en beladen. Op hun rug droegen zij in zakken, die onder hun buik waren vastgemaakt, twintig of dertig pond bagage.

Pittah had nooit tevoren honden gezien, maar hij voelde dat zij tot zijn eigen soort behoorden, maar toch anders waren. Zij toonden echter weinig verschil met wolven, toen zij Pittah en zijn moeder ontdekten. Zij snelden op hen toe. Pittahs haren gingen overeind staan en hij gromde en hapte naar de honden, die met open bek kwamen aanrennen. Hij voelde hun scherpe tanden in zijn lichaam, hij beet en scheurde de pooten en buiken boven hem. Er was een helsch rumoer. Hij kon hooren hoe Kiche gromde, terwijl zij voor hem vocht en hij kon de kreten der mensch-dieren vernemen en het geluid van knuppels op lichamen en het gillen van pijn der op deze wijze getroffen honden.

Er verliepen slechts eenige seconden voor hij weer op de been was. Hij kon nu zien, hoe die mensch-dieren de honden met knuppels en steenen achteruitjoegen, hem verdedigden, hem redden uit de handen van zijn soortgenooten, die toch niet zijn soortgenooten waren. En ofschoon hij niet wist wat gerechtigheid was, voelde hij instinctmatig de rechtvaardigheid der mensch-dieren en begreep hij dat zij makers en uitvoerders van wetten waren. Hij bewonderde de macht, waarmee zij de wetten uitvoerden. Zij hadden niet - zooals andere dieren die hij had ontmoet - gebeten of gekrabd. Zij versterkten hun levende kracht met die van doode dingen. Levenlooze dingen deden wat zij wilden. Stokken en steenen vlogen door de lucht, geworpen door die vreemde schepsels, en deden de honden erge pijn.

De laatste hond was verjaagd, het geraas stierf weg en

Pittah likte zijn wonden en peinsde over de wreedheid der dieren.

Hij vond het niet goed, dat zijn moeder was vastgebonden en hij vond het ook niet goed - toen de mensch-dieren opstonden en hun tocht voortzetten - dat een klein menschiertje het andere einde van den stok greep en Kiche als gevangene achter zich aan leidde. En achter Kiche volgde Pittah, die zijn moeders bescherming nog zoozeer noodig had.

Zij gingen het rivierdal af, verder dan Pittah ooit was geweest, tot zij kwamen aan het gedeelte waar de stroom in de Mackenzie-Rivier viel. Hier waren kano's aan staken hoog in de lucht en stonden rekken om visch te drogen en daar werd het kamp opgeslagen en Pittah keek ernaar met verbaasde blikken. En zij waren de baas over al die honden met hun scherpe tanden! Dat was Macht! En dan hun macht over dingen, die niet leefden! Zij staken palen in den grond en deze werden tenten door ze te bedekken met zeildoek en huiden.

Pittah's verbazing nam steeds toe. Zij leken wel op monsterachtige levende dingen en namen bijna de heele ruimte in beslag. Hij was bang voor die dingen en toen de wind het groote zeildoek deed opwaaien, kromp hij ineen van angst, met zijn blik voortdurend erop gevestigd, gereed weg te springen noodra zij pogingen zouden doen zich op hem te werpen.

Maar na een tijdje verdween zijn vrees voor de tenten. Hij zag de vrouwen en kinderen er ongedeed in- en uitgaan en hij zag de honden vaak pogingen doen om erin te komen, maar ze werden met scherpe woorden en vliegende steenen weggejaagd.

Zijn nieuwsgierigheid ontwaakte en hij begon een eindje van zijn moeder af te dwalen. Zij was vastgebonden en kon hem niet volgen. Een halfvolwassen hond, iets grooter en ouder dan hij, kwam naar hem toe, langzaam, met vijandige bedoelingen.

Later hoorde Pittah, dat de hond Lip-lip heette. Hij was al dadelijk de dwingeland onder de jonge honden geweest.

Lip-lip was Pittahs eigen soort en, slechts halfvolwassen zijnde, scheen hij niet gevaarlijk. Maar toen de stap van den vreemden hond stijf werd en zijn lippen van zijn tanden werden opgetrokken, werden ook Pittahs pooten stijf en antwoordde hij met ontbloote tanden. Zij liepen in een halven cirkel om elkaar heen, grommend, nijdig. Dat duurde eenige minuten en Pittah begon het als een soort van spelletje te beschouwen. Doch plotseling, met opmerkelijke vlugheid, sprong Lip-lip toe, beet vinnig en sprong achteruit. De beet was terechtgekomen in den schouder, dien de lynx had bezeerd en er was nog een diepe wond vlak op het been. De verbazing en de pijn deden Pittah janken, maar het volgende oogenblik vloog hij dol van woede op Lip-lip aan.

Doch Lip-lip had zijn heele leven in het kamp doorgebracht en al heel wat gevechten meegemaakt. Drie keer, vier keer, zes keer beten zijn scherpe kleine tanden in zijn vijand tot Pittah schandelijk op de vlucht ging en bij zijn moeder bescherming zocht.

Het was de eerste van de vele gevechten, die hij met Lip-lip zou hebben, want zij waren van den beginne af vijanden.

Kiche likte Pittahs wonden en trachtte hem over te halen bij haar te blijven. Maar zijn nieuwsgierigheid was te groot en eenige minuten later ging hij weer op avontuur uit. Hij ontmoette een der mensch-dieren, Grijzen-Bever, die op zijn hurken zat en iets deed met stokjes en droog mos, die voor hem op den grond lagen. Pittah kwam dichterbij en keek. Grijzen Bever maakte mondgeluiden, die niet vijandig waren en Pittah kwam steeds nader.

Vrouwen en kinderen brachten meer stokken en takken naar Grijzen Bever. Pittah kwam zoo dichtbij, dat hij Grijzen Bevers knie aanraakte en hij was zoo nieuwsgierig, dat hij vergat dat dit een vreeselijk mensch-dier was. Eensklaps zag hij een vreemd ding als een nevel uit de takken en het

mos onder Grijzen Bevers handen opstijgen. Toen verscheen tusschen de takjes een levend ding, draaiend en kronkelend, gekleurd als de zon aan den hemel, Pittah wist niets van vuur. Het trok hem sterk aan. Hij kroop eenige stappen naar de vlam toe. Hij hoorde Grijzen Bever grinniken en hij wist dat het geluid niet vijandig was. Toen raakte zijn neus de vlam aan en op hetzelfde oogenblik stak hij zijn tongetje er naar uit.

Een oogenblik was hij als verlamd. Het Onbekende, schuilend tusschen takjes en mos, greep hem plotseling bij den neus. Hij waggelde achteruit en barstte los in een klagend gejank. Bij dit geluid sprong Kiche grommend overeind en raasde woedend, omdat zij hem niet te hulp kon komen. Maar Grijsze Bever lachte luid en sloeg op zijn dijen en vertelde allen wat er was gebeurd, tot het brullende lachen algemeen was. Maar Pittah zat op den grond en jankte en huilde, een eenzaam, meelijwekkend figuurtje temidden der mensch-dieren.

Het was de ergste pijn, die hij ooit had gekend. Zijn neus en zijn tong waren verschroeid door het levende ding van de kleur der zon, dat opgegroeid was onder Grijzen Bevers handen. Hij huilde en jankte onophoudelijk en bij ieder geschreeuw lachten de mensch-dieren uitbundig. Hij trachtte zijn neus met zijn tong te verzachten, maar zijn tong was ook verbrand en als de twee pijnlijke dingen elkaar aanraakten, werd het nog erger, waarna hij hopeloozer en hulpeloozer dan ooit begon te janken.

En toen begon hij zich te schamen. Hij kende nu het lachen en de beteekenis ervan. En hij voelde dat het een schande was, dat de mensch-dieren hem uitlachten. Hij vluchtte weg, niet van het vuur dat hem had pijn gedaan, maar van het lachen dat hem nog veel dieper kwetste. Hij vluchtte naar Kiche, het eenige schepsel in de wereld dat hem niet uitlachte.

De schemering viel, de nacht brak aan. Pittah lag naast zijn moeder. Zijn neus en tong deden nog pijn, maar hij

gevoelde een veel erger smart, hij had heimwee. Hij verlangde naar de stilte en rust der rivier en van het hol in de bergen. Hier waren zooveel mensch-dieren - mannen, vrouwen en kinderen - die allerlei geluiden maakten. En hier waren de honden, die voortdurend twistten en vochten en rumoer veroorzaakten. De rust van het eenige leven dat hij totnutoe had gekend, was verdwenen. Hij werd zenuwachtig en rusteloos.

Hij bespiedde de mensch-dieren die het kamp in- en uitliepen. Zij waren de meesters, die allerlei bekende en onbekende macht bezaten, die de baas waren over alles wat leefde en wat niet leefde; die beweging konden geven aan datgene wat niet bewoog - die vuur konden maken uit dood mos en hout - die g o d e n waren!

Tweede hoofdstuk.

Gevangenschap.

Pittah leerde veel in die dagen. Zoolang Kiche was vastgelegd, liep hij het kamp rond, onderzoekend, speurend, leerend. Hij kende spoedig de gewoonten der mensch-dieren, maar zijn gemeenzaamheid verminderde zijn eerbied niet. Hoe meer hij van hen wist, hoe meer hij hun overmacht begreep; hoe meer zij hun geheimzinnige krachten toepasten, hoe meer zij hem als goden toeschenen.

Evenals zijn moeder, Kiche, begon ook hij gehoorzaamheid te leren. Als zij liepen, ging hij ze uit den weg. Als zij hem dreigden, kromp hij ineen. Als zij hem wegjoegen, liep hij snel heen. Want achter elk hunner wenschen was de macht dien wensch vervuld te zien, de macht die pijn deed, de macht, die zich uitte in stompen en knuppelslagen, in vliegende steenen en snijdende zweepstriemen.

Hij behoorde hun toe, zooals al de honden hun toebehoorden. Zij konden bevelen wat hij doen moest, die les had hij zeer snel geleerd, ofschoon ze geheel tegen zijn onafhankelijke natuur streed. En er waren dagen dat hij aan den rand van het bosch ging staan en luisterde naar de stem der Wildernis, die hem riep, ver, en ver weg. En steeds keerde hij terug, rusteloos en ontevreden en jankte zachtjes naast Kiche, die hij vragend in het gezicht likte.

Pittah leerde zeer snel de gewoonten van het kamp. Hij kende de onrechtvaardigheid en gulzigheid der oudere honden als hun visch of vleesch tot voedsel werd toegeworpen. Hij leerde dat mannen rechtvaardiger waren, kinderen wreeder en vrouwen vriendelijker en meer geneigd hem een stuk vleesch of een been toe te werpen. En na twee of drie pijnlijke avonturen met de moeders van halfvolwassen hondjes, begreep hij dat het beter was dergelijke moeders met vrede te laten, zoo ver mogelijk van haar verwijderd te blijven en ze uit den weg te gaan, als hij ze zag aankomen.

Maar de vloek van zijn leven was Lip-lip grooter, ouder en sterker, had Lip-lip Pittah als zijn specialen vijand uitgekozen. Pittah vocht zeer gaarne, maar zijn vijand was te groot. Lip-lip werd zijn nachtmerrie. Als hij het waagde van zijn moeder weg te gaan, was hij zeker dat de dwingeland verscheen, hem aangromde en een gelegenheid afwachtte dat er geen mensch-dier in de nabijheid was; dan op hem toesprong en hem dwong te vechten. Daar Lip-lip altijd won, vond hij dit vechten zeer aardig. Het werd een van de grootste genoemens van zijn leven - en een van Pittahs grootste kwellingen.

Maar Pittah werd er niet door ontmoedigd. Ofschoon hij erg werd toegetakeld en altijd verslagen werd, bleef zijn geest onbedwongen. Maar die gevechten hadden toch een slechten invloed. Hij werd kwaadaardig en somber. Zijn aard was reeds bij zijn geboorte woest geweest, maar hij werd nog woester door die onophoudelijke vervolging. De aardige, vroolijke kant van zijn karakter had geen gelegenheid zich

te uiten. Nooit speelde hij met de andere jonge honden in het kamp. Lip-lip wilde het niet toestaan. Zoodra Pittah naderbij kwam, vloog Lip-lip op hem aan en vocht met hem, tot hij hem had weggejaagd. Pittah was dus alleen op zichzelf aangewezen en had den tijd zijn geest te ontwikkelen. Hij werd sluw, hij had vrijen tijd genoeg om verraderlijke gedachten te koesteren.

Daar men hem belette zijn aandeel te krijgen van het vleesch of de visch op etenstijd, werd hij gaandeweg een slimme dief. Hij moest zelf zijn voedsel opscharrelen en dat deed hij uitstekend, ofschoon hij diensvolgens een plaag was voor de squaws (vrouwen). Hij leerde door het kamp sluipen, sluw te wezen, te weten wat overal gebeurde, alles te zien en te hooren en met goed gevolg middeltjes te bedenken om te ontkomen aan zijn onverbiddelijken vervolger.

Het was in het begin van zijn vervolging dat hij zijn eerste sluwe spel speelde en daardoor zijn eerste wraak genoot.

Evenals Kiche bij de wolven honden naar hun ondergang had gelokt, wist ook Pittah op eenigszins gelijke wijze Lip-lip tusschen Kiches wrekende tanden te brengen. Voor Lip-lip achteruitwijkend, vluchtte Pittah langs een omweg om de verschillende tenten heen. Hij was een goed renner, sneller dan een der honden van zijn grootte en sneller dan Lip-lip. Maar bij die jacht liep hij niet zoo hard als hij kon. Hij bleef slechts één sprong voor zijn beul.

Lip-lip opgewonden door de jacht en de voortdurende nabijheid van zijn slachtoffer, vergat alle voorzichtigheid en begrip van plaats. Toen hij zich herinnerde waar hij was, was het reeds te laat. Met de grootste snelheid om een tent rennend, stiet hij precies op Kiche, die aan haar stok vastgebonden lag. Hij gaf een gil van schrik en toen sloten zich haar wrekende tanden in zijn lichaam. Ze was vastgebonden maar hij kon niet gemakkelijk van haar loskomen. Zij wierp hem ondersteboven, zoodat hij niet kon wegloopen en beet en kerfde hem met haar tanden.

Toen hij eindelijk kon weggrollen, kroop hij overeind, gekwetst naar lichaam en geest. Zijn haren stonden in bosjes overeind, waar haar tanden hem hadden geknauwd. Met open bek bleef hij staan en begon hartverscheurend te janken. Maar in het midden van zijn gehuil, vloog Pittah op hem toe en zette zijn tanden in zijn achterpoot. Er was geen strijdlust meer in Lip-lip en hij liep schandelijk weg met zijn slachtoffer vlak achter zich, dat hem plaagde tot hij bij zijn eigen tent was aangekomen. Hier kwamen de squaws hem te hulp en verjoegen Pittah - die een woeste duivel scheen - met een regen van stenen.

Toen kwam de dag dat Grijze Bever, begrijpend dat Kiche nu niet meer zou weglopen, haar de vrijheid gaf. Pittah was daarmee dolblij. Vroolijk rende hij met haar door het kamp en zolang hij naast haar bleef, kwam Lip-lip niet in de nabijheid. Pittah liep zelfs met stijve pooten en grommend vertoon van zijn tanden op Lip-lip toe, maar deze deed alsof hij de uitdaging niet bemerkte. Hij was niet dwaas en wachtte met zijn wraak tot hij Pittah alleen had.

Later dwaalden Kiche en Pittah tot de bosschen om het kamp heen. Hij had zijn moeder gaandeweg daarheen gelokt en nu zij staan bleef, trachtte hij haar verder mee te krijgen. Hij liep eenige stappen vooruit, bleef staan en keek om. Zij had zich niet bewogen. Hij jankte smeekend en liep spelend het kreupelhout in en uit. Hij snelde naar haar terug, likte haar gezicht en liep weer weg.

En nog bewoog zij zich niet. Hij bleef staan en keek haar opgewonden aan. De Wildernis riep hem. Zijn moeder hoorde het ook. Maar zij hoorde ook een anderen roep - den roep der menschen - en draafde terug naar het kamp. Jankend volgde Pittah haar, nog steeds luisterend naar de stem uit de diepte van het woud.

Maar spoedig zou er een groote verandering komen. Grijze Bever stond bij Drie Arenden in de schuld. Drie Arenden ging een tocht maken de Mackenzie op naar het Grootte Slavenmeer. Een rood stuk laken, een berenhuid,

twintig patronen en Kiche dienden om die schuld te betalen. Pittah zag hoe zijn moeder aan boord werd gebracht van de kano van Drie Arenden en hij trachtte haar te volgen. Een slag van Drie Arenden wierp hem op het land terug. De kano stak van wal. Hij sprong in het water en zwom erheen, doof voor de scherpe bevelen van Grijzen Bever om terug te keeren. Zelfs een mensch-dier, een god, gehoorzaamde Pittah niet - zoo groot was de angst zijn moeder te verliezen.

Maar goden zijn gewoon gehoorzaamd te worden en Grijze Bever stiet woedend een kano in het water. Toen hij Pittah inhaalde, tilde hij hem bij zijn nek omhoog. Hij zette hem niet dadelijk in de kano neer, maar gaf hem een flink pak slaag. En het was een pak slaag. De hand was zwaar. Iedere slag deed pijn en hij kreeg een menigte slagen.

Eerst was Pittah verbaasd, toen angstig, toen woedend. Hij liet zijn tanden zien en gromde den boozen god in het gelaat. Maar dit maakte den god nog kwader. De slagen werden krachtiger, deden meer pijn.

Grijze Bever bleef slaan, Pittah bleef grommen. Maar dit kon niet zoo blijven duren. Iemand moest toegeven - en dat was Pittah. Vrees kreeg de bovenhand. Het was voor het eerst dat hij echt mishandeld werd. Hij begon te janken en te huilen en eindelijk hield Grijze Bever op met slaan, en wierp hem ruw in de kano. Grijze Bever greep den roerriem en gaf Pittah een harden schop. Op dit oogenblik kwam Pittah's ware aard te voorschijn en hij zette zijn tanden in den menschenvoet.

Het pak slaag, dat hij te voren had gehad, was kinderspel bij hetgeen nu volgde. Hij werd geranseld met den roerriem, en gewond en pijnlijk wierp Grijze Bever hem weer in de boot en ten slotte smeed hij hem aan land, zoodat hij op zijn zijde terechtkwam en zijn wonden opnieuw pijn deed. Bevend en jankend kwam hij overeind.

Lip-lip had van den oever af alles gezien, rende thans woedend op hem toe en beet hem waar hij kon. Pittah was

te hulpeloos om zich te verdedigen en het zou er leelijk voor hem hebben uitgezien, als niet Griuze Bever door een welgemikten schop Lip-lip eenige meters ver had doen wegvliegen.

Dat was menselijke rechtvaardigheid en zelfs in zijn ellendigen toestand voelde Pittah een schok van dankbaarheid. Gehoorzaam hinkte hij achter Griuze Bever door het kamp heen naar de tent.

En zoo bleef hij in gevangenschap wachten op de terugkomst van zijn moeder.

Maar die gevangenschap was niet geheel en al ongelukkig. Er was veel dat zijn belangstelling opwekte. De goden deden zooveel vreemde dingen en hij was altijd nieuwsgierig om alles te zien. Bovendien leerde hij hoe hij met Griuzen Bever moest omgaan. Gehoorzaamheid, stipte gehoorzaamheid werd van hem geëischt en als belooning daarvoor kreeg hij ook geen ransel meer. Zelfs wierp Griuze Bever hem nu en dan een stuk vleesch toe en verdedigde hem wanneer de andere honden hem wilden beletten het op te eten. En zulk een stuk vleesch had hooge waarde voor hem, veel meer dan een dozijn stukken, die een squaw hem toewierp. Griuze Bever liefkoosde nooit en toch was Pittah in zekeren zin gehecht aan zijn onvriendelijken baas.

Gaandeweg en zonder dat hij het zelf wist, begon hij van dit leven te houden, al hoopte hij ook nog zoo op Kiches terugkeer en smachtte hij begeerig naar de heerlijke vrijheid, die hij vroeger had gekend.

Derde hoofdstuk.

De verstooteling.

Lip-lip bleef Pittah zoo tergen, dat deze hoe langer hoe kwaadaardiger en nijdiger werd. Hij was altijd een woest dier geweest, maar zoo woest als hij thans was, had de natuur hem niet geschapen. Zelfs de mensch-dieren zeiden dit. Zij vroegen niet naar de oorzaak van dit alles, maar scholden hem voor gluiperd en dief, voor ruziemaker en vechtersbaas, voor een wolf met wien het nog eens slecht zou afloopen.

Hij was de verstooteling van het dichtbevolkte kamp. Al de jonge honden volgden Lip-lips voorbeeld. Er was een onderscheid tusschen Pittah en hen. Misschien voelden zij instinctmatig voor hem den afkeer van tamme honden voor den wolf. Maar hoe het ook zij, zij voegden zich bij Lip-lip in zijn vervolgingen. En nadat zij hem eenmaal den oorlog verklaard hadden, gaf hij hun wel aanleiding dezen vol te houden. Allemaal voelden zij van tijd tot tijd zijn tanden en men moet hem de eer geven, dat hij meer gaf dan hij ontving. Hij had ze afzonderlijk best kunnen overwinnen, maar zoover lieten zij het niet komen, zij vielen hem altijd allemaal tegelijk aan.

Bij die vervolging leerde hij twee dingen: hoe hij op zichzelf moest passen in een aanval van alle kanten, en hoe hij een enkelen hond het meeste kwaad kon doen in den kortsten tijd. En dan leerde hij, hoe hij ook werd geduwd en gegooid, altijd als een kat op zijn pooten terecht te komen.

Als honden vechten, is er altijd een voorspel voor den eigenlijken slag - grommen, uitdagen, met stijve pooten loopen. Maar Pittah leerde al deze dingen vermijden. Uitstel beteekende voor hem de komst van al de jonge honden. Hij moest zijn werk snel doen en maken dat hij weg kwam. Hij snelde toe zonder waarschuwing, beet en hapte oogen-

blikkelijk voor zijn vijand erop verdacht was. Zoo leerde hij snel en zwaar wonden. Zoo leerde hij ook de waarde van een overval. Een hond wiens schouder was opengebeten of wiens oor in flarden was gescheurd voor hij wist wat er gebeurde, was een reeds halfoverwonnen hond.

Bovendien was het zeer gemakkelijk een plotseling overvallen hond om te gooien, waarbij de hond dan altijd een oogenblik zijn keel blootgaf - de plek waar een wond levensgevaarlijk kon zijn. Pittah kende die plek. Dat was een kennis welke hij geërfd had van zijn wolf-voorouders. Pittahs methode was dus: ten eerste een jongen hond alleen aan te treffen; ten tweede hem te overvallen en ondersten boven te werpen; ten derde zijn tanden in diens keel te slaan.

Daar hij echter maar half volwassen was, waren zijn kaken nog niet groot en sterk genoeg om dien beet doodelijk te doen zijn, maar meer dan één jonge hond liep het kamp rond met een opengereten keel als bewijs van Pittahs bedoelingen.

Op zekeren dag kreeg hij een van zijn vijanden te pakken dichtbij den ingang van het bosch en het gelukte hem de groote halsslagader door te bijten en den hond te doen doodbloeden. Dien avond was er groote ruzie in het kamp. Men had hem gadeslagen, het nieuwtje was den meester van den dooden hond verteld, de s q u a w s herinnerden zich al het vleesch dat Pittah haar had ontstolen en Grijze Bever werd door heel wat toornige stemmen aangevallen. Maar deze verdedigde vastberaden den ingang van de tent, waar hij den schuldige had verborgen en weigerde de wraak waarop zijn stamgenooten aandrongen.

Pittah werd gehaat door menschen en honden en kende in dien tijd van zijn groei geen oogenblik van veiligheid. Zijn soortgenooten begroetten hem met grommen en ontbloote tanden, zijn goden met vloeken en steenen. Hij leefde in voortdurende spanning.

Hij kon echter vreeselijker grommen dan enig dier in het kamp en Pittah wist van die eigenschap voordeel te

trekken. Zijn grommen was kwaadaardig, valsch, vreeselijk. Zijn neus was gerimpeld, zijn haar stond in golven overeind, zijn tong verscheen en verdween als een roode slang, zijn ooren lagen achterover, zijn oogen gloeiden vol haat, zijn lippen waren opgetrokken, zijn scherpe tanden waren vol speeksel en wit schuim - en daardoor kon hij iederen aanvaller tijdelijk op een afstand houden en vaak ook gelukte het hem daardoor zijn vijand geheel te verjagen. En meer dan één volwassen hond was door Pittahs grommen tot een spoedigen aftocht gedwongen.

En alle waren bang voor Pittah. De jonge honden, met uitzondering van Lip-lip, bleven altijd bij elkaar tegenover hun vreeselijken vijand. Zij wisten dat een jonge hond, alleen bij den oever der rivier, een *d o o d e n* hond beteekende of een hond die, gillend van pijn en vrees het kamp binnen holde, opgewacht door Pittah.

Maar gezamenlijk vlogen zij alle op hem toe en dan zocht hij gewoonlijk zijn heil in een snelle vlucht. Doch wee den hond, die bij die vervolging zijn makkers vooruitholde. Pittah had geleerd plotseling om te keeren en dien voorlooper een woesten beet te geven voor de rest van den troep in de nabijheid was.

Jonge honden spelen graag en daardoor werd de jacht op Pittah hun geliefkoosd spelletje - een ernstig spel, misschien een doodelijk spel. Pittah echter, die sneller liep dan een der andere, was niet bang zich te vertoonen. In den tijd dat hij vergeefs op zijn moeders terugkomst wachtte, lokte hij menige jacht uit in de naburige bosschen. Maar de troep miste hem onveranderlijk. Hun geschreeuw en geraas waarschuwden hem voor hun tegenwoordigheid, terwijl hij alleen liep op fluweelen voeten, stil, een schaduw die zich tusschen de boomen bewoog, zooals zijn vader en zijn moeder dit vóór hem hadden gedaan. Voorts was hij meer bekend met de Wildernis dan zij; en hij kende beter haar geheimen. Een van zijn geliefde krijgslisten was zijn spoor uit te wisschen door de rivier door te waden en dan in een dichtbijzijnd

kreupelboschje rustig te liggen, terwijl hun kreten van teleurstelling in zijn ooren klonken.

Gehaat door zijn soortgenooten en de menschen, ontembaar, voortdurend in oorlog, was zijn ontwikkeling snel en eenzijdig. Hij had geen begrip van vriendelijkheid of genegenheid. Het eenige wetboek dat hij kende, leerde hem de sterken te gehoorzamen en de zwakken te verdrukken.

Grijze Bever was een god en sterk. Daarom gehoorzaamde Pittah hem. Maar de hond, jonger en kleiner dan hij, was zwak - iets dat vernietigd moest worden. En zijn heele ontwikkeling wees in die richting. Hij werd sneller van beweging dan de andere honden, vlugger ter been, sluw, gevaarlijker, leniger, meer gespierd met ijzeren pezen, krachtiger, wreeder, woester, verstandiger. Als hij al die hoedanigheden niet had bezeten, zou hij nooit zijn blijven leven in de vijandelijke omgeving, waarin hij zich bevond.

Vierde hoofdstuk.

De goden gaan op reis.

Tegen den herfst toen de dagen korter werden en de kou scherper sneed, kreeg Pittah de kans zijn vrijheid te herwinnen. Verscheiden dagen lang was er al een groote drukte in het kamp geweest. Het zomerkamp werd afgebroken en met pak en zak vertrok de heele stam om voor den winter te gaan jagen. Pittah zag dit alles aan met schitterende oogen en toen de tenten naar beneden kwamen en de kano's aan den oever geladen werden, begreep hij alles - en kalm besloot hij achter te blijven. Hij wachtte een gunstige gelegenheid af en sloop het kamp uit naar het bosch. Hier, in het stroomende water, waar het ijs zich reeds begon te vormen, verborg hij zijn spoor. Toen kroop hij in een dicht

kreupelboschje en wachtte. De tijd verliep en hij sliep eenige uren.

De stem van Grijzen Bever, die zijn naam riep, wekte hem. Er waren nog meer stemmen. Pittah kon de stem hooren van Grijzen Bevers s q u a w , Kloo-kooch en van Mitsah, hun zoontje.

Pittah beefde van angst en ofschoon hij neiging had uit het boschje te voorschijn te komen, deed hij het niet. Na een poosje zwegen de stemmen en eenigen tijd later kwam hij te voorschijn, om van zijn overtuiging te genieten. Het begon donker te worden en hij speelde tusschen de boomen, genietend van zijn vrijheid. Toen, eensklaps, voelde hij zich zeer eenzaam. Hij ging zitten en luisterde naar de stilte van het woud. Dat niets zich bewoog of geluid gaf, verontrustte hem. Hij voelde gevaar om zich heen, onbekend, ongezien. Hij was bang voor de hooge boomen en de donkere schaduwen, die alle mogelijke gevaarlijke dingen konden verbergen.

En dan was het koud. Hier was geen warme kant van een tent waar hij tegen kon liggen, zijn pooten werden koud en hij trippelde van den eenen voet op den andere. Hij sloeg zijn pluimstaart eromheen en zag in zijn geest het kamp, de tenten en het vlammeende vuur. Hij hoorde de schrille stemmen der vrouwen, de basgeluiden der mannen, het geknor der honden. Hij had honger en hij herinnerde zich stukken vleesch, en visch, die hem waren toegeworpen. Hier was geen vleesch - niets dan dreigende en oneetbare stilte.

Zijn gevangenschap had hem verslapt, hij was vergeten hoe hij voor zich zelf moest zorgen. De nacht gaapte om hem heen. Zijn zintuigen, gewend aan het rumoer van het kamp, aan zien en hooren, hadden nu niets te doen. Er was niets te zien, niets te hooren.

Hij begon zachtjes te janken van angst, maar hij zweeg weer, uit vrees de onbekende gevaren tot zich te trekken. Een boom, krakend door de kou, maakte een scherp geluid.

Hij gilte van angst en holde in panischen schrik naar het dorp. Hij voelde een overweldigend verlangen naar bescherming en gezelschap der menschen. Hij rook de kamplucht, hij hoorde de kreten en geluiden. Hij rende het bosch uit en kwam op de vlakke door de maan beschenen - maar het dorp was verdwenen.

Verlaten dwaalde hij door het eenzame dorp, snuffelde aan den afval en datgene wat de goden hadden achtergelaten. Gaarne had hij thans steenen gevoeld, die een woedende s q u a w naar hem wierp; gaarne had hij Grijzen Bevers zware hand in drift op hem zien neerdalen; met genot zou hij Lip-lip en den heelen, laffen troep honden welkom geheeten hebben.

Hij kwam aan de plaats waar Grijzen Bevers tent had gestaan. Daar ging hij zitten en keek naar de maan. Zijn keel bewoog krampachtig, zijn bek ging open en zijn eenzaamheid en vrees, zijn verdriet om Kiche, zijn geleden ellende, zijn toekomstige gevaren, alles welde op in één hartverscheurenden kreet. Het was het lange wolfgehuil, luidkeels en treurig - het eerste gehuil dat hij ooit had geuit.

Het aanbreekende daglicht verjoeg zijn angst, maar deed zijn gevoel van verlatenheid toenemen. Het duurde niet lang of hij had zijn besluit genomen. Hij rende het bosch in en volgde de rivier stroomafwaarts. Den heelen dag liep hij zonder rusten. Hij scheen wel gemaakt om eeuwig te kunnen doorloopen. Zijn ijzersterk lichaam kende geen vermoeienis. En zelfs toen de vermoeidheid kwam, hielp zijn erfelijk uithoudingsvermogen hem zijn lichaam voortbewegen.

Waar de rivier tegen steile rotsen klaterde, klom hij op de hooge bergen erachter. Rivieren en stroomen zwom hij over. Vaak liep hij op het dunne ijs dat zich gevormd had en meer dan eens zonk hij erdoor en worstelde tegen den ijskoude stroom. En steeds zocht hij het spoor, waar de goden de rivier verlaten hadden en het binnenland waren ingetrokken.

Pittah was meer dan gewoon verstandig en zoekend liep hij voort, steeds door, steeds verder. In het midden van den tweeden dag, nadat hij dertig uren achtereen had geloopt, kòn hij niet meer. Hij had in veertig uren niet gegeten en hij was uitgeput van honger. Zijn mooie vacht was vuil door het herhaalde worstelen in het ijskoude water. Zijn breede voetzolen waren gekwetst en bloedend. Hij begon te hinken en dat werd steeds erger. Bovendien begon het te sneeuwen - ruwe, vochtige, kleverige sneeuw, glibberig onder de voeten, zoodat de weg hoe langer hoe moeilijker en pijnlijker werd.

Kort voor het invallen van de duisternis had Kloo-kooch een rendier gezien, dat aan de rivier kwam drinken en Grijze Bever had het met een welgemikt schot gedood. Daardoor kampeerden zij, die van plan waren geweest de rivier over te steken, aan dezen oever. Was dit niet het geval geweest, dan was Pittah voorbijgelopen en gestorven of hij had zich misschien bij zijn wilde broeders gevoegd - en was een wolf gebleven tot aan het eind van zijn dagen.

De nacht was aangebroken. De sneeuw viel dichter en zacht huilend hinkte Pittah verder, toen hij plotseling een versch spoor vond. Zoo versch was het, dat hij het dadelijk herkende. Jankend van opwinding volgde hij het naar den oever der rivier en tusschen de boomen. Kampgeluiden klonken in zijn ooren. Hij zag den gloed van het vuur, hij zag Kloo-kooch bezig met koken en Grijzen Bever die op zijn hurken zat en een stuk rauw vet oppeuzelde. Er was versch vleesch in het kamp!

Pittah verwachtte een pak slaag. Hij kromp ineen en zijn haren gingen overeind staan bij de gedachte daaraan. Toen kwam hij dichterbij. Hij vreesde de slagen die hem wachtten, maar hij wist ook dat het heerlijke warme vuur, de bescherming der goden, het gezelschap der honden daar waren.

Kruipend en sluipend naderde hij het vuur, nederig en slaafs onderworpen. Hij kroop recht naar Grijzen Bever en eindelijk ging hij liggen aan de voeten van zijn meester,

vrijwillig, uit eigen beweging de gevangenschap verkiezend.

Bevend wachtte Pittah op de bestraffing die zou komen. Toen maakte de hand boven hem een beweging. Onwillekeurig kromp hij ineem onder den verwachten slag. Die viel niet. Hij keek tersluiks omhoog. Grijze Bever brak zijn stuk vet in tweeën. Grijze Bever bood hem een stuk aan. Zacht en achterdochtig rook hij eraan en begon toen langzaam te eten. Grijze Bever beval dat hem vleesch gebracht moest worden en hield de andere honden op een afstand, terwijl hij at.

Daarna ging Pittah dankbaar en voldaan aan Grijzen Bevers voeten liggen, starend naar het vuur dat hem verwarmde, met de oogen knippend en sluimerend, veilig in het weten dat de morgen hem vinden zou, niet eenzaam dwalend in het kale woud, maar in het kamp der mensch-dieren, bij de goden wien hij zich had gegeven en van wie hij in het vervolg afhankelijk was.

Vijfde hoofdstuk.

De wederzijdsche overeenkomst.

In December ging Grijze Bever de Mackenzie op. Mit-sah en Kloo-kooch vergezelden hem. Eén slede mende hij zelf, getrokken door honden die hij had gekocht of geleend. Een tweede, kleinere slee werd gemend door Mit-sah en daarvóór liep een span jonge honden. Het was eigenlijk meer speelgoed, doch Mit-sah genoot ervan en leerde honden mennen en leiden, terwijl de jonge honden daarmee in het gareel leerden loopen. Bovendien deed de slede al eenigen dienst, want zij droeg ongeveer tweehonderd pond bagage en voedsel.

Pittah had de kamphonden al in het gareel zien zwoegen, zoodat hij zich niet al te veel verzette, toen hij zelf voor

het eerst erin moest. Om zijn hals kreeg hij een met mos gevulden band die door twee riempjes verbonden was aan een riem die over zijn borst en zijn rug liep. Daarmee werd hij vastgemaakt aan het lange touw, waarmee hij de slee voorttrok.

Er waren zeven jonge honden in het span. De andere waren vroeger in het jaar geboren, en waren negen of tien maanden oud, terwijl Pittah slechts acht maanden was. Iedere hond was met een enkel touw aan de slee vastgebonden. Er waren geen twee touwen gelijk; zij scheelden ieder wel een hondenlengte. Ieder touw was vastgemaakt aan een ring voor aan de slee. De slee zelf was zonder loopers en gemaakt van berkenbast met opgebogen voorgedeelte om de sneeuw weg te schuiven en de honden liepen in waaiervorm voor de slede uit, zoodat de een niet op de hielen van den ander kon trappen.

Bovendien had die waaiervorm nog een ander voordeel. Doordat de touwen van verschillende lengte waren, konden de honden die achter liepen de voorste niet aanvallen. Als een hond een ander wilde aanvallen, moest hij dus een nemen die aan een korter touw liep, in welk geval hij tegenover den hond stond, maar ook tegenover de zweep van den bestuurder. Maar het beste van alles was, dat de hond die trachtte een voor hem loopenden hond aan te vallen, de slede sneller moest voorttrekken en dat, hoe sneller de slee ging, hoe sneller de aangevallen hond kon weglopen. Hoe harder hij liep, des te harder liep de hond achter hem - en eveneens al de andere. Daardoor kwam in ieder geval de slede vlugger vooruit en bleek dus weer de ontwikkeling van den mensch boven de dieren.

Mit-sah geleek op zijn vader, van wien hij veel verstand had geërfd. Hij had Lip-lips vervolging van Pittah wel opgemerkt; maar toen was Lip-lip het eigendom van een ander en Mit-sah had nooit meer durven doen dan nu en dan een steen naar hem toe gooien. Maar nu was Lip-lip zijn hond en hij wreekte zich door hem aan het langste

touw vast te binden. Dat maakte Lip-lip tot den leider en dat was schijnbaar een eer. Maar in werkelijkheid maakte hem dit tot den gehate en vervolgte van het span.

Zoodra de slede zich in beweging zette, rende het span Lip-lip na en de vervolging duurde zoo den heelen dag.

In het eerst keerde hij zich naar zijn vervolgers, woest en trotsch op zijn waardigheid. Maar dan sloeg Mit-sah hem met de dertig voet lange zweep in het gezicht, waardoor hij gedwongen was zich om te keeren en voort te rennen. Lip-lip was niet bang voor de honden, maar wel voor de zweep en het eenige dat hij doen kon, was zijn touw gespannen houden om vóór de tanden van zijn makkers uit te blijven loopen.

Maar de geest van den Indiaan was nog sluw. Om de honden te prikkelen hun leider na te jagen, bevoorrechtte Mit-sah Lip-lip boven al de andere. Deze gunstbewijzen wekten hun haat en jaloerschheid op. In hun bijzijn gaf Mit-sah hem vleesch en hem alleen. Dat maakte ze dol, ze tierden buiten het bereik van de gevreesde zweep, terwijl Lip-lip het vleesch verslond en Mit-sah hem beschermdde.

En als er geen vleesch was, hield Mit-sah het span op een afstand en deed alsof hij Lip-lip iets gaf.

Pittah schikte zich gewillig in zijn taak. Hij wist hoe nutteloos het was zich te verzetten tegen den wil van zijn goden. Bovendien was hij Kiche bijna vergeten en de eenigen waar hij thans nog aan dacht, waren zijn meesters. Hij werkte dus hard en was gehoorzaam en aan tucht gewend. Hij was trouw en gewillig.

Den honden echter gaf hij honderdvoudig hun beten terug, die zij hem in den tijd van Lip-lips heerschappij hadden toegebracht. Maar Lip-lip was niet langer de leider - behalve wanneer hij aan het eind van zijn touw voor zijn makkers uitvluchtte en de slede achter hem aandanste. In het kamp bleef hij altijd vlak bij Mit-sah en Grijzen Bever of Kloo-kooch. Hij durfde zich niet van de goden verwijderen, want nu had hij alle honden tegen zich en hij proefde

nu ten volle de bitterheid zijner vroegere vervolgingen van Pittah.

Bij den val van Lip-lip had Pittah de leider van den troep kunnen worden. Maar daarvoor was hij te somber en te eenzelvig. Hij tuchtigde alleen zijn makkers, anders deed hij alsof zij niet bestonden. Zij gingen uit den weg, als hij aankwam en zelfs de moedigste durfde hem zijn vleesch niet wegnemen. Integendeel, zij verslonden hun eigen voedsel snel, uit vrees dat hij het hun zou afnemen. Pittah kende de wet goed - verdruk den zwakke, gehoorzaam den sterke. Hij at zijn aandeel zoo snel hij maar kon. En wee! den hond die nog niet klaar was. Een gegrom, geblikker van scherpe tanden en de hond klaagde huilend zijn leed aan de meedoogenlooze sterren, terwijl Pittah zijn eten voor hem opat.

Soms echter verzette zich een hond tegen een dergelijke behandeling. Zodoende werd Pittah in 'training' gehouden. Hij wilde zijn bizondere plaats in den troep behouden. Doch zulke gevechten waren kort van duur. Hij was te vlug voor de andere. Zij bloedden uit verscheiden wonden voor zij wisten wat er eigenlijk gebeurde en waren verslagen nog voor zij begonnen waren te vechten.

Even streng als de tucht der goden was, even streng was die van Pittah onder zijn makkers. Hij gunde ze nooit eenige rust. Hij dwong ze tot een onafgebroken eerbied voor hem. Onderling mochten zij doen wat zij wilden. Dat ging hem niet aan. Maar het ging hem wel aan dat zij hem uit den weg gingen als hij verkoos tusschen hen door te wandelen en dat zij voortdurend zijn meesterschap over hen erkenden. Een spoor van stijve pooten bij hen, een opgetrokken lip, overeind staand haar en hij vloog ze aan, meedoogenloos en wreed, hen snel overtuigend van hun verkeerde wijze van optreden.

Hij was een afschuwelijke tiran. Zijn heerschappij was zoo streng mogelijk. Hij verdrukte de zwakken uit alle macht. Niet voor niets was hij in de dagen van zijn prille

jeugd blootgesteld aan den onbarmhartigen strijd om het leven, toen zijn moeder en hij, alleen en zonder hulp, bleven bestaan in de wreede omgeving van de Wildernis. En niet voor niets had hij zacht leeren loopen wanneer sterkeren langs gingen. Hij verdrukte de zwakken, maar eerbiedigde de sterken. En tijdens de lange reis met Grijzen Bever bleef hij op een afstand van de volwassen honden in de kampen der vreemde mensch-dieren, die zij ontmoetten.

De maanden verliepen en nog steeds zette Grijze Bever zijn reis voort. Pittah's krachten ontwikkelden zich in die lange uren van werken en zwoegen en het scheen dat zijn geestelijke ontwikkeling thans voltooid was. Hij beschouwde de wereld in een somber, wreed licht. Hij vond haar woest en brutaal, zonder warmte, liefkoozingen of genegenheid.

Hij had geen genegenheid voor Grijzen Bever. Die was een god, maar een zeer woeste god. Pittah was blij dat hij hem als een god kon beschouwen, maar hij miste heel diep in zijn hart toch iets. Wat, wist hij zelf niet.

Pittah wist dus niet welk een zegen de hand van een mensch hem kon brengen. Hij hield zelfs niet van menschenhanden. Hij was er bang voor. Weliswaar gaven zij soms vleesch, maar meermalen gaven zij pijn. Handen waren dingen die men uit den weg moest blijven. Zij wierpen steenen, zwaarden, stokken, zweepen, knuppels, gaven slagen, stompen en als zij hem aanraakten, knepen, trokken en mishandelden zij hem.

Hij hield ook niet van kinderen, die waren zoo wreed.

Het was in een dorp bij het Groote Slavenmeer, dat hij, zooals alle honden in alle dorpen deden, voedsel ging zoeken. Een jongen was bezig met een bijl bevroren rendiervleesch klein te hakken en de splinters vlogen rond in de sneeuw. Pittah, zoekend naar voedsel, bleef staan en begon de splinters op te eten. Hij zag dat de jongen de bijl neerlegde en een dikken knuppel opnam. Pittah sprong opzij en kon nog juist den slag ontwijken. De jongen achtervolgde hem en hij, een vreemdeling in het dorp, vluchtte

tusschen twee tenten, waar hij zich den uitweg door een hoogen dam zag afgesneden.

Nu was er geen ontkomen voor Pittah. Met opgeheven knuppel naderde de jongen den hond. Pittah was woedend. Hij ging met overeind staand haar grommend een stap vooruit. Zijn gevoel van rechtvaardigheid was gekwetst. Hij kende de wet dat alle afval van vleesch, zooals afspringende stukjes bevroren rendier, behoorde aan den hond die ze vond. Hij had geen kwaad gedaan, hij had geen enkele wet geschonden en toch maakte die jongen zich gereed hem een pak slaag te geven. In een aanval van dolle drift wierp hij den jongen achterover in de sneeuw en scheurde met zijn tanden de hand open, die den knuppel vasthield.

Maar nu wist Pittah dat hij een van de wetten der goden had overtreden. Hij had zijn tanden geslagen in het heilige vleesch van een hunner en kon dus een vreeselijke straf verwachten. Hij vluchtte naar Grijzen Bever, achter wiens beschermende beenen hij kroop toen de gebeten jongen en diens familie om wraak vroegen. Maar zij vertrokken onvoldaan. Grijze Bever verdedigde Pittah. Dat deden Mit-sah en Kloo-kooch ook.

En nu begreep Pittah dat er soorten van goden waren. Hij moest alles verdragen van zijn eigen goden, maar hij was niet gedwongen onrechtvaardigheden van andere goden te verduren zonder zijn tanden te gebruiken.

Maar hij zou dien dag nog meer omtrent die wet leeren.

Toen Mit-sah alleen in het bosch brandhout sprokkelde, ontmoette hij den jongen die gebeten was. Er waren nog andere jongens bij hem. Er vielen vinnige woorden. Toen vlogen al de jongens op Mit-sah aan. Het begon er leelijk voor hem uit te zien. Slagen regenden op hem van alle kanten.

Pittah bleef eerst toezien. Dat was een zaak die de goden aanging, niet hem. Daarna begreep hij dat Mit-sah, een van zijn eigen goden, mishandeld werd. Met een woesten sprong was hij tusschen de vechtenden. Vijf minuten later

renden de vluchtende vreemde jongens bloedend naar huis. Pittah's tanden waren niet werkeloos gebleven.

Toen Mit-sah het gebeurde in het kamp vertelde, beval Grijze Bever dat Pittah vleesch gebracht moest worden, veel vleesch, en toen de hond meer dan verzadigd, slaperig bij het vuur lag, wist hij dat hij goed had gehandeld.

De maanden verliepen, Pittah werd steeds woester, wilder, eenzelviger maar de band die hem aan zijn meesters hechtte, werd hoe langer hoe sterker.

En als eenmaal Kiche zou komen om hem te halen, zou hij niet met haar gaan en de goden, die hem eten en warmte gaven, verlaten.

Zesde hoofdstuk.

De hongersnood.

De lente van het jaar begon, toen Grijze Bever zijn lange reis eindigde. Het was April en Pittah was een jaar oud, toen hij het dorp binnentrok en door Mit-sah uit het gareel werd losgemaakt. Ofschoon hij volstrekt nog niet volwassen was, was Pittah, na Lip-lip, de grootste jonge hond in het dorp. Zoowel van zijn vader, den wolf, als van Kiche, zijn moeder, had hij de kracht en de grootte geërfd en reeds was hij zoo groot als de volwassen honden. Hij was echter nog niet stevig geworden. Zijn lichaam was tenger en slank en zijn kracht meer pezig dan gespierd. Zijn vacht had de echte grijze wolfskleur en hij zag er ook geheel en al uit als een wolf. Alleen in zijn geest was Kiche's hondenaard eenigszins merkbaar.

Hij zwierf door het dorp en herkende met voldoening de verschillende goden, die hij voor de lange reis had gekend. Dan waren er de honden, jonge dieren opgroeiend evenals

hij, en volwassen honden die er lang niet zoo groot en vreeselijk uitzagen als zij in zijn herinnering leefden. Hij was ook minder bang voor hen dan vroeger en liep met een gevoel van zekerheid tusschen hen door, dat hem zeer aangenaam was.

Daar was Baseek, een grijze, oude hond, die vroeger slechts zijn tanden behoefde te ontblooten om Pittah angstig en sluipend te doen wegluchten. Van hem had Pittah veel van zijn eigen onbeteekenendheid geleerd; en van hem zou hij thans leeren welk een verandering er met hemzelf had plaats gevonden. Terwijl Baseek door den leeftijd zwakker was geworden, was Pittah door jeugd in krachten toegenomen.

Het was na het slachten van een pasgedood rendier, dat Pittah de verandering in zijn betrekkingen tot de hondenwereld begreep. Hij had voor zijn aandeel een hoef en een stuk poot met nog heel wat vleesch eraan gekregen. Achter een boschje was hij rustig bezig zijn buit te verslinden, toen Baseek op hem toevloog. Voor hij zelf wist wat hij deed, had hij den indringer tweemaal gebeten en was toen achteruit gesprongen. Baseek was verrast door zijn vermetelheid en snelheid van aanval. Verbluft bleef hij Pittah aanstaren - het bloederige, roode been tusschen hen in.

Baseek was oud en had reeds den toenemenden moed leeren kennen van de honden waarover hij vroeger den baas had gespeeld. De bittere ervaring had hem geleerd dat zijn krachten hem niet meer toestonden Pittah vol woede aan te vallen. Hij gromde dus woest en keek over het been heen dreigend naar Pittah. En Pittah, een groot deel van zijn vroegere vrees herkrijgend, scheen achteruit te wijken en kleiner te worden, terwijl hij een middel bedacht om geen al te oneervollen aftocht te blazen.

En thans beging Baseek een groote fout. Als hij zich had tevreden gesteld met er woest en onheilspellend uit te zien, dan zou alles goed gegaan zijn. Pittah, op het punt zich terug te trekken, zou dit gedaan hebben en het vleesch zou voor Baseek geweest zijn. Maar Baseek kon niet wachten,

hij voelde zich reeds zeker van de overwinning en deed een stap naar voren. Terwijl hij zorgeloos aan het vleesch rook, begonnen Pittah's haren overeind te staan. Zelfs nu was het voor Baseek nog niet te laat om den toestand te redden. Als hij alleen maar aan het vleesch had geroken met opgeheven kop en dreigende oogen, dan zou Pittah toch nog zijn weggeslopen. Maar het vleesch riekte zoo lekker en Baseeks gulzigheid werd hem de baas - hij beet erin.

Dat was te veel voor Pittah. De herinnering aan zijn meesterschap over zijn eigen span was nog versch in zijn geheugen en het eischte te veel van zijn zelfbeheersching om er werkeloos bij te staan, terwijl een ander het vleesch verslond dat hem toekwam. Volgens gewoonte sprong hij toe zonder voorafgaande waarschuwing. Bij den eersten beet werd Baseeks rechteroor in flarden gescheurd.

Hij was verbluft door het plotselinge ervan. Doch er gebeurden nog meer en nog erger dingen even plotseling. Hij werd ondersteboven gegooid en in den hals gebeten. Terwijl hij weer overeind krabbelde, voelde hij Pittah's tanden tweemaal in zijn schouders. De snelheid waarmee dit alles geschiedde, was overweldigend. Hij deed een nutteloozen uitval naar Pittah, maar beet in de lucht. Het volgende oogenblik werd zijn neus opengehaald en deed hij eenige stappen terug van het vleesch.

De toestand was nu omgekeerd. Pittah stond voor het been, dreigend en grommend, terwijl Baseek op een kleinen afstand stond, tot den aftocht gereed. Hij durfde geen gevecht wagen met dien jongen, bliksemsnellen hond en weer voelde hij de zwakheid van den naderenden ouderdom. Zijn pogingen om een waardige houding te bewaren, waren heldhaftig. Kalm keerde hij den jongen hond en het been den rug toe, alsof beide beneden zijn aandacht waren en trotsch stapte hij weg. Niet voor hij uit Pittah's gezicht was, bleef hij stilstaan om zijn bloedende wonden te likken.

De uitwerking hiervan was, dat Pittah nog meer zelfver-

trouwen, nog groteren trots kreeg. Hij liep minder bescheiden tusschen de volwassen honden en ging voor niemand uit den weg. Rechts noch links ziende, eenzaam, eenzellig, angstaanjagend, vreemd, werd hij door de oudere honden als een raadselachtig schepsel beschouwd, dat zij niet lastig vielen, maar dat zij ook geen vriendelijkheid bewezen. Als zij hem in vrede lieten - liet hij hen ook in vrede, een toestand die alle, na eenige ontmoetingen, wenschelijk vonden.

In den zomer deed Pittah een nieuwe ondervinding op. Op zijn gewone stille wijze om een nieuwe tent in het dorp heen sluispend, stond hij eensklaps tegenover Kiche. Hij bleef staan en keek haar aan. Hij herinnerde zich haar vaag, maar hij herinnerde zich haar en dat was meer dan van haar gezegd kon worden. Dreigend en grommend trok zij haar bovenlip op en al zijn langvergeten jeugdherinneringen keerden terug. Vroolijk sprong hij haar tegemoet en zij haalde met haar scherpe tanden zijn kop open. Daar begreep hij niets van, verbaasd en verbluft ging hij achteruit.

Maar dat was niet Kiches schuld. Een wolfmoeder herinnert zich nooit haar jongen van het vorige jaar. Pittah was voor haar een vreemd dier, een indringer en haar tegenwoordig nest jongen gaf haar het recht zulk een indringen kwalijk te nemen.

Een der kleintjes waggelde naar Pittah toe. Zij waren stiefbroeders, maar zij wisten het niet. Nieuwsgierig besnuffelde Pittah het hondje, waarop Kiche hem aanvloog en zijn kop ten tweeden male openhaalde. Hij ging nog verder achteruit. Alle oude herinneringen en gedachten stierven weg en vielen terug in het graf, waaruit zij waren opgestaan. Hij keek naar Kiche, die haar jong likte en daarmee nu en dan ophield om hem aan te grommen. Toen hij niet snel genoeg heenging, vloog zij ten derden male op hem toe - en Pittah liet zich weggagen. Dit was een wijfje van zijn soort en de wet van zijn soort zei dat mannetjes nooit met wijfjes vochten. Dat had zijn instinct hem geleerd.

De maanden verliepen, Pittah werd krachtiger, zwaarder, steviger. Doch zijn karakter werd steeds somberder, eenzelviger, woester. De andere honden leerden spoedig, dat het beter was hem met rust te laten en Grijze Bever begon hem iederen dag hooger te schatten.

Doch Pittah had één groote zwakheid, hoe sterk hij overigens ook was - hij kon niet verdragen dat men hem uitlachte. Lachen vond hij vreeselijk. Als zij onderling lachten kon hem dit niet schelen, maar zoodra het lachen hem betrof, werd hij razend. Hoe ernstig, waardig, somber hij ook was, maakte lachen hem bespottelijk woest. Dan werd hij urenlang als een duivel. En wee den hond, die hem op die tijden in den weg kwam. Hij kende de wet te goed, dan dat hij zich op Grijzen Bever zou wreken, achter Grijzen Bever was een knuppel. Maar achter de honden was niets dan ledige ruimte en daarheen vluchtten zij als Pittah, razend door het lachen, in hun midden verscheen.

In het derde jaar van zijn leven kwam er een groote hongersnood onder de Mackenzie-Indianen. In den zomer was de vischvangst mislukt, in den winter verschenen er bijna geen rendieren, konijnen verdwenen, wilde dieren stierven van honger, zij verslonden elkaar. Slechts de sterkste bleven over. Pittahs goden waren voortdurend op jacht. De oude en zwakke goden stierven van gebrek. Er klonk weklagen in het dorp, waar de vrouwen en kinderen rondliepen zonder voedsel. De goden aten zelfs het zachte, gelooide leer van hun schoenen en hun wanten, terwijl de honden hun riemen en de koorden der zweepen verslonden. De honden aten elkaar en de goden aten de honden. De zwakste en meest waardelooze werden het eerst gegeten. De honden, die nog leefden, keken en begrepen. Enkele der verstandigste en moedigste verlieten de vuren der goden en vluchtten naar het bosch, waar zij ten slotte doodhongerden of door wolven verscheurd werden.

In dien tijd van ellende ontsnapte ook Pittah naar het bosch. Hij was beter geschikt voor dit leven dan de andere

honden, want hij had zijn opvoeding uit zijn prille jeugd als gids. Hij werd een meester in het opsporen van kleine dieren. Hij kon urenlang op de loer liggen om een eekhoortje te snappen en vloog dan als een bliksemsnel grijs projectiel op het diertje toe. Maar er waren niet genoeg eekhoortjes om er vet van te worden.

Hij was dus genoodzaakt boschmuizen uit hun gaten in den grond op te graven, of te vechten met wezels die even hongerig waren als hij, maar nog honderdmaal woester.

Hij beroofde de vallen die de goden hadden opgezet en stal zelfs eenmaal een konijn uit Grijzen Bevers val op een tijd dat Grijze Bever zelf wankelde en waggelde door het bosch, vaak rustend door zwakte en gebrek aan adem.

Op zekeren dag ontmoette Pittah een jongen wolf, broodmager en zwak van honger. Als hij niet zelf zoo hongerig was geweest, zou Pittah misschien met hem zijn meegegaan naar zijn wilde broeders. Maar nu doodde hij den jongen wolf en at hem op.

Het geluk scheen hem te begunstigen. Altijd wanneer hij het hongerigst was, vond hij iets te eten en als hij zwak en uitgeput was, vond hem geen ander roofdier. Een lynx had hem juist twee dagen tot voedsel gediend, toen een troep hongerige wolven plotseling hem in het oog kregen. Het was een lange, wreede jacht, maar hij was beter gevoed dan zij en ten slotte ontliiep hij hen. En niet alleen ontliiep hij ze, maar in een grooten cirkel op zijn eigen spoor terugkeerend, gelukte het hem een zijner uitgeputte vervolgers te snappen.

Gedurende het begin van den zomer, in de laatste dagen van den hongersnood, ontmoette hij Lip-lip, die eveneens naar de bosschen was ontvlucht en een ellendig leven had geleid. Pittah ontmoette hem geheel onverwacht. Achterdochtig keken zij elkander aan.

Pittah was in uitstekenden toestand. Zijn jacht was goed geweest en een week lang had hij volop te eten gehad. Hij was zelfs nu nog flink verzadigd. Maar zoodra hij Lip-lip

zag, ging al zijn haar overeind staan. Hij verspilde geen tijd. Lip-lip werd ondersteboven gegooid en op zijn rug gerold. Pittah sloeg zijn tanden in den mageren hals. Er volgde een doodsstrijd dien Pittah met stijve pooten oplettend aanzag. Toen rende hij kalm verder.

Niet lang daarna kwam hij bij het einde van het woud, waar een smalle strook open land naar de Mackenzie afhelde. Een dorp stond daarop. Nog verborgen tusschen de boomen, bleef hij rondspeuren. Geluiden en geuren waren hem bekend. Het was het oude dorp op een nieuwe plaats gezet. Maar de geluiden en de geuren waren verschillend van die uit den tijd van zijn vlucht. Er was geen weklagen of huilen. Tevreden geluiden troffen zijn oor en toen hij de toornige stem van een vrouw hoorde, wist hij dat die toorn uit een volle maag kwam. En de lucht riekte naar visch. Daar was voedsel. De hongersnood was voorbij.

Moedig kwam hij uit het bosch en draafde het kamp in recht naar den Griizen Bever's tent. Griize Bever was er niet, maar Kloo-kooch heette hem met vroolijke kreten welkom en gaf hem een heelen, pas gevangen visch.

En hij ging liggen om te wachten op de komst van Griizen Bever.

Vierde gedeelte.

Eerste hoofdstuk.

De vijand van zijn soort.

Als het ooit in Pittahs karakter had gelegen zich bij zijn soortgenooten aan te sluiten, dan werd die mogelijkheid onherstelbaar vernietigd, toen hij de leider werd van het span voor de slede. Want nu haatten de honden hem - om de echte en de ingebeelde voorrechten, die hij genoot; haatten hem om het vleesch dat Mit-sah hem gaf; haatten hem omdat hij altijd vóór hen uitvluchtte met zijn pluimstaart omhoog.

En Pittah haatte hen evenzeer. Hij was volstrekt niet in zijn schik met de omstandigheid, dat hij leider was. Het was bijna meer dan hij kon verdragen, genoodzaakt te zijn weg te vluchten voor den blaffenden troep dien hij drie jaar lang had getuchtigd en beheerscht.

Zoodra Mit-sah bevel gaf te vertrekken vloog het heele span gillend, woest schreeuwend op Pittah toe. En Pittah m o e s t loopen, anders kreeg hij de zweep van zijn meester in het gezicht.

Als ooit een dier de vijand van zijn soort was, dan was het zeker Pittah. Hij vroeg en gaf geen kwartier. Voortdurend vertoonde zijn lichaam de sporen van de beten der honden, maar ook zijn tanden waren onbarmhartig voor zijn vijanden. Dag en nacht vocht hij met hen. Zij wilden nooit de les leeren dat het beter was hem in het kamp met rust

te laten; daarvoor haatten zij hem te veel. Hij was voor hen onbewust de Wildernis, de macht die loerde in het duistere woud. En Pittah was een woeste, onverbiddelijke vijand. Zelfs Griuze Bever, zelf een woeste wilde, verbaasde zich over zulk een mate van wreedheid. Nooit had hij zulk een dier gezien.

Toen Pittah zoowat vijf jaar was, nam Griuze Bever hem weer mee op een groote reis en langen tijd herinnerde men zich de slachting die hij aanrichtte in de verschillende dorpen langs de Mackenzie, over het Rotsgebergte en langs de Porcupine naar de Yukon. Hij genoot van zijn wraak op zijn soortgenooten. Zij waren gewone honden. Zij waren niet voorbereid op zulk een snelheid en zekerheid, want zijn aanvallen geschieden zonder voorafgaande waarschuwing. Zij wisten niet, dat hij zulk een doodelijke snelheid bezat. Met stijve pooten en overeind staand haar daagden zij hem uit, terwijl hij zonder veel omwegen hen naar de keel vloog en verscheurde, voor zij zelf wisten wat er met hen gebeurde.

Hij werd een volleerd vechter. Nooit verspilde hij zijn krachten, nooit vocht hij. Daarvoor was hij te vlug en als hij miste, was hij weer te gauw weg. Als wolf kon hij de aanraking van een ander lichaam niet velen. Dat deed aan gevaar denken. Het maakte hem razend. Hij moest vrij zijn, op zijn eigen pooten, niets levends aanrakend.

Dat was de Wildernis, die nog uit hem sprak, de vrees in een val te raken.

Het was in den zomer, dat Pittah te Fort Yukon kwam, Griuze Bever had het groote water tusschen de Mackenzie en de Yukon in een winter overgetrokken en bracht de lente door met jagen in de uitloopers van het Rotsgebergte. Nadat het ijs op de Porcupine gesmolten was, had hij een kano gebouwd en was dien stroom afgepeddeld tot de plaats waar hij in de Yukon valt vlak onder den Poolcirkel.

Hier stond het fort van de oude Hudson's Baai Compagnie en hier waren vele Indianen, veel voedsel en ongehoorde opwindung. Het was de zomer van 1898 en duizenden goud-

zoekers gingen de Yukon op naar Dawson en Klondyke. Nog honderden mijlen van hun doel, waren toch reeds velen hunner meer dan een jaar onderweg en de kleinste weg dien zij hadden afgelegd, was vijf duizend mijlen, terwijl enkelen van het andere einde der wereld gekomen waren.

Hier hield Grijze Bever halt. Een gerucht van de goudkoorts was hem ter oore gekomen en hij had verscheiden balen dierenvelen en wanten en mocassins (schoenen van dierenhuid) meegebracht. Hij zou zich nooit zoo ver van huis gewaagd hebben, als hij niet een groote winst had verwacht. Maar zijn verwachtingen werden door de werkelijkheid verre overtroffen. Zijn stoutste droomen hadden 100 pCt. winst niet durven bereiken en hij maakte wel 1000 pCt.

In Fort Yukon zag Pittah voor het eerst blanken. Vergeleken bij de Indianen, die hij had gekend, schenen zij een ander soort van wezens, hooger staande goden. Zij maakten op hem den indruk van in het bezit te zijn van groote macht en Macht is het teeken van goddelijkheid. Dat v o e l d e Pittah zoo, hij redeneerde niet. Die blanke goden waren sterk, sterker dan de machtigste god, dien hij tot nu toe had gekend, sterker dan de Grijze Bever.

In het eerst was Pittah vol argwaan tegenover hen en hield hij zich op een afstand, maar toen hij zag dat den honden, die hen vergezelden, geen kwaad geschiedde, sloop hij dichterbij.

Op zijn beurt was hij een voorwerp van groote opmerkzaamheid voor hen. Zijn wolfachtig uiterlijk viel hen dadelijk op en zij wezen hem elkaar. Dit wijzen deed Pittah op zijn hoede zijn en toen zij hem trachtten te naderen, liet hij zijn tanden zien en ging hij achteruit. Het gelukte niemand de hand op hem te leggen en het was goed dat zij dit niet deden.

Pittah zag spoedig dat er maar heel weinig van deze goden - niet meer dan een dozijn - op die plaats woonden. Om de drie dagen kwam een stoomboot aan den oever en bleef daar eenige uren liggen. De blanken kwamen van deze stoombooten en gingen er weer mee weg. Er scheen

een ontelbare menigte van die blanke mannen te zijn. Op den eersten dag zag hij er al meer dan hij in zijn heele leven Indianen had gezien.

Maar al waren de blanke goden oppermachtig, hun honden beteekenden niet veel. Dat bemerkte Pittah al spoedig door zich te begeven tusschen de honden, die met hun meesters aan land kwamen. Ze waren van allerlei soort en grootte. Sommige hadden korte pooten, andere veel te lange. Zij hadden haar in plaats van vacht en sommige hadden zelfs heel weinig haar. Geen hunner wist hoe hij vechten moest.

Als vijand van zijn soort viel het in Pittahs smaak met hen te vechten. Dat deed hij en kreeg spoedig groote minachting voor hen. Zij waren zwak en hulpeloos, maakten veel geraas en dansten onhandig rond, trachtend alleen door kracht gedaan te krijgen wat hij door vlugheid en slimheid deed. Blaffend vlogen zij op hem toe. Hij sprong opzij. Zij wisten niet waar hij gebleven was en op dat oogenblik wierp hij ze ondersteboven en beet ze in de keel.

Vaak was zijn beet afdoende en rolde een hond in het stof, onmiddellijk aangevallen en verscheurd door een troep Indiaansche honden die wachtten.

Pittah was wijs. Hij wist dat de goden kwaad werden als hun honden werden vermoord. Hij stelde zich dus tevreden met den hond een doodelijken beet toe te brengen en liet de rest over aan de Indiaansche honden. Dan kwamen de blanke mannen aansnellen en ranselden den troep onbarmhartig, terwijl Pittah buiten schot bleef. Hij stond op een afstand te kijken, terwijl steenen, knuppels, bijlen en alle soorten van wapens op zijn makers neervielen.

Pittah was heel wijs.

Een blanke die zijn hond, een jachthond, voor zijn oogen zag verscheuren, trok een revolver. Die schoot hij snel zes keer af en zes honden lagen dood of stervend op den grond. Een nieuw teken van macht, dat diep in Pittahs geest drong.

Pittah genoot van dit alles. Hij hield niet van zijn soort-

genooten en was sluw genoeg zelf het gevaar te ontkomen. Het doden der vreemde honden was hem een aangenaam tijdverdrijf.

En al die vreemde honden waren bang voor Pittah - hij was voor hen de Wildernis, die zij vreesden. Zij haatten hem zooals een tamme hond den wolf haat, zooals hij hem altijd heeft gehaat. Zij beschouwden elkaar als een wettige prooi.

Niet voor niets had Pittah het levenslicht gezien in het eenzame hol en zijn eerste gevechten gehad met het sneeuwhoen, den wezel, de lynx. En niet voor niets was zijn jeugd verbitterd door de vervolgingen van Lip-lip en den heelen troep. Was dit anders geweest, dan zou alles anders zijn geworden. Had Lip-lip niet bestaan, dan zou hij zijn jeugd hebben doorgebracht met de andere jonge honden en meer een hond met liefde voor andere honden zijn geweest. Had Grijze Bever hem genegenheid of vriendschap betoond, dan zouden allerlei goede eigenschappen van Pittah aan den dag zijn gekomen. Maar dat was niet zoo geweest en Pittah was geworden wat hij was - somber en eenzellig, woest en wreed, de Vijand van zijn Soort.

Tweede hoofdstuk.

De krankzinnige blanke.

In Fort Yukon woonden een klein aantal blanken. Zij hadden al lang in het land geleefd en minachtten de mannen die met de stoombooten aan land kwamen en noemden hen chechaquos. Zij genoten wanneer die mannen iets kwaads overkwam en voornamelijk van de slachting die de Indiaansche honden onder de honden der vreemdelingen aanrichtten. Zij gingen bij de aankomst van een stoomboot altijd naar den oever om de pret te zien en bewonderden

het sluwe, woeste aandeel dat Pittah in dit spelletje had.

Maar er was één man onder hen die er buitengewoon veel schik in had. Hij snelde toe bij het eerste fluiten van een stoomboot en als het laatste gevecht over was en Pittah en de andere honden weg waren, keerde hij met een gezicht vol spijt naar het fort terug. Soms als een arme hond gillend zijn doodskreet uitte onder de scherpe tanden van den troep, kon die man zich niet langer bedwingen en sprong hij rond en schreeuwde van genot. Pittah bekeek hij altijd met scherpe, begeerige blikken.

Die man werd door de anderen de Mooie Smith genoemd. Niemand wist hoe hij eigenlijk heette en de heele streek kende hem als 'Mooie Smith'. Maar hij was allesbehalve een schoonheid - hij was integendeel in het oogvallend leelijk. De natuur was niet gul voor hem geweest. Om te beginnen was hij heel klein en op zijn mager lichaam stond een nog veel magerder hoofd dat van achteren puntig toeliep. In zijn jeugd, voor hij door zijn kameraden de Mooie werd genoemd, was hij spottend Speldenknop geheeten.

Hij had een laag, opmerkelijk breed voorhoofd, daar scheen de natuur haar schrielheid berouwd te hebben. Zijn oogen waren groot en op verren afstand van elkaar. Zijn kaken waren breed en zwaar en schenen op zijn borst te rusten. Zijn hals was te tenger om zulk een zwaar hoofd te dragen.

Mooie Smith was wijd en zijd bekend als de grootste, gluisperigste lafaard. Zijn tanden waren breed en geel, terwijl zijn twee oogtanden, langer dan de andere als slag-tanden tusschen zijn dunne lippen uitstaken. Zijn oogen waren geel en troebel; zijn haar, dun en onregelmatig gegroeid, was vuilgeel.

In één woord: Mooie Smith was een monster. Hij kon het niet helpen, hij was zoo geboren, maar hij was het. In het fort kookte hij voor de andere mannen, waschte de vaten en deed het ruwe werk. Zij verachtten hem niet, zij duldden hem slechts. En bovendien waren zij bang voor hem. Zijn laffe woede deed hen een schot in den rug of

vergift in hun koffie vreezen. Maar i e m a n d moest toch koken en wat zijn gebreken overigens ook waren, koken kon Mooie Smith best.

Dit was de man, die naar Pittah keek, die genoot van zijn woeste kracht en die hem wenschte te bezitten. Dadelijk trachtte hij Pittah aan te halen. Pittah deed alsof hij hem niet zag. Later, toen het aanhalen dringender werd, liet Pittah zijn tanden zien en ging hij achteruit met overeind staande haren. Hij hield niet van den man, hij voelde dat hij slecht was en hij was bang voor de uitgestoken hand en de pogingen tot lieve woordjes. Hij haatte den man. Zijn instinct zei hem, dat Mooie Smith een slecht mensch was, dat die man met zijn leelijk, verdraaid lichaam iemand was die pijn kon doen en dien men dus moest haten.

Pittah was in Grijzen Bevers kamp, toen Mooie Smith er het eerst een bezoek bracht. Bij het geluid der naderende voetstappen, nog voor hij zichtbaar werd, wist Pittah wie er kwam en begon zijn haar overeind te staan. Hij had rustig en op zijn gemak gelegen, maar sprong snel op en toen de man aankwam, sloop hij als een wolf naar het einde van het kamp. Hij wist niet wat zij zeiden, maar hij kon zien dat de man en Grijsze Bever samen praatten.

Eens wees de man naar hem en Pittah gromde terug, alsof de hand op hem neerkwam. De man lachte daarom en Pittah sloop weg naar het beschermende woud.

Grijzen Bever weigerde den hond te verkoopen. Hij was door zijn handel rijk geworden en had aan niets behoefte. Bovendien was Pittah een waardevol dier, de sterkste hond dien hij ooit had gehad en de beste leider. En dan was er geen hond zooals hij aan de heele Mackenzie of de Yukon. Hij kon vechten. Hij maakte andere honden zoo gemakkelijk dood als een man een mug. Neen, Pittah was tot geen prijs te koop.

Maar Mooie Smith kende de Indianen. Hij bezocht Grijzen Bevers kamp dikwijls en had altijd eenige zwarte flesschen onder zijn jas verborgen. Een der uitwerkingen van whisky

was een hevige dorst. Grijze Bever werd dorstig. Zijn koortsige en verbrande maag begon steeds meer van het heete vocht te vragen. Het geld dat hij voor zijn huiden en wanten en mocassins had ontvangen, begon weg te smelten. Het verdween steeds sneller en hoe leger zijn geldzak werd, des te slechter werd zijn humeur.

Eindelijk waren zijn geld, zijn goederen en zijn goed humeur geheel verdwenen. Niets bleef hem over dan zijn dorst. Toen begon Mooie Smith weer met hem te spreken over den verkoop van Pittah, maar dezen keer bestond de koopprijs uit flesschen, niet uit dollars, en Grijze Bever was meer geneigd te luisteren.

- Breng ze mee en de hond is van jou, zei hij.

De flesschen werden gebracht en na twee dagen zei Mooie Smith tot Grijzen Bever:

- Haal je hond.

's Avonds sloop Pittah tevreden het kamp binnen. De blanke god was er niet. Maar nauwelijks lag hij rustig of Grijze Bever waggelde naar hem toe en bond hem een leeren riem om den hals. Hij ging naast Pittah zitten met het eene einde van den riem in zijn hand. In zijn andere hand had hij een flesch waaruit hij van tijd tot tijd dronk.

Zoo verliep een uur tot Pittah in de verte naderende voetstappen hoorde, die hij met overeind staande haren herkende, terwijl grijze Bever slechts suffend knikte. Pittah trachtte zacht den riem uit zijn meesters hand te trekken, maar de slappe vingers grepen steviger toe en Grijze Bever richtte zich op.

Mooie Smith stapte het kamp binnen en bleef naast Pittah staan. Deze gromde zachtjes en keek oplettend naar de gevreesde handen. Een hand werd uitgestoken en daalde voorzichtig op hem neer. Het grommen werd sterker, de hand daalde lager. Kwaadaardig keken Pittahs oogen, het grommen werd korter, scherper, de adem ging hijgend. Eensklaps deed hij een bliksemsnellen uitval. De hand werd even snel teruggetrokken en de tanden sloegen tegen elkaar

zonder iets ertusschen. Mooie Smith was verschrikt en boos. Grijsze Bever gaf Pittah een slag om zijn kop, zoodat deze gehoorzaam neerhurkte.

Pittahs achterdochtige blik volgde elke beweging. Hij zag Mooien Smith weggaan en terugkomen met een dikken knuppel. Grijsze Bever gaf hem het einde van den riem in de hand. Mooie Smith wilde weggaan. Pittah weigerde mee te gaan. Grijsze Bever sloeg hem rechts en links om hem te dwingen. Hij gehoorzaamde, maar vloog op den vreemdeling toe, die hem meetrok. Doch Mooie Smith sprong niet opzij. Hij had dit verwacht en sloeg met zijn zwaren knuppel Pittah tegen den grond. Grijsze Bever lachte goedkeurend. Mooie Smith trok den riem weer aan en duizelig hinkte Pittah overeind.

Hij vloog Mooien Smith niet voor de tweede maal aan. Eén slag met den knuppel was voldoende om hem te overtuigen, dat de blanke god wist hoe hij dien moest gebruiken. Somber volgde hij Mooien Smith, grommend, met den staart tusschen de pooten. Mooie Smith hield den knuppel steeds tot slaan gereed.

In het fort gekomen, bond Mooie Smith hem stevig vast en ging naar bed. Pittah wachtte een uur. Toen knaagde hij den riem door en was in tien seconden vrij. De riem was door de scherpe tanden als door een mes in tweeën gedeeld. Grommend keek Pittah naar het fort en rende terug naar het kamp van Grijszen Bever.

Maar het gebeurde herhaalde zich. Grijsze Bever bond hem met een riem vast en leverde hem 's morgens weer aan Mooien Smith af, maar hier begon een verschil. Mooie Smith gaf hem een pak slaag. Stevig vastgebonden, kon Pittah slechts nutteloos razen en de bestraffing verduren. Knuppel en zweep werden op hem gebruikt en hij kreeg de vreeselijkste slagen die hij ooit in zijn leven had ontvangen.

En Mooie Smith genoot van dit werkje. Hij vond het heerlijk. Met uitpuilende oogen keek hij naar zijn slachtoffer en zijn oogen schitterden dof, terwijl hij zweep of knuppel

zwaaide en luisterde naar Pittahs smartkreten en hulpeloos gegrom. Want Mooie Smith was wreed zoals alle lafaards wreed zijn. Kruipend en gebukt bij slagen of scheldwoorden van de mensen, wreekte hij zich op schepsels die zwakker waren dan hij. Iedereen houdt van macht en Mooie Smith maakte hierop geen uitzondering.

Na het pak slaag sleepte Mooie Smith Pittah weer mee naar het fort. Maar dezen keer maakte hij hem met een stok vast. 's Nachts echter, toen al de mannen in het fort sliepen, knaagde Pittah den stok door, die hem tegenhield. Slechts met de grootste moeite en spierverwringing kon hij hem met zijn tanden bereiken en het kostte uren van geduldig knagen eer de stok in tweeën was. Zoiets had nog nooit een hond gedaan. Maar Pittah deed het en draafde vroeg in den morgen naar Grijzen Bevers kamp terug, waar hij reeds tweemaal was verraden. Doch hij was trouw en keerde terug om ten derde male daar verraden te worden.

Dezen keer werd hij half dood geslagen, terwijl Grijze Bever kalm stond te kijken naar den man met de zweep. Hij beschermde hem niet, Pittah was niet langer zijn hond. Na het pak ransel was Pittah er ellendig aan toe, een andere hond zou erdoor gestorven zijn. Maar zijn levenskracht was te groot - hij was maar alleen ellendig. Eerst was hij niet in staat zich voort te slepen en Mooie Smith moest een half uur op hem wachten. Toen volgde hij wankelend en half blind Mooie Smith naar het fort.

Doch nu werd hij met een ketting vastgebonden, die zijn tanden weerstand bood en aan al zijn woeste pogingen om zich los te rukken.

Na eenige dagen vertrok Grijze Bever nuchter en doodarm naar de Mackenzie, Pittah bleef bij de Yukon het eigendom van een verdierlijkten, half krankzinnigen man. Maar wat weet een hond van krankzinnigheid! Voor Pittah was het een nieuwe, blanke, vreeselijke meester, wiens minsten wenk hij moest gehoorzamen.

Derde hoofdstuk.

De heerschappij van den haat.

Onder de dwingelandij van den krankzinnigen meester werd Pittah een duivel. Hij lag aan een ketting vast in een hoek achter aan het fort en hier plaagde en tergde Mooie Smith hem en maakte hem dol door lage streken.

De man ontdekte spoedig dat Pittah niet tegen lachen kon en daarom lachte hij zeer vaak luid en minachtend en wees tegelijkertijd spottend op Pittah. Op die tijden was Pittah nog razender dan zijn meester.

Vroeger was Pittah alleen de Vijand van zijn Soort geweest - een woeste vijand. Maar nu werd hij de vijand van alles en allen en woester dan ooit. Hij werd zoo getergd, dat hij alles haatte met blinden haat. Hij haatte den ketting die hem aan het hok klonk, de mannen die hem door de latten van het hok begluurden, de honden die deze mannen vergezelden en die hem in zijn hulpeloosheid kwaadaardig aangromden. Hij haatte zelfs het hout van het hok dat hem gevangen hield.

Maar het meest van alles haatte hij Mooien Smith.

Doch Mooie Smith had bij al dat tergen van Pittah een doel voor oogen.

Op zekeren dag verzamelden zich verscheiden mannen om Pittah's kooi. Mooie Smith trad binnen met een knuppel in de hand en nam den ketting van Pittah's hals. Toen zijn meester weg was, rende Pittah de kooi rond en trachtte de mannen die buiten stonden, aan te vliegen.

Hij was een prachtig, vreeselijk dier. Meer dan vijf voet lang en van den schouder af twee en een halven voet hoog, was hij veel zwaarder dan een wolf van diezelfde grootte. Van zijn moeder had hij de zwaardere verhoudingen van den hond geërfd, zoodat hij - zonder eenig vet en zonder een ons overbodig vleesch - meer dan negentig pond woog.

Het was alles spieren, beenderen en pezen - vechtvleesch in den besten toestand.

De deur van de kooi ging weer open. Pittah bleef staan. Er gebeurde iets ongewoons. Hij wachtte. De deur werd wijder geopend. Toen werd een reusachtige hond naar binnen geduwd en de deur werd achter hem dichtgeworpen. Pittah had nooit zulk een hond gezien - het was een mastiff - maar de grootte en het woeste uiterlijk van den indringer joegen hem geen angst aan. Hier was iets niet van hout of ijzer, waaraan hij zijn woede kon koelen. Met één sprong was hij bij den mastiff en scheurde hij diens kop open. Met woest, heesch gebrom schudde het dier zijn kop en rende op Pittah toe. Maar Pittah was hier en daar en overal, altijd ontwijkend en ont komend, en altijd springend en bijtend met zijn scherpe tanden en weer opzij springend om zelf niet gebeten te worden.

De mannen buiten klaptten in de handen, terwijl Mooie Smith in dolle verrukking keek naar het bijten en rukken en scheuren van Pittah. Reeds in het begin had de mastiff geen kans. Hij was te log en te langzaam. Eindelijk, terwijl Mooie Smith Pittah met een knuppel terugjoeg, werd de mastiff door zijn eigenaar uit de kooi getrokken. Toen werden weddenschappen betaald en geld klonk in de hand van Mooien Smith.

Pittah begon verlangend uit te zien, wanneer er weer mannen om zijn kooi bijeenkwamen. Dat beteekende vechten; en vechten was het eenige bewijs dat hij mocht geven van het leven dat in hem was. Gekweld, tot haat geprikkeld, werd hij gevangen gehouden, zoodat hij geen manier kende om die wraak te koelen, behalve wanneer zijn meester een anderen hond in zijn kooi bracht. Mooie Smith had Pittahs krachten niet te hoog geschat, want hij bleef onveranderlijk overwinnaar.

Op zekeren dag werden achtereenvolgens drie honden op hem losgelaten. Een anderen dag een volwassen pas gevangen wolf. En weer een anderen dag twee honden tegelijk. Dat was zijn zwaarste gevecht en hoewel hij ze

ten slotte allebei doodbeet, werd hij zelf ook bijna vermoord.

In den herfst van dat jaar, toen de eerste sneeuw begon te vallen en drijfjjs in de rivier kwam, nam Mooie Smith voor zichzelf en Pittah een plaats op een stoomboot, die de Yukon op naar Dawson ging. Pittahs naam was nu door het heele land bekend als de 'Vechtende Wolf' en de kooi, waarin hij zich bevond op het dek van de stoomboot, was gewoonlijk door nieuwsgierigen omringd. Hij rende ze grommend tegemoet of lag stil en bestudeerde ze met killen haat. Waarom zou hij ze niet haten? Dat had hij zichzelf nooit gevraagd. Hij kende alleen maar haat - zijn leven was een hel geworden. De mannen staarden hem aan, prikten hem door de tralies heen met stokken om hem te laten grommen en lachten hem dan uit.

Mooie Smith was een duivel, maar Pittah was er ook een en die twee woedden voortdurend tegen elkaar. Als hij Mooie Smith maar zag, was hij al razend en als Mooie Smith hem met een knuppel ranselde, bleef hij grommen. En wanneer Mooie Smith het opgaf en zich terugtrok, volgde hem Pittahs dreigend gegrom of vloog de hond tegen de tralies op, hem zijn haat nagrommend.

Toen de stoomboot te Dawson aankwam, ging Pittah aan land. Maar hij leefde ook daar voortdurend in een kooi, omringd door nieuwsgierigen. Hij werd vertoond als de 'Vechtende Wolf' en de mannen betaalden vijftig Amerikaansche centen in stofgoud om hem te zien. Hij genoot nooit rust. Lag hij op den grond om te slapen, dan werd hij opgepornd door een puntigen stok, opdat het publiek waar voor zijn geld kreeg. Om de vertooning interessant te maken, werd hij voortdurend in een toestand van razernij gehouden. Hij werd beschouwd als een vreeselijk wild dier en woest was hij, de grootste vechtersbaas die achtereenvolgens alle honden overwon. Het was een woest land, de mannen waren woest en de gevechten waren gewoonlijk op leven en dood.

De eenige reden waarom Pittah ophield met vechten, was

dat al de andere honden dood waren. Hij werd nooit verslagen. Zijn vroegere training, toen hij vocht met Lip-lip en den heelen troep, kwam hem nu goed te pas. In de eerste plaats kwam de taatheid waarmee hij zich op de been wist te houden - al de wolfshonden, Mackenzie, Skimo en Labrador honden, Malemoeten, alle probeerden hem om te gooien en hem zoo bij de keel te pakken - maar geen hunner was het ooit gelukt hem zijn evenwicht te doen verliezen.

En dan was er zijn bliksemsnelheid. Die gaf hem een ontzettend groot voordeel boven zijn tegenstanders. Hoe groot ook hun handigheid was bij het vechten, nooit had hij een hond getroffen die zoo vlug was als hijzelf.

Voorts moest er rekening gehouden worden met het plotselinge van zijn aanval. De gewone hond begon met grommen en knorren en de gewone hond werd eer hij het wist ondersteboven gegooid en doodgebeten voor hij was begonnen te vechten of van zijn verbazing bekomen.

Maar het grootste van alle voordeelen van Pittah was zijn ondervinding. Hij wist meer van vechten dan een der honden die tegenover hem stonden. Hij had meermalen gevochten, kende meer listen, terwijl zijn wijze van vechten onverbeterlijk was.

In den loop des tijds vocht hij hoe langer hoe minder en Mooie Smith was genoodzaakt wolven tegen hem te doen vechten. Deze werden voor dit doel opzettelijk door Indianen gevangen en een gevecht tusschen Pittah en een wolf trok altijd veel publiek.

Eens werd een volwassen vrouwelijke lynx gevangen en dezen keer ging het voor Pittah op leven en dood. Haar vlugheid was even groot als de zijne; haar woestheid eveneens, terwijl hij alleen met zijn tanden vocht en zij ook met haar scherpe klauwen.

Maar na de lynx hield al het vechten voor Pittah op. Er waren geen dieren meer om mee te vechten - ten minste geen welke die eer waard waren. Hij bleef dus alleen maar

tentoongesteld tot de lente, toen Tim Keenan, een berucht speler, in het land kwam. Met hem kwam de eerste bulldog die Klondyke ooit had gezien. Het was onvermijdelijk dat de hond en Pittah zouden vechten, en een week lang was het aanstaande gevecht het voornaamste onderwerp van gesprek in de stad.

Vierde hoofdstuk.

Op leven en dood.

Mooie Smith maakte den ketting van zijn hals los en stapte achteruit.

Voor het eerst viel Pittah niet dadelijk aan. Hij stond stil met vooruitgestoken ooren, vol spanning en nieuwsgierigheid, het vreemde dier aanziende dat tegenover hem stond. Hij had nog nooit zoo'n hond gezien.

Tim Keenan duwde den hond naar voren en fluisterde:

- Pak aan!

Het dier waggelde naar het midden van den kring, kort en breed en lomp. Toen bleef hij stilstaan en keek met slaperige oogen Pittah aan.

Uit de menigte stegen kreten op.

- Pak hem, Cherokee! Bijt hem dood, Cherokee! Verscheur hem!

Maar Cherokee scheen geen grooten lust in vechten te hebben. Hij keerde zijn kop om en knipoogde tegen de schreeuwende mannen tegelijkertijd goedgehartig met zijn staartstompje kwispelend.

Hij was niet bang, hij was alleen maar lui. Bovendien scheen het hem toe niet de bedoeling te zijn met den hond vóór hem te moeten vechten. Hij was die soort van honden niet gewoon en wachtte tot men hem den anderen hond zou brengen.

Tim Keenan stapte naar binnen, boog zich over Cherokee, streekte hem met beide handen over de schouders en duwde hem zachtjes stootend naar voren. Het scheen dat dit tegen het haar in streelen Cherokee tevens nijdig maakte, want hij begon te grommen, heel zacht achter in zijn keel.

Dat bleef niet zonder uitwerking op Pittah. Het haar begon op zijn nek overeind te staan en op zijn schouders. Tim Keenan gaf zijn hond nog een duw en ging toen de kooi weer uit.

Met kromme beenen kwam Cherokee thans snel aanlopen. Toen beet Pittah toe. Een kreet van bewondering werd gehoord. Hij had den afstand afgelegd meer als een kat dan als een hond en met dezelfde katachtige snelheid had hij gebeten en was hij weer weggesprongen.

De bulldog bloedde uit een wonde van zijn eene oor tot zijn vetten nek. Hij gaf geen geluid, hij gromde zelfs niet, maar keerde zich om en liep achter Pittah aan. De opgewonden menigte verdeelde zich in twee partijen en weddenschappen werden verhoogd of aangegaan. Nogmaals en nogmaals sprong Pittah toe, beet, en sprong ongedeerd opzij; en steeds vervolgde hem zijn vreemdsoortige vijand zonder overhaasting, niet langzaam, maar kalm en beslist op zakelijke manier. Hij had een vast doel voor oogen - iets dat hij wilde doen en waarvan niets hem kon terughouden.

Zijn heele houding, iedere beweging sprak van dit doel. Het bracht Pittah in de war. Nooit had hij zulk een hond gezien. Hij had geen haar als bescherming en bloedde gemakkelijk. Er was geen dikke vacht, die Pittahs tanden tegenhield zooals bij honden van zijn eigen soort. Telkens weer zonken zijn tanden in het zachte vleesch, terwijl het dier niet in staat scheen zich te verdedigen. Een andere verbazende omstandigheid was, dat de hond niet schreeuwde, zooals de andere honden met wie hij vocht altijd deden. Behalve een geknor, een gebrom, verdroeg de bulldog de pijniging geduldig. En nooit liet hij zich van zijn doel afbrengen.

Niet dat Cherokee langzaam was, hij kon zich snel genoeg omwenden, maar dan was Pittah er nooit. Cherokee was ook verbaasd. Hij had nooit tevoren gevochten met een hond, dien hij niet kon beetpakken. Hier was een hond, die zich op een afstand hield, die heen en weer sprong en overal tegelijk was. En als hij hem met zijn tanden beet had, hield hij niet vast, maar liet onmiddellijk los en sprong weer weg.

Maar Pittah kon hem niet bij zijn keel te pakken krijgen. De bulldog was te kort op de pooten, terwijl zijn breede kaken eveneens een bescherming waren. Pittah sprong zonder letsel heen en weer, terwijl Cherokee's wonden toenamen. Beide kanten van zijn nek en kop waren opengescheurd en gebeten. Hij bloedde sterk, maar gaf geen teken van ontsteltenis. Hij bleef zijn vervolging voortzetten, ofschoon hij eenmaal een oogenblik van de wijs gebracht, bleef stilstaan, tegen de mannen om de kooi knipoogde, met zijn staartstompje kwispelde als een uitdrukking van zijn bereidwilligheid om te vechten.

Op dit oogenblik vloog Pittah op hem toe, scheurde de rest van zijn oor open en sprong weer weg. Met een zacht geknor hernam Cherokee zijn vervolgingstocht en trachtte zijn doodelijken greep in Pittahs keel te krijgen. De bulldog miste een haar breed en juichkreten stegen op, toen Pittah eensklaps buiten het bereik van het gevaar sprong.

De tijd verliep, Pittah sprong nog steeds opzij en beet Cherokee snel. En steeds bleef de bulhond hem met doodelijke zekerheid vervolgen. Vroeger of later zou hij zijn doel bereiken en met doodelijken greep zijn vijand overwinnen. Intusschen verdroeg hij al de tuchtiging die de ander hem kon toebrengen. Zijn ooren waren kwasten geworden, zijn nek en schouders waren op vele plaatsen opengescheurd, zelfs zijn lippen bloedden - alles door de bliksemsnelle beten, waarvoor hij zich niet in acht kon nemen.

Telkens en telkens weer had Pittah gepoogd Cherokee van de been te krijgen, maar hun verschil in hoogte was

te groot. Cherokee was te kortpootig, te dicht bij den grond. Pittah probeerde het één keer te veel. Cherokee's schouder kwam binnen zijn bereik. Pittah beet erop los, maar zijn eigen schouder was er juist boven en door den te hevigen schok verloor hij zijn evenwicht. - Voor den eersten keer van zijn leven! Hij viel met een zwaren slag opzijde. Het volgende oogenblik was hij weer overeind, maar tegelijkertijd grepen Cherokee's tanden hem bij de keel.

Het was geen goede greep, te laag bij de borst, maar Cherokee hield vast. Pittah sprong overeind en trachtte woest rondlopend den bulhond af te schudden. Dat hangende, grijpende gewicht maakte hem razend. Het hinderde hem in zijn bewegingen, belemmerde zijn vrijheid. Het was als een val en zijn heele instinct kwam ertegen in opstand. Eenige minuten was hij volslagen dol, al zijn verstand was verdwenen. Het leek wel alsof hij geen hersens had. Hij wilde leven, zich bewegen, zich blijven bewegen, want beweging was de uiting van zijn levenskracht.

En steeds rende hij rond, trachtend de vijftig pond af te schudden, die aan zijn keel hingen. De bulldog deed niets anders dan vasthouden. Soms heel zelden, raakten zijn voeten den grond, maar het volgende oogenblik werd hij weer meegesleept door Pittahs woeste bewegingen. En Cherokee wist dat hij zou winnen door te blijven vasthouden. Hij liet zich meeslepen en telde zijn wonden niet. Vasthouden moest hij, vasthouden!

Pittah hield op met rondloopen toen hij geheel uitgeput was. Hij kon niets doen, hij begreep er niets van. Nooit in al zijn gevechten was zoiets voorgekomen. Zoo hadden de honden nog nooit gevochten. Hij lag half op zijn zijde, hijgend naar adem. Cherokee, steeds vasthoudend, drong tegen hem aan, trachtend hem geheel om te gooien. Pittah bood tegenstand en voelde dat de kaken met een kauwende beweging eenigszins loslieten en weer vastgrepen. Iedere beweging bracht den greep dicht bij zijn keel. De methode van den bulldog was vast te houden wat hij had en

erbij te nemen wat hij krijgen kon. Dat gelukte hem wanneer Pittah stil lag. Als Pittah worstelde, dan bleef Cherokee alleen maar vasthouden.

Pittah beet met alle kracht in Cherokee's nek, de eenige plaats, die hij met de tanden kon bereiken. Krampachtig rukte en scheurde hij met zijn scherpe tanden.

Toen, eensklaps, gelukte het Cherokee Pittah op zijn rug te wentelen en nog hing hij aan zijn keel op hem. Als een kat trok Pittah zijn achterpooten op en rukte en scheurde in den buik van zijn vijand boven hem. Snel draaide Cherokee om en, zich vasthoudend, vormde hij een rechten hoek met Pittahs lichaam.

Er was geen ontkomen aan dien greep. Langzaam, langzaam klom hij tot de groote halsslagader. Het eenige dat Pittah nog redde, was de losse huid om zijn hals en de dikke vacht die ze bedekte. Dat vormde gaandeweg een dikke prop in Cherokee's bek, maar steeds verder rukte hij kauwend aan het dikke vel. Het gevolg was dat hij langzaam aan Pittah worgde. Diens adem ging steeds langzamer en moeilijker.

Het scheen wel alsof het gevecht geëindigd was, maar er was één man, die nog vijftig tegen één op Pittah durfde wedden. En die man was Mooie Smith. Hij deed een stap naar Pittah toe en wees met zijn vinger op den hond. Toen begon hij spottend en luid te lachen. Dit had het gewenschte gevolg. Pittah werd dol van woede. Met de laatste overblijfsels van zijn krachten kwam hij overeind en rende als razend rond met de vijftig pond aan zijn keel hangend.

Eindelijk viel hij achterover, hij kon niet meer. En onmiddellijk kroop de bulldog hooger, kauwde nog meer van het dichtbehaarde vleesch en worgde Pittah sterker dan ooit. Luid handgeklap en geroep! 'Cherokee! Cherokee!' werd gehoord. Cherokee antwoordde met sterk kwispelstaarten - maar hij liet zijn greep niet los, zijn vreeselijken doodelijken greep.

Eensklaps werd belgerinkel gehoord en kreten van een sleedrijver.

Iedereen, behalve Mooie Smith, keek angstig op, ze waren allen bang voor de politie. Maar zij zagen slechts twee mannen met een hondenslede aankomen. Bij het zien van die mensenmenigte kwamen de beide mannen nieuwsgierig aanlopen. De grootste en jongste der twee mannen was glad geschoren en zijn wangen waren rood gekleurd door de beweging in de koude lucht.

Pittah had opgehouden tegen te spartelen. Nu en dan trok hij met zijn pooten, maar het hielp niet. Zijn adem werd steeds korter onder dien onbarmhartigen greep, bijna had Cherokee de slagader bereikt.

Woest sprong Mooie Smith op den armen Pittah los en schopte hem zoo hard hij kon. Het publiek siste en protesteerde, maar dat was alles. Mooie Smith bleef zijn hond schoppen en trappen. De slanke, jonge, pas aangekomen man baande zich zonder veel complimenten een weg. Hij gaf Mooien Smith, die juist weer een been had opgeheven om te schoppen, een klinkenden slag, vlak in het gezicht. Mooie Smith tuimelde achterover in de sneeuw. De jonge man wendde zich tot het publiek.

- Lafaard! riep hij. Beesten!

Hij was woedend. Zijn staalblauwe oogen schoten vonken. Mooie Smith krabbelde weer overeind en kwam lafhartig naar hem toe. En met een: 'jij beest!' smeede de jonge man hem door een tweeden slag in het gezicht opnieuw in de sneeuw.

Mooie Smith begreep dat de sneeuw de veiligste plaats voor hem was en bleef daar liggen.

- Kom hier, Matt, help een handje, riep de jonge man den sledrijver toe.

Beide mannen bogen zich over de honden. Matt greep Pittah, gereed hem weg te trekken zoodra Cherokee's kaken losgewerkt waren. Dat trachtte de jonge man te doen door de kaken van den bulldog in beide handen te nemen en ze open te trekken. Maar dat was vergeefs. Terwijl hij trok en rukte en wrong, riep hij telkens: 'Beesten!'

Het publiek begon oproerig te worden en sommige mannen verzetten zich ertegen dat hun pret verstoord werd, maar zij zwegen, toen de jonge man het hoofd ophief en hen woedend aankeek.

- Laffe beesten! barstte hij los.

Toen keerde hij tot zijn taak terug.

- Het helpt niet, mijnheer Scott, u kunt ze op die manier niet van elkaar krijgen, zei Matt ten slotte.

Beide mannen keken naar de honden.

- Hij bloedt niet erg, zei Matt, de ander heeft nog de ader niet bereikt.

- Maar hij kan het elk oogenblik doen, antwoordde Scott. Daar! Heb je het gezien?

Hij heeft zijn greep een eindje veranderd.

De opwindning en angst voor den dood van Pittah nam bij den jongen man steeds toe. Woest hamerde hij op Cherokee's kop. Maar dat maakte de kaken niet los.

Cherokee kwispelde met zijn staartstompje als teeken dat hij de beteekenis der slagen begreep, maar dat hij ook wist dat hij goed handelde en zijn plicht deed door vast te houden.

- Wil niet een uwer mij helpen? vroeg Scott het publiek wanhopig.

Maar geen hulp werd aangeboden, integendeel, het publiek begon hem spottend toe te juichen en hem allerlei dwazen raad te geven.

- U zult er een breekijzer tusschen moeten zetten, raadde Matt.

De ander haalde zijn revolver uit zijn heupzak en trachtte den loop tusschen de kaken van den bulldog te brengen. Hij drukte en duwde tot het knarsen van het staal tegen de tanden duidelijk hoorbaar was. Beide mannen lagen op hun knieën over de honden gebogen. Tim Keenan trad naar voren. Hij bleef naast Scott staan, tikte hem op den schouder en zei dreigend:

- Breek die tanden niet, vreemdeling.

- Dan zal ik zijn nek breken, zei Scott scherp en

bleef de revolver als een wig tusschen de tanden werken.

- Ik zeg, breek die tanden niet, herhaalde de speler nog dreigender dan te voren.

Maar als hij den ander wilde afbluffen, gelukte hem dit niet. Scott hield geen oogenblik op met schuiven, ofschoon hij kalm opkeek en vroeg:

- Jouw hond?

De speler bromde.

- Kom dan hier en breek zijn bek open.

- Wel, vreemdeling, zei de ander op langzamen, tergenden toon, ik wil je vertellen dat ik dit werkje nog nooit bij de hand heb gehad. Ik zou niet weten hoe ik het doen moest.

- Ga dan uit den weg en hinder mij niet, was het antwoord. Ik ben bezig.

Tim Keenan bleef naast hem staan, maar Scott lette niet verder op hem.

Hij had aan één kant de revolver tusschen de kaken en trachtte ze aan de andere zijde eruit te krijgen. Toen dit gedaan was, duwde hij langzaam en voorzichtig, telkens de tanden een weinig lossers makend, terwijl Matt bij kleine eindjes den gehavenden hals te voorschijn trok.

- Blijf hier staan om je hond op te vangen, beval Scott den eigenaar van Cherokee.

Gehoorzaam bukte de speler en greep Cherokee stevig vast.

- Nu! waarschuwde Scott, een laatsten ruk gevend.

De honden waren van elkaar, de bulldog worstelde woest.

- Neem hem weg, beval Scott.

En Tim Keenan nam Cherokee mee tusschen het publiek.

Pittah deed verscheiden nuttelooze pogingen om overeind te komen.

Eenmaal stond hij, maar zijn pooten waren te zwak om hem te dragen en langzaam zonk hij weer achterover in de sneeuw. Zijn oogen waren half gesloten en verglaasd. Zijn bek stond open en zijn tong hing slap eruit. Hij leek precies een hond die geworgd was. Matt bekeek hem onderzoekend.

- Hij was er bijna geweest, maar hij kon nog ademen.
Mooie Smith was overeind gekomen om naar Pittah te zien.
- Matt, hoeveel is een goede trekhond waard? vroeg Scott.
Matt dacht een oogenblik na en zei toen:
- Driehonderd dollar.
- En hoeveel een die half geworgd is zoals deze? vroeg Scott op Pittah wijzend.
- De helft, was Matts oordeel.
Scott wendde zich tot Mooie Smith.
- Heb je het gehoord, meneer Beest? Ik neem je hond en geef je er honderdvijftig dollar voor.
Hij opende zijn portefeuille en telde de bankbiljetten af.
Mooie Smith hield zijn handen op zijn rug en weigerde het aangeboden geld aan te nemen.
- Ik verkoop niet, sprak hij.
- O ja, je verkoopt wel, w a n t i k k o o p . Hier is je geld. De hond is van mij.
Mooie Smith ging achteruit met zijn handen nog steeds op zijn rug.
Scott sprong op hem toe met opgeheven vuist. Mooie Smith bukte in afwachting van den slag.
- Ik heb mijn rechten, jankte hij.
- Je hebt je recht op dien hond verloren, was het antwoord. En je zult het geld aannemen. Of moet ik je weer eerst een slag geven?
- Neen, zei Mooie Smith snel en angstig, maar ik neem het geld onder protest. De hond is een goudmijn. Ik wil niet bestolen worden. Iedere man heeft zijn rechten.
- Zeer juist, sprak Scott hem het geld gevend, iedere man heeft zijn rechten. Maar jij bent geen man, jij bent een beest.
- Wacht maar tot ik weer in Dawson kom, dreigde Mooie Smith. Ik zal je gerechtelijk vervolgen.
- Als je je mond open doet, wanneer je in Dawson komt, zorg ik dat je de stad wordt uitgezet. Begrepen?

Mooie Smith bromde.

- Begrepen? zei de ander woest met donderende stem.
- Ja, knorde Mooie Smith achteruitgaande.
- Ja wat?
- Ja, mijnheer, gromde Mooie Smith.
- Pas op, hij zal bijten! spotte iemand uit het publiek en een grof gelach werd

gehoord.

Scott keerde hem den rug toe en begon Matt te helpen met Pittah.

Sommige mannen gingen al heen, anderen bleven in groepjes staan praten. Tim Keenan voegde zich bij hen.

- Wie is die kerel? vroeg hij.
- Weedon Scott, was het antwoord.
- En wie voor den drommel is Weedon Scott? vroeg de speler.
- O, een van die verwaande mijnexperts. Hij is erg dik met al die hooge oomes.

Als je niet in moeilijkheden wil komen, doe je het verstandigst het niet met hem aan den stok te krijgen, dat zeg ik je. Hij is een hooge baas en de Gouverneur is een speciale vriend van hem.

- Ik dacht wel dat het een hooge was, zei de speler, daarom heb ik hem al bij het begin niet te pakken genomen.

Vijfde hoofdstuk.

De ontembare.

- Hij is hopeloos, stemde Weedon Scott, toe.

Hij zat op de trap van zijn hut en keek naar Matt, die even hopeloos zijn schouders ophaalde.

Samen keken zij naar Pittah, die aan het einde van zijn ketting met overeindstaande haren, grommend, woest, rukte om bij de trekhonden te komen. Na verscheiden lessen van

Matt - welke lessen door middel van een knuppel waren ingeprent - hadden de sleehonden geleerd Pittah met rust te laten en zij lagen nu op een afstand, schijnbaar zijn heele tegenwoordigheid vergetend.

- Het is een wolf en er is geen temmen aan, zei Weedon Scott.

- O, dat weet ik niet, antwoordde Matt, misschien heeft hij heel wat van een hond ook in zich. Maar één ding weet ik zeker en dat is niet te ontkennen.

Matt zweeg en knikte den Moosehide Berg vertrouwelijk toe.

- Wel, vooruit met hetgeen je weet, zei Scott scherp na een poosje gewacht te hebben. Vooruit ermee! Wat is het?

- Wolf of hond is precies hetzelfde; hij is vroeger reeds getemd.

- Neen.

- Ik zeg ja en hij heeft al in het gareel gelopen. Ziet u maar naar de litteekens hier op zijn borst.

- Je hebt gelijk Matt. Hij was een trekhond voor Mooie Smith hem in handen kreeg.

- En er is geen enkele reden waarom hij niet weer een trekhond zou zijn.

- Zou je denken? vroeg Scott haastig.

Toen verdween zijn hoop weer en hij schudde het hoofd.

- Wij hebben hem nu twee weken en hij is thans woester dan ooit.

- Geef hem een kans, raadde Matt, laat hem een poosje los.

De ander keek hem ongeloovig aan.

- Ja, vervolgde Matt, ik weet dat u het al hebt geprobeerd, maar u hadt geen knuppel bij u.

- Probeer jij het dan.

Matt greep een knuppel en ging naar het dier, dat aan den ketting lag. Pittah keek naar den knuppel zooals een opgesloten leeuw naar de zweep van zijn temmer kijkt.

- Zie hem eens naar dien knuppel kijken, zei Matt. Dat is een goed teken. Hij is niet gek. Durft mij niet aanvallen zoolang ik dien knuppel gereed houd. Hij is niet gek, hoor!

Terwijl de hand van den man naar omlaag kwam, kroop Pittah grommend neer met overeind staand haar. Maar terwijl hij naar de naderende hand keek, hield hij ook den dreigenden, opgeheven knuppel in het oog. Matt haakte den ketting van den halsband en stapte haastig achteruit.

Pittah kon nauwelijks gelooven dat hij vrij was. Vele maanden waren verlopen sedert hij in Mooien Smiths bezit kwam en in al dien tijd had hij geen oogenblik van vrijheid gekend, behalve wanneer hij werd losgelaten om met andere honden te vechten. Onmiddellijk na die gevechten was hij weer in zijn gevangenis gebracht.

Hij wist niet wat hij ervan moest denken. Misschien de een of andere nieuwe duivelsche streek van de goden! Hij liep langzaam en voorzichtig, op een aanval voorbereid. Hij wist niet wat hij doen zou, alles was zoo vreemd. Voorzichtig liep hij zoo ver mogelijk van de goden verwijderd naar een hoek van de hut. Er gebeurde niets. Hij was zichtbaar verbaasd en kwam weer terug, bleef op eenigen afstand van de mannen staan en keek ze doordringend aan.

- Zou hij niet wegloopen? vroeg zijn nieuwe meester.

Matt haalde zijn schouders op.

- Moeten wij afwachten, eenige wijze om het te probeeren.

- Arme duivel! zei Scott medelijdend. Het eenige dat hij noodig heeft is een bewijs van vriendelijkheid.

Hij ging de hut binnen en kwam weer naar buiten met een stuk vleesch dat hij Pittah toewierp. Deze sprong achteruit en keek op een afstand achterdochtig ernaar.

- He! Major! schreeuwde Matt waarschuwend, maar te laat.

Major had een sprong naar het vleesch gedaan. Op het oogenblik dat zijn tanden het beetpakten, wierp Pittah hem ondersteboven. Matt snelde toe, maar Pittah was vlugger dan hij. Major waggelde overeind, maar het bloed spoot uit zijn keel en kleurde de sneeuw rood.

- Het is erg, maar het is zijn eigen schuld, zei Scott haastig.

Maar Matt had zijn voet al opgeheven om Pittah te

schoppen. Een sprong, geblikker van tanden, een scherpe kreet! Pittah gromde woest, kroop eenige meters achteruit, terwijl Matt zich bukte en naar zijn gewond been keek.

- Hij heeft mij te pakken gehad, zei hij op zijn verscheurde broek en de groter wordende roode vlek wijzend.

- Ik zei je wel dat het hopeloos was, zei Scott ontmoedigd. Ik heb er voortdurend over gedacht, het moet nu maar gebeuren. Het is het eenige dat ons overblijft.

Terwijl hij sprak, haalde hij aarzelend zijn revolver voor den dag.

- Zie eens hier, mijnheer Scott, zei Matt, die hond is in de hel geweest, u kunt niet verwachten dat hij als een engel eruit is gekomen. Geef hem nog wat tijd.

- Zie eens naar Major, Matt.

Matt keek naar den gekwetsten hond. Hij was in de sneeuw gezonken in een bloedplas en stond op het punt den laatsten adem uit te blazen.

- Zijn eigen schuld. Dat hebt u zelf gezegd, mijnheer Scott. Hij trachtte Pittahs vleesch weg te nemen en nu is hij er geweest. Dat was te verwachten. Een hond die niet vocht voor zijn eigen vleesch, zou mij geen knip voor den neus waard zijn.

- En jijzelf, Matt. Met de honden kan het er nog door, maar wij moeten de grens toch ergens trekken.

- Mijn eigen schuld, zei Matt koppig. Waarom moest ik hem schoppen? U hebt zelf gezegd dat hij gelijk had in hetgeen hij deed. Dan had ik ook niet het recht hem te schoppen.

- Het zou een gunst voor hem zijn hem dood te schieten, hij is ontembaar.

- Kom, mijnheer Scott, geef dien armen drommel één kansje. Hij heeft dit nog niet gehad. Hij komt juist uit de hel en dit is de eerste keer dat hij vrij is. Geef hem een kans en als het niet goed gaat, schiet ik hem zelf dood. Ziedaar!

- De hemel weet dat ik hem niet wil doden of laten doden, antwoordde Scott zijn revolver wegbergend. Wij

zullen hem laten loslopen en zien wat wij door vriendelijkheid van hem gedaan kunnen krijgen. Let op.

Hij liep naar Pittah en begon zacht en kalmeerend tot hem te spreken.

- Neem liever een knuppel mee, waarschuwde Matt.

Scott schudde het hoofd en ging voort te trachten Pittahs vertrouwen te winnen.

Pittah was achterdochtig. Er hing hem iets boven het hoofd. Hij had den hond van dien god vermoord, had zijn godenmaker gebeten en wat kon hij nu anders verwachten. dan de een of andere vreeselijke straf? Maar ook nu was hij ontembaar. Hij liet zijn tanden zien, zijn haar ging, overeind staan, zijn oogen loerden, zijn heele lichaam was op alles voorbereid.

De god had geen knuppel, hij liet hem dus heel dichtbij komen. De hand van den god werd uitgestoken en daalde neer op zijn kop. Pittah kromp ineem, terwijl hij eronder neerboog.

Hier was gevaar - het een of ander verraad. Hij kende de handen der goden, hun macht om te wonden, om pijn te doen. Bovendien kon hij niet verdragen dat men hem aanraakte. Hij gromde dreigender, bukte steeds lager naarmate de hand daalde. Hij wilde niet in de hand bijten en hij verdroeg het gevaar tot zijn instinct in opstand kwam en hem met een onbedwingbaren lust om te leven vervulde.

Weedon Scott had geloofd dat hij vlug genoeg was om iedere poging tot bijten te ontkomen. Maar hij moest nog de opmerkelijke snelheid van Pittah leeren kennen, die aanviel met de zekerheid en vlugheid van een ineengerolde slang.

Scott uitte een kreet van verbazing, terwijl hij zijn verscheurde hand met zijn andere beetpakte. Matt vloekte en kwam bij hem staan. Pittah bukte zich en ging achteruit, met overeindstaand haar, ontbloote tanden, dreigende, kwaadaardige oogen. Nu kon hij een pak ransel verwachten vreeselijker dan hij het zelfs ooit van Mooien Smith had gehad.

- He! Wat ga je doen? riep Scott plotseling.

Matt was naar de hut gesneld en met een geweer naar buiten gekomen.

- Niets, antwoordde Matt met voorgewende onverschilligheid, ik ga alleen de belofte vervullen die ik heb gedaan. Ik zal hem doodschieten.

- Neen, doe het niet.

- O ja, zeker. Let op.

Het was thans Weedon Scotts beurt om te vragen om Pittahs leven.

- Je hebt gewild dat wij hem een kansje gaven. Welnu, geef het hem. Wij zijn pas begonnen en kunnen niet al bij het begin ophouden. Het kwam mij toe dezen keer.

En - zie eens naar hem!

Pittah, op veertig voet afstands bij den hoek der hut staande, gromde met de uiterste kwaadaardigheid niet tegen Scott, maar tegen Matt.

- Wel allemogendste hemel! riep Matt verbaasd.

- Zie eens hoe verstandig hij is! vervolgde Scott. Hij kent de beteekenis van vuurwapens even goed als jij. Hij is verstandig en wij zullen zijn verstand een kansje geven. Berg je geweer weg.

- Best, ik wil wel, gaf Matt toe en zette zijn geweer tegen den houtstapel.

- Maar kijkt u nu eens! riep hij het volgend oogenblik uit.

Pittah was rustig geworden en had opgehouden met grommen.

- Dat zullen wij nader onderzoeken. Let op!

Matt greep zijn geweer en op hetzelfde oogenblik begon Pittah weer te grommen. Hij zette het geweer weer neer en Pittahs opgetrokken lip daalde weer over zijn tanden.

- Nu nog eens wat anders.

Matt greep het geweer en begon het langzaam naar zijn schouders op te heffen. Pittahs grommen werd heviger en nam toe naarmate het geweer hoger kwam. Maar het

oogenblik vóór het geweer op zijn hoogte was, sprong hij opzij achter den hoek van de hut. Matt staarde naar de thans ledige ruimte in de sneeuw waar Pittah nog zoeven had gestaan.

Plechtig legde Matt zijn geweer neer, keerde zich om en keek naar zijn patroon.

- Ik ben het met u eens, mijnheer Scott. Die hond is te verstandig om hem te dooden.

Zesde hoofdstuk.

De heerschappij van de liefde.

Terwijl Pittah Weedon Scott zag aankomen, begon hij te grommen om te kennen te geven dat hij geen straf zou verdragen. Vier-en-twintig uren was het geleden dat hij de hand had opengehaald die nu in een verband zat en in een doek hing om het bloed eruit te houden. Vroeger had Pittah uitgestelde straf gekregen en hij vermoedde dat zooiets hem ook thans wachtte. Hoe kon het ook anders? Hij had heiligschennis gepleegd - hij had zijn tanden geslagen in het heilige vleesch van een god, en nog wel van een blanken god. Er wachtte hem thans iets vreeselijks.

De god ging op eenigen afstand zitten. Daarin kon Pittah niets gevaarlijks zien. Als de goden straften, stonden zij overeind. Bovendien had die god geen knuppel, geen zweep, geen vuurwapen. En dan was hijzelf vrij. Geen ketting of stok hield hem tegen. Hij kon vluchten, terwijl de god overeind kwam. Intusschen zou hij afwachten en uitzien.

De god bleef rustig, bewoog zich niet. En Pittahs grommen veranderde in een gebrom dat zwakker werd en eindelijk ophield. Toen begon de god te spreken en bij den eersten klank der stem ging Pittahs haar overeind staan

en hij begon te grommen. Maar de god maakte geen vijandige beweging en bleef kalm doorpraten. Een tijdje lang ging het grommen met zijn stem op en neer, doch de god praatte steeds door. Hij sprak tot Pittah zooals deze nooit was toegesproken. Hij praatte zacht en kalmeerend met een vriendelijkheid die Pittah trof, hij wist zelf niet hoe en waar. Niettegenstaande al de waarschuwingen van zijn instinct begon Pittah vertrouwen in dien god te krijgen. Hij had een gevoel van veiligheid dat werd tegengesproken door al zijn ondervinding die hij bij de menschen had opgedaan.

Na een poos stond de god op en ging de hut in. Vol argwaan keek Pittah naar hem toen hij weer buiten kwam. Hij had geen zweep, geen knuppel, geen vuurwapen. Evenmin was zijn ongekwetste hand achter zijn rug verborgen. Hij ging evenals tevoren rustig zitten op dezelfde plaats. In zijn hand had hij een stukje vleesch dat hij Pittah toestak. Pittah stak zijn ooren omhoog en bekeek het onderzoekend, tegelijk het vleesch en den god aanzierende, voorbereid op iederen aanval, gereed weg te springen bij het eerste teeken van vijandigheid.

Nog bleef de straf uit. De god hield hem alleen een stukje vleesch onder den neus. Nog was Pittah vol argwaan en ofschoon hem het vleesch met korte, uitnodigende duwtjes werd aangeboden, weigerde hij het aan te raken. De goden waren alwetend en men kon nooit vooruit zeggen welk wreed verraad schulde achter dat schijnbaar onschadelijke stukje vleesch. Zijn vroegere ondervinding had hem geleerd dat vleesch en straf heel vaak nauw verbonden waren.

Eindelijk wierp de god het vleesch in de sneeuw voor Pittah neer. Hij rook er voorzichtig aan, maar keek er niet naar. Terwijl hij rook, hield hij zijn blik op den god gevestigd. Er gebeurde niets. Hij nam het vleesch in zijn bek en verslond het. Nog gebeurde er niets. De god bood hem zelfs nog een stukje aan. Weer weigerde hij het uit de hand te nemen en weer werd het hem toegeworpen. Dit werd eenige keeren herhaald. Maar er kwam een tijd dat de god weigerde

het toe te gooien. Hij hield het in zijn hand en bleef het aanbieden.

Het vleesch was lekker en Pittah had honger. Heel, heel langzaam, oneindig voorzichtig, naderde hij de hand. Toen besloot hij het vleesch uit de hand te eten. Hij hield voortdurend zijn blik op den god gevestigd, stak zijn kop met achterover liggende ooren naar voren, met overeind staande haren. Een zacht gegrom waarschuwde dat hij niet met zich liet spotten. Stukje voor stukje at hij al het vleesch op en er gebeurde niets. Nog bleef de straf uit.

Hij likte zijn lippen af en wachtte.

De god bleef steeds doorpraten. Uit zijn stem klonk vriendelijkheid - iets waarvan Pittah volstrekt geen ondervinding had. En in hemzelf werd een gevoel wakker dat hij evenmin ooit had gekend, een zekere voldoening, alsof aan een behoefte werd voldaan, alsof een ledige plaats in zijn binnenste werd gevuld. Toen echter werd zijn instinct weer wakker en waarschuwde hem zijn vroegere ervaring.

Aha, hij had het wel gedacht! Nu kwam het, de hand van den god, die pijn kon doen, werd naar hem uitgestoken en daalde neer op zijn kop. Maar de god bleef doorpraten. Zijn stem was zacht en kalmeerend. Niettegenstaande de dreigende hand boezemde de stem vertrouwen in. En niettegenstaande de vertrouwenwekkende stem wekte de hand zijn wantrouwen op. Pittah werd door allerlei tegenstrijdige gevoelens bestormd. Hij gromde en bromde en stak zijn ooren achteruit, maar hij beet niet en sprong niet weg. De hand daalde en kwam steeds nader. Zij raakte het uiteinde van zijn overeindstaand haar aan. Hij kromp ineen. De hand daalde mee en drukte hem steviger. Rillend gelukte het hem zijn zelfbeheersching te bewaren. Het was een marteling, die hand die hem aanraakte en zoo in strijd was met zijn instinct. Hij kon niet zoo dadelijk al het kwaad vergeten dat hij van de handen der menschen had moeten verduren. Maar het was de wil van den god en hij trachtte zich te onderwerpen.

De hand werd opgelicht en daalde weer neer met een streelende, liefkoozende beweging. Dit ging zoo voort, maar telkens ging het haar mee in de hoogte. En telkens wanneer de hand neerdaalde, klonk een dof gegrom en gingen de ooren achteruit. Pittah gromde en gromde waarschuwend. Op deze wijze vertelde hij dat hij was voorbereid wraak te nemen voor het geval hem pijn werd aangedaan. Hij kon immers niet weten, wat de god ten slotte toch nog zou doen. Ieder oogenblik kon die zachte, vertrouwenwekkende stem in donderende woede losbarsten, kon die zachte, streelende hand veranderen in een ijzeren greep die hem hulpeloos maakte en hem pijn deed.

Maar de god bleef zacht doorpraten en de hand rees en daalde steeds met vriendelijke drukjes. Pittah werd door tegenstrijdige gevoelens heen en weer geslingerd. Zijn instinct kwam in opstand, hij voelde dat zijn vrijheid werd belemmerd. En toch was het hem niet lichamelijk onaangenaam, integendeel. Het streelen ging gaandeweg over in een krabben van de ooren en het aangename gevoel nam steeds toe. En hij bleef vreezen en was voortdurend op zijn hoede, een onbekend kwaad vermoedend - en tegelijkertijd genietend van een totnutoe ongekende vreugde.

- Wel, allemachies!

Dat riep Matt uit de hut komend met opgestroopte mouwen en een schotel waschwater in zijn hand, in de hoogste mate verwonderd bij het zien van Weedon Scott die Pittah streelde.

Zoodra zijn stem in de stilte weerklonk, sprong Pittah achteruit en gromde woest.

Matt keek zijn patroon afkeurend aan.

- Als u het mij niet kwalijk neemt dat ik zoo vrij ben te zeggen hoe ik erover denk, mijnheer Scott, dan wil ik u wel verklaren, dat u een driedubbelovergehaalde gek bent.

Weedon Scott lachte, stond op en liep naar Pittah toe. Hij sprak kalmeerend tot hem, maar niet lang en legde langzaam zijn hand op Pittahs kop. Pittah verdroeg het,

maar hield zijn blik achterdochtig niet op den man die hem streelde, maar op den man die bij de deur stond.

- U bent een heel knap mijn-expert, mijnheer Scott, maar u hebt uw roeping gemist toen u niet als jongen van huis bent weggelopen om temmer in een circus te worden.

Pittah gromde bij het geluid van zijn stem, maar dezen keer sprong hij niet weg onder de hand die hem liefkoosde en zijn hals met lange, kalmeerende streken streelde.

Dat was het begin van het einde voor Pittah - het einde van zijn leven, en de heerschappij van den Haat. Een nieuw, onbegrijpelijk veel heerlijker leven brak voor hem aan. Het vereischte heel wat nadenken en eindeloos geduld van de zijde van Weedon Scott en van Pittah zelf eischte het een algeheel ommekeer. Hij moest strijden tegen zijn instinct en tegen al de ervaringen die hij totnutoe had opgedaan. En dat was moeilijk. Hij was niet langer een jonge hond, het leven had hem reeds gevormd en gehard tot den Vechtenden Wolf, woest en wreed, onbeminnelijk en eenzelvig. Dit te veranderen eischte een ommekeer in heel zijn wezen op een tijd dat zijn geest van ijzer was geworden, dat zijn instinct zijn wenschen, waarschuwingen, en vaste regels kende.

Maar Weedon Scott had Pittahs natuur tot in de diepste diepten getroffen en gevoelens opgewekt die anders waren verdord en gestorven. Een van die gevoelens was de *l i e f d e* die de plaats innam van *v e r d r a g e n*, het hoogste gevoel, dat hem totnutoe in zijn omgang met de goden had bezielde.

Maar de liefde kwam niet in één dag, zij ontwikkelde zich uiterst langzaam. Pittah liep niet weg, ofschoon hij vrij was, omdat hij van dien nieuwen god hield. Hij leidde een beter leven dan bij Mooien Smith in de kooi en hij *m o e s t* een god hebben. Het was in zijn natuur zich door een mensch te laten beheerschen. En omdat hij een god noodig had en hij Weedon Scott verkoos boven Mooien Smith, bleef Pittah. Als bewijs van zijn trouw nam hij uit eigen beweging

de bewaking op zich van het eigendom zijns meesters. Hij dwaalde om de hut, terwijl de trekhonden sliepen en de eerste nachtelijke bezoeker moest zich met een knuppel tegen hem verdedigen tot Weedon Scott te hulp snelde. Maar Pittah leerde spoedig het verschil tusschen dieven en eerlijke mensen. Den man, die met luide stap direct naar de deur der hut liep, liet hij met vrede, ofschoon hij hem vol waakzaamheid bespiedde tot de deur opening en hij van den meester verlof kreeg heen te gaan.

Doch de man die voorzichtig sluipend langs een omweg naderde - dat was de man die door Pittah ontvangen, plotseling haastig een allesbehalven eervollen aftocht blies.

En iederen dag streelde en liefkoosde Weedon Scott Pittah.

In het eerst achterdochtig en vijandig, begon Pittah van deze liefkoozingen te houden. Maar er was één ding dat hij nooit kon laten - grommen. Doch het was grommen met een nieuwen toon erin. Een vreemde kon dien nieuwen toon niet hooren en voor zoo iemand was het grommen van Pittah een bewijs van zijn groote woestheid, angstaanjagend, vreeselijk. Doch Pittahs keel was hard geworden door het maken van woeste geluiden in al die jaren van vervolging en wreedheid en hij kon de geluiden niet verzachten om uit te drukken hoeveel vriendelijkheid hij gevoelde. Niettemin waren Weedon Scotts gehoor en sympathie fijn genoeg om den nieuwen toon in al dat woeste grommen te onderscheiden - den toon die heel in de verte leek op een snorren van tevredenheid en dien niemand anders dan hij kon hooren.

En in den loop des tijds begon Pittah zijn meester werkelijk lief te hebben, ofschoon hij zelf niet wist wat liefde was. Het was voor hem een gevoel van pijn en onrustigheid dat alleen verlicht werd door de tegenwoordigheid van zijn nieuwen god. Op zulke tijden was zijn liefde hem een vreugde - een wilde, heerlijke vreugde. Maar als de god weg was, keerde zijn smart en onrust terug, was er een leegte in zijn hart.

's Morgens vroeg ging hij op de stoep liggen en wachtte hij uren lang tot zijn meester verscheen. 's Avonds als de meester naar huis kwam, verliet Pittah zijn warme slaappleaats in de sneeuw om een streeling en een vriendelijk woord van zijn meester te ontvangen. Vleesch, zelfs vleesch, zou hij laten liggen om van zijn god een liefkoozing te krijgen of hem naar de stad te vergezellen.

Ja, dat was een god, een god van Liefde, een goede, stralende god, in wiens licht Pittahs natuur opbloeide als een bloem in de zon.

Maar Pittah was niet luidruchtig in zijn liefde. Hij had nooit leeren blaffen en kon het nu niet meer leeren om zijn meester welkom te heeten wanneer hij aankwam. Nooit snelde hij zijn god tegemoet. Hij wachtte op een afstand - vol stille, zwijgende aanbidding. Alleen de heldere blik zijner oogen sprak van zijn liefde, de blik waarmee hij iedere beweging van den god volgde.

Hij leerde zich op vele wijzen schikken in zijn nieuw leven. Hij begreep dat hij de honden van zijn meester met vrede moest laten. Doch zijn heerschernatuur kwam te voorschijn en hij begon met ze te tuchtigen tot zij hem als hun leider en meester erkenden en in alles zijn wil deden of hem uit den weg gingen.

Op dezelfde wijze begon hij Matt te dulden - als een bezitting van zijn meester. Matt gaf hem te eten. Matt probeerde hem het eerst voor de slede te spannen. Doch het gelukte hem niet. Slechts toen Scott hem had ingespannen begreep hij dat het de wil van zijn meester was en toen gehoorzaamde hij Matt evenals de andere honden voor de slede.

De Klondyke sleden, met loopers eronder, waren verschillend van die aan de Mackenzie. En de wijze van aanspannen der honden was ook heel anders. Hier was geen waaivorm, de honden werden in rechte lijn achter elkaar in dubbele leidsels geplaatst. En hier, in Klondyke, was de leider werkelijk de leider. De verstandigste en sterkste

hond was de leider en de andere honden gehoorzaamden en vreesden hem. Pittah plaatste zichzelf aan het hoofd en Matt was het geheel met hem eens. Doch hoewel hij op den dag voor de slee werkte, hield Pittah niet op 's nachts het eigendom van zijn meester te bewaken. Hij was dus voortdurend een trouwe, beschermende, kostbare bezitting voor zijn meester.

- U was toch maar verstandig dat u dat sommetje voor dien hond hebt betaald nadat u Mooien Smith op zijn gezicht had geslagen, zei Matt op een dag.

Weedon Scotts grijze oogen begonnen weer toornig te schitteren en hij mompelde kwaad:

- Dat beest!

Tegen den zomer overkwam Pittah iets heel onaangenaams. Zonder eenige waarschuwing verdween de meester. Er waren wel waarschuwingen geweest, maar Pittah was niet op de hoogte van de dingen en begreep niet wat het pakken van een koffer beteekende.

Dien avond wachtte hij vergeefs op de terugkomst van zijn baas. Tegen middernacht dwong de gure wind hem zijn schuilplaats achter de hut op te zoeken. Daar dommelde hij in, maar luisterde toch of de bekende stap niet nader kwam. Maar tegen twee uur kon hij het niet langer uithouden en hurkte hij neer op de koude stoep.

Maar de meester kwam niet. 's Morgens ging de deur open en Matt stapte naar buiten. Treurig keek Pittah hem aan. Er was geen enkel middel waardoor Matt hem kon vertellen wat hij wenschte te weten. De dagen verliepen maar de meester kwam niet.

Pittah, die nooit geweten had wat ziekte was, werd ziek. Hij werd erg ziek - zoo ziek dat Matt eindelijk genoodzaakt was hem in de hut te nemen. Ook schreef hij zijn meester:

‘Die dekselsche wolf is heelemaal ondersteboven. Hij wil niet eten, er zit geen leven meer in. Al de honden zijn hem de baas. Hij wil weten wat er van u is geworden en ik weet niet hoe ik het hem moet zeggen. Misschien gaat hij wel dood.’

Het was zooals Matt schreef. Pittah at niet meer, verloor zijn levenslust en liet zich door de andere honden mishandelen. Hij lag in de hut op den grond bij de kachel, zonder zich te bekommeren om eten of om Matt. Matt mocht vriendelijk tegen hem praten of vloeken, het was alles hetzelfde; hij keek den man alleen met doffe oogen aan en liet dan weer zijn kop op zijn voorpooten zinken.

En toen, op een avond, terwijl Matt zat te lezen, werd hij opgeschrikt door een zacht gejang van Pittah. Hij was opgestaan, had zijn ooren gespist in de richting van de deur en luisterde ingespannen. Een oogenblik later hoorde Matt voetstappen. De deur ging open en Weedon Scott stapte naar binnen. De twee mannen drukten elkaar de hand. Toen keek Scott de kamer rond.

- Waar is de wolf? vroeg hij.

Toen zag hij hem staan waar hij had gelegen bij de kachel. Hij was niet als andere honden op hem toegesneld. Hij stond daar, keek en wachtte.

- Groote help! riep Matt uit. Kijk eens, hij kwispelstaart.

Weedon Scott ging hem in de kamer tegemoet en riep hem. Pittah kwam naar hem toe, niet met een sprong, maar toch snel. Hij was onhandig, maar zijn oogen hadden een uitdrukking van diep gevoel, zoodat zij schitterden en als lampen licht gaven.

- Zoo heeft hij mij nooit aangekeken zoolang u weg was, zei Matt.

Weedon Scott hoorde hem niet. Hij hurkte neer tegenover Pittah en liefkoosde hem - krabde hem op zijn ooren, streek over zijn hals en zijn schouders, gaf hem kleine drukjes met zijn duim langs den rug. En Pittah gromde, met den nieuwen toon van liefde luider dan ooit in zijn stem.

Maar dat was nog niet alles. In zijn vreugde, in zijn groote opwellende liefde vond hij een nieuwe wijze om die liefde te uiten. Eensklaps duwde hij zijn kop naar voren en wrong hem tusschen den arm en het lichaam van zijn meester. En hier, gevangen, alles behalve zijn ooren ver-

borgen, gromde hij niet langer, maar bleef zich tegen hem aanvlijen en dringen.

De twee mannen keken elkander aan. Scotts oogen glansden.

Een oogenblik later, toen Matt zijn zelfbeheersching had herkregen, zei hij:

- Lieve help! Ik heb altijd wel gezegd dat die wolf een hond was. Zie hem nu eens!

Na de terugkomst van zijn meester herstelde Pittah zeer spoedig. Twee nachten en een dag bleef hij in de hut. Toen ging hij weer naar buiten. De trekhonden waren zijn overweldigende kracht vergeten, zij herinnerden zich alleen zijn tijd van ziekte en zwakte. Zoodra hij uit de hut kwam, sprongen zij op hem toe.

- Bijt van je af, wolf, laat ze je tanden voelen, zei Matt vroolijk bij de deur staande. Geef ze! Geef ze!

Pittah behoefde geen aansporing. De terugkeer van den meester was genoeg. Het leven stroomde weer door zijn aderen, krachtig, onoverwinbaar. Hij vocht uit louter geluk, uit zucht zijn levenskracht en levensvreugde te uiten. Het einde was, dat de honden spoedig verslagen op de vlucht sloegen en pas 's avonds durfden terug sluipen, een voor een, nederig en onderdanig aan hun leider.

Nu hij eenmaal had geleerd zich tegen zijn meester aanvlijen, deed hij het vaak en dat was ook het uiterste dat zijn natuur kon doen. Hij had altijd zijn kop vrij moeten hebben, dat was de Wildernis die uit hem sprak, de vrees voor de val - zijn kop moest vrij blijven. En nu, door zichzelf zoo geheel in de handen van zijn meester te geven, zich zoo hulpeloos te verklaren, gaf hij het grootste bewijs van vertrouwen en liefde voor dien meester.

Op zekeren avond, niet lang na de terugkomst, zaten Scott en Matt een spelletje kaart te spelen voor zij naar bed gingen.

- Twee-en-vijftig, vier-en-vijftig en een paartje is zes, zei Matt, en...

Eensklaps werd buiten een kreet en gegrom gehoord. Zij sprongen op en keken elkaar aan.

- De Wolf heeft iemand te pakken, zei Matt.

Een wilde gil van angst en vrees deed hen toesnellen.

- Breng licht, schreeuwde Scott naar buiten loopend.

Matt volgde met een lamp en bij het licht daarvan zagen zij een man in de sneeuw liggen. Zijn armen waren boven elkaar over zijn gezicht en zijn keel geslagen. Zoo trachtte hij zich te beschermen tegen Pittahs tanden. En dat was noodig. Pittah was razend, en deed hevige aanvallen op de meest kwetsbare plek. Van den schouder tot den pols der gekruiste armen waren de mouwen van de jas, van het flanellen hemd en onderhemd in flarden gescheurd, terwijl de armen zelf vreeselijk verscheurd en bebloed waren.

Dat alles zagen de beide mannen oogenblikkelijk. Het volgende oogenblik had Weedon Scott Pittah beetgepakt en weggetrokken. Pittah worstelde en gromde, maar deed geen poging om te bijten, terwijl hij snel rustig werd na een scherp woord van zijn meester.

Matt hielp den man overeind. Terwijl deze opstond en zijn gekruiste armen liet zinken, vertoonde hij het beestachtige gezicht van Mooien Smith.

Matt liet hem los met de vlugheid van iemand, die een kool vuur heeft aangeraakt. Mooie Smith knipoogde in het lamplicht en keek om zich heen. Hij zag Pittah en een hevige angst kwam op zijn gezicht.

Op hetzelfde oogenblik zag Matt twee voorwerpen in de sneeuw liggen. Hij hield de lamp er dicht bij en wees ze met zijn voet aan zijn patroon - een stalen hondenketting en een dikken knuppel.

Weedon Scott keek en begreep. Geen woord werd gesproken. Matt legde zijn hand op den schouder van Mooien Smith en draaide hem om. Geen woord behoefde gezegd te worden. Mooie Smith ging heen.

Intusschen streelde Scott Pittah en zei:

- Heeft getracht je te stelen, he? En jij wilde het

niet hebben! Wel, wel, hij heeft zich leelijk vergist, he?

- Hij dacht zeker dat zeventien duivels tegelijk hem te pakken hadden, zei Matt met een spottenden lach.

Pittah, nog opgewonden en grommend, bleef met overeind staande haren brommen tot langzamerhand zijn woede verminderde en de toon der liefde zacht, heel zacht in zijn grommen gehoord werd.

Vijfde gedeelte.

Eerste hoofdstuk.

Op reis.

Er dreigde weer iets. Pittah voelde het zelfs voor hij er de bewijzen van zag. Hij voelde dat er een verandering zou komen. Hij wist niet hoe of waarom, maar hij voelde het, hij begreep instinctmatig hun gedachten.

- Luister, mijnheer! riep Matt toen zij hun avondmaal gebruikten.

Weedon Scott luisterde. Door de deur klonk een zacht treurig janken als een onderdrukt snikken. Toen kwam een lang gesnuif, alsof Pittah gerustgesteld was, dat zijn god nog binnen was en niet weer op geheimzinnige wijze was verdwenen.

- Ik geloof dat de Wolf mee wil, zei Matt.

Weedon Scott keek zijn makker aan met bijna smeekende blikken, doch hij zei:

- Wat duivel kan ik in Californië met een wolf doen?

- Hm, ja, dat zeg ik ook. Wat duivel kunt u met een wolf doen in Californië?

Maar dit antwoord stelde Scott niet tevreden. De ander keek hem nietszeggend aan.

- Honden van blanken zijn geen cent waard tegenover hem, vervolgde Scott. Hij vermoordt ze dadelijk. Als hij mij niet arm zou maken door de vele schadevergoeding, die ik moest betalen, zou de politie hem mij toch afnemen en van kant maken.

- Hij is een echte moordenaar, dat weet ik, sprak Matt effen.

Weedon Scott keek hem achterdochtig aan.

- Het gaat niet, zei hij beslist.

- Het gaat niet, herhaalde Matt. Wel, u zou een knecht moeten nemen, speciaal om op hem te passen.

In de stilte, die volgde, werd het zachte snikkende janken bij de deur gehoord en het lange, onderzoekende gesnuif.

- Het is niet te ontkennen dat hij dol op u is, zei Matt.

De ander keek hem met plotselinge woede aan.

- Och kerel! Ik weet het beste wat ik wil en wat goed is.

- Ik ben het met u eens, maar...

- Maar wat? vroeg Scott scherp.

- Maar... begon de ander zacht en vervolgde toen driftig, maar u hoeft je daarom zoo nijdig niet te maken. Op die manier zou men denken, dat uzelf niet weet wat u eigenlijk wil.

Weedon Scott bleef lang in tweestrijd met zichzelf en zei toen vriendelijker:

- Je hebt gelijk, Matt. Ik weet ook niet wat ik wil en dat hindert mij zoo.

Hij bleef zwijgen en zei na een poos plotseling:

- Het zou gewoon bespottelijk zijn den hond mee te nemen.

- Daarin hebt u gelijk, zei Matt en weer keek zijn patroon hem onderzoekend aan.

- Maar, vervolgde Matt onschuldig, ik snap niet hoe hij in 's hemelsnaam weet dat u heengaat.

- Ik snap het ook niet, Matt, zei Scott treurig het hoofd schuddend.

Toen kwam de dag, dat Pittah door de openstaande deur der hut den noodlottigen koffer op den grond zag staan en zijn meester die bezig was hem te pakken. En dan het aanhoudende heen en weer lopen. Dat sprak nog duidelijker - zijn god ging weer weg en zou hem achter laten.

Dien nacht liet hij het lange wolfsgehuil hooren. Hij stak

zijn kop omhoog en klaagde den kouden sterren zijn leed, zooals hij dit had gedaan in zijn jonge dagen toen hij terugkwam uit de Wildernis en in plaats van Grijzen Bevers tent slechts een hoop afval vond.

De twee mannen waren juist naar bed gegaan.

- Hij eet weer niet, riep Matt uit zijn kooi.

Uit Weedon Scotts kooi klonk een gebrom en recht trekken van dekens.

- Te oordeelen naar hetgeen gebeurde toen u den vorigen keer wegging, zou het mij niet verwonderen als hij nu stierf.

De dekens in de andere kooi werden ongeduldig heen en weer gerukt.

- Och, klets toch niet! riep Scott in het donker. Je zanikt erger dan een vrouw.

- Dat ben ik met u eens, antwoordde Matt en Weedon Scott was niet zeker of hij hem niet hoorde lachen.

Den volgenden dag was Pittah onrustiger dan ooit. Hij liep achter zijn meester aan, zoo vaak deze de hut verliet en bleef op de stoep liggen zoolang Scott binnen was. Door de open deur kon hij verschillende dingen op den grond zien liggen. Naast den koffer lagen twee linnen tasschen en een kist. Matt rolde zijn meesters dekens en pels in een zeildoek. Pittah jankte toen hij dat alles zag.

Later kwamen twee Indianen. Hij keek hen onderzoekend aan, terwijl zij de bagage op hun schouder namen en begeleid werden door Matt, die een handtasch en de dekens droeg. Na een poosje kwam Matt terug. De meester kwam bij de deur en riep Pittah naar binnen.

- Arme bliksem! zei hij vriendelijk en wreef Pittahs ooren en rug. Ik ga voor goed weg, vrind, en je kunt mij niet volgen. Grom nu nog eens - grom eens lang en krachtig - als afscheid.

Maar Pittah weigerde te grommen. In plaats daarvan en na een treurigen, onderzoekenden blik stak hij zijn kop tusschen zijn meesters arm en lichaam.

- Hoor! Ze fluit al! riep Matt.

Van de Yukon klonk het heesche gebrul van een stoomfluit.

- U moet u haasten. Maak voort, sluit u de voordeur, dan ga ik de achterdeur uit.

De twee deuren werden op hetzelfde oogenblik dichtgeslagen en Weedon Scott wachtte tot Matt weer bij den voorkant van het huis kwam. Binnen werd weer het snikkende gejank gehoord. Toen lang, diep gesnuif.

- Je moet goed op hem passen, Matt, zei Scott den berg afgaande. Schrijf mij vaak hoe het hem gaat.

- Stellig, antwoordde Matt. Maar luistert u hiernaar eens.

Beide mannen bleven staan. Pittah huilde zooals honden huilen wanneer hun meester dood is. Hij uitte zijn bittere smart in hartbrekend, gillend gehuil, dat wegstierf in trillend gejank en weer opkwam met hevige, smartelijke kreten.

De 'Aurora' was de eerste stoomboot die dit jaar de reis aanvaardde en het dek was vol avonturiers en ongelukkige goudzoekers, die thans evenveel haast hadden van het Goudland weg te gaan als zij oorspronkelijk hadden om er te komen. Bij de loopplank drukte Scott Matt de hand tot afscheid. Maar Matts hand bleef slap liggen, terwijl hij staarde naar iets achter zijn patroon.

Scott keerde zich om en keek. Op het dek zat Pittah, die hem met smeekende, treurige oogen aanzag.

Matt uitte een gesmoorde vloek. Scott keek alleen verbaasd.

- Hebt u de voordeur gesloten? vroeg Matt.

De ander knikte en vroeg:

- En jij de achterdeur?

- Ja stellig, mijnheer.

Pittah stak vleierend zijn oogen naar achteren, maar bleef waar hij was en deed geen pogingen om dichterbij te komen.

- Ik zal hem mee aan land moeten nemen.

Matt deed eenige stappen in de richting van Pittah, maar deze gleed achteruit en wist door wenden en draaien te ontkomen.

Doch toen de meester sprak, gehoorzaamde Pittah hem onmiddellijk.

- Wil niet komen bij den man die hem al die maanden eten heeft gegeven, zei Matt boos. En u hebt hem nooit voedsel gebracht na den eersten dag. Ik laat mij hangen als ik weet hoe hij snapt dat u de baas bent.

Scott, die Pittah streelde, boog zich eensklaps dieper en wees op eenige diepe sneden in den muil en tusschen de oogen.

Matt bukte zich ook en streek zijn hand over Pittahs buik.

- Wij hebben het raam vergeten. Hij is van onderen heelemaal gewond en gesneden. Is regelrecht door de ruit gesprongen.

Maar Weedon Scott luisterde niet. Hij dacht snel na. De fluit van de 'Aurora' gaf het signaal tot vertrek.

Matt nam zijn halsdoek om hem om Pittahs hals te binden. Maar Scott greep Matts hand.

- Vaarwel, Matt, vaarwel. Omtrent den wolf - behoef jij mij niet te schrijven. Ik -

- Wat! riep Matt uit. U wil toch niet zeggen dat...

- Ja, dat wil ik juist zeggen. Hier is je halsdoek. Ik zal j o u nu over hem schrijven.

Matt bleef halverwege de loopplank staan.

- Hij zal nooit het klimaat kunnen verdragen, schreeuwde hij, tenzij u in warm weer zijn haren knipt.

De loopplank werd ingehaald en de 'Aurora' zette zich in beweging.

Weedon Scott wuifde nog een laatst vaarwel. Toen keerde hij zich om en bukte zich over Pittah, die naast hem stond.

- Grom nu, voor den drommel, grom! sprak hij en streelde den kop en wreef de achterover liggende ooren.

Tweede hoofdstuk.

Het zuiden.

Pittah stapte in San Francisco van de stoomboot aan land. Nooit hadden de goden hem zoo groot en machtig toegeschenen als nu, op het slikkerige plaveisel van San Francisco. De hutten die hij had gekend, waren vervangen door reusachtige gebouwen. De straten waren vol gevaren - wagens, karren, automobielen; groote, sterke paarden, die reusachtige vrachtwagens voorttrokken; monsterachtige electriche wagens die toeterend en rammelend door de straten gilden als de lynxen die hij in de noordelijke bosschen had gekend.

Het was overweldigend. Pittah kreeg diep ontzag voor alles. Hij was bang. Hij kwam zichzelf even klein en nietig voor als op den eersten dag, dat hij uit de Wildernis in het dorp van Griizen Bever kwam. En er waren zooveel goden, hij werd er duizelig van. Het donderend geraas in de straten verdoofde hem en de eindelooze beweging der dingen. Als nooit te voren voelde hij hoe afhankelijk hij was van zijn meester, dien hij op de hielen volgde en dien hij, wat er ook gebeurde, nooit uit het oog verloor.

Maar Pittah zou niet meer dan een benauwd visioen van de stad krijgen - een ervaring die als een bange droom zou zijn, onwezenlijk en vreeselijk, die hem nog lang daarna den slaap zou verstoren. Hij werd door zijn meester in een bagagewagen aan een ketting vastgelegd te midden van kisten en koffers.

Hier heerschte een korte, dikke, gespierde god, die met veel geraas, met koffers en dozen smet, ze door de deur naar binnen haalde, ze opstapelde of ze kletterend naar buiten wierp, waar andere goden ze opvingen.

En hier, in die hel, werd Pittah door zijn meester verlaten - of tenminste Pittah dacht dat hij verlaten was, tot

hij de reistasschen van zijn meester naast zich rook en hij er de wacht bij ging houden.

- Tijd dat u komt, bromde de god van den wagen een uur later, toen Weedon Scott bij de deur verscheen. Die hond van u wou niet dat ik met een vinger uw bagage aanraakte.

Pittah kwam uit den wagen. Hij was verbaasd. De benauwende stad was verdwenen. Het geraas van de straten verdoofde hem niet langer. Voor hem lag een lachend landschap, glanzend van zonneschijn, loom van rust. Maar hij had weinig gelegenheid zich over die verandering te verbazen.

Een rijtuig wachtte. Een man en een vrouw naderden den meester. De vrouw stak haar armen uit en sloeg ze den meester om den hals - een vijandige beweging! Het volgende oogenblik had Weedon Scott zich uit de omarming losgemaakt en was hij bij Pittah gekomen, die in een grommenden, woesten demon was veranderd.

- Het is in orde, moeder, zei Scott, terwijl hij Pittah vasthield en trachtte hem te kalmeeren. Hij dacht dat u mij kwaad wou doen en dat kon hij niet toelaten. Het is goed - het is goed. Hij zal alles spoedig genoeg leeren.

- En intusschen zal ik mijn zoon alleen maar mogen omhelzen als zijn hond er niet bij is, sprak zij lachend, ofschoon zij bleek en bevend van schrik was.

Zij keek naar Pittah, die gromde en kwaadaardig keek.

- Hij zal zijn les wel leeren, sprak Scott, en dadelijk ook!

Hij sprak zacht tot Pittah totdat deze gekalmeerd was en toen werd zijn stem streng.

- Liggen! Allo! Liggen!

Dat was een van de dingen die de meester hem had geleerd en Pittah gehoorzaamde, ofschoon schoorvoetend en somber.

- Nu moeder!

Scott stak haar beide armen toe, maar hield zijn blik op Pittah gevestigd.

- Liggen! waarschuwde hij, liggen!

Pittahs haren gingen overeind staan en hij hurkte neer, terwijl de vijandige beweging werd herhaald. Maar er gebeurde niets kwaads, evenmin door de omhelzing van den vreemden man-god, die volgde. Toen werden de reistasschen in het rijtuig gelegd, de vreemde goden en de meester volgden en Pittah bleef waakzaam achter het rijtuig aanrennen of waarschuwde de paarden dat hij er was om op te passen, dat den god dien zij zoo snel voorttrokken, geen kwaad geschiedde.

Na een kwartier reed het rijtuig door een steenen poort tusschen een dubbele rij gebogen en ineengegroeide noteboomen. Aan beide zijden strekten zich grasvelden uit, hier en daar afgebroken door reusachtige eiken. In de nabijheid, in tegenstelling met het jonge groene gras, zag men hooivelden in bruin en goud. Verderop de goudgele heuvels en hooggelegen weiden. Een huis met een groote veranda en vele vensters keek neer in het groene dal.

Maar Pittah had niet veel gelegenheid dit alles te zien. Nauwelijks was het rijtuig het park ingereden, of hij werd aangevallen door een herdershond met heldere oogen, een spitsen kop en woedend, verontwaardigd geblaf. Pittah waarschuwde niet, maar zijn haar ging overeind staan, toen hij stil zijn doodelijken aanloop nam. Doch die aanloop werd nooit ten einde gebracht. Eensklaps hield hij op, bijna op zijn hurken neervallend, zoo verlangend was hij den hond te ontwijken, dien hij had willen aanvallen. Het was een wijfje en de wet van zijn soort verbood hem haar aan te grijpen.

Maar de herdershond kende dat instinct niet, daar zij een wijfje was. Bovendien had zij, als herdershond, een instinctmatigen afkeer van de Wildernis, voornamelijk van den wolf. Pittah was voor haar een wolf, de roover die de kudden door alle eeuwen heen had aangevallen. En dus vloog zij hem aan toen hij trachtte de aanraking met haar te ontwijken. Hij gromde onwillekeurig toen hij haar tanden in zijn schouder voelde, maar hij poogde niet haar op zijn beurt te bezeeren.

- Hier, Collie! riep de vreemde man in het rijtuig.

Weedon Scott lachte.

- Doet er niet toe, vader. Dat is wel goed voor hem. Pittah heeft nog heel wat te leeren en het beste is, dat hij maar dadelijk begint. Hij zal zich wel weten staande te houden.

Intusschen snelde Collie Pittah woedend na, schreeuwend en blaffend van verontwaardiging, maar zij kon Pittah niet inhalen, die stil als een schaduw bliksemsnel over den grond voortgleed.

Het rijtuig stopte voor het huis en de meester stapte uit. Op dit oogenblik werd Pittah plotseling ook van terzijde aangevallen. Het was een jachthond, die op hem toevloog en door den onverwachten schok rolde Pittah ondersteboven. Als een beeld van kwaadaardigheid kwam hij overeind, met achterover liggende ooren, opgetrokken lip, gerimpelden neus en zijn tanden sloegen op elkaar, terwijl hij juist de halsslagader van den hond miste.

De meester kwam aanrennen, maar hij was te ver weg en het was Collie die het leven van den jachthond redde.

Voor Pittah den doodelijken beet kon toebrengen, snelde Collie toe als een stormwind - vol haat voor den roover uit de Wildernis. Zij vloog Pittah aan midden in zijn sprong en ten tweede male werd hij ondersteboven gegooid.

Het volgende oogenblik kwam de meester aan en hield Pittah vast, terwijl de vader de andere honden riep.

Het rijtuig was weggereden en andere vreemde goden kwamen uit het huis. Sommigen bleven op eerbiedigen afstand staan, maar twee hunner, vrouwen, herhaalden de vijandige beweging en grepen den meester om den hals. Pittah echter begon die beweging toe te staan. Er gebeurde geen kwaad, terwijl de geluiden die de goden maakten, niet dreigend waren. Die goden haalden ook Pittah aan, maar hij verjoeg ze grommend.

De jachthond was bij het bevel: 'Liggen, Dick, liggen!' de stoep opgegaan en bij de veranda gaan liggen, nog

brommend en dreigend den indringer bespiedend. Een der godenvrouwen had haar armen om Collie geslagen en liefkoosde en streefde haar. Maar Collie was zeer verbaasd en verbluft en jankte onrustig door de tegenwoordigheid van den wolf.

Pittah volgde zijn meester op den voet toen deze de stoep opging om het huis binnen te treden. Dick gromde op de veranda en Pittah gromde op de stoep terug.

- Neem Collie mee naar binnen en laat de twee andere het samen uitvechten, stelde Scotts vader voor. Daarna zullen zij wel vrienden zijn.

- Dan zal Pittah om zijn vriendschap te toonen vooraan bij de begrafenis moeten loopen, zei de meester lachend.

Ongeloovig keek de oude heer Scott eerst naar Pittah, toen naar Dick en eindelijk naar zijn zoon.

- Je bedoelt dat...

Weedon knikte.

- Ja, dat bedoel ik. U zou binnen één of hoogstens twee minuten een dooden Dick hebben.

Hij keerde zich tot Pittah.

- Kom, Wolf, je zult mee naar binnen moeten gaan.

Met stijve pooten en recht overeind staanden staart, den blik vast op Dick gericht en tevens op de onbekende gevaren om hem heen, trad Pittah het huis binnen. Toen hem echter geen vreeselijk iets daaruit tegemoet sprong, ging hij met een voldaan geknor aan zijn meesters voeten liggen, lettend op alles wat er gebeurde, steeds gereed op te springen en op leven en dood te vechten met de verschrikkingen die voor hem onder het dak van die woning moesten schuilen.

Derde hoofdstuk.

In de woning van den god.

Niet alleen leerde Pittah snel, maar hij had ook veel gereisd en wist zich bij zijn omgeving aan te passen. Hier, in Sierra Vista - dat was de naam van Rechter Scotts landgoed - begon hij zich spoedig thuis te gevoelen. Hij had verder niet veel last met de honden. Dick beschouwde weldra Pittah als een nieuwen bewoner van het huis en als hij zijn zin had gekregen zou hij spoedig goede vrienden zijn geweest met den vreemde; maar Pittah verlangde geen vriendschap, het eenige dat hij van honden vroeg, was dat zij hem met rust lieten. Dicks vriendelijkheden hinderden hem en hij joeg hem grommend weg, tot het goedhartige dier zijn pogingen opgaf en geen nota meer van hem nam.

Collie echter plaagde hem voortdurend. Zij durfde hem - het was haar verboden - niet meer aanvallen, maar zij plaagde en mishandelde hem waar zij eenigszins kon. Hij nam zoo weinig mogelijk nota van haar en deed zijn best haar uit den weg te blijven.

Maar Pittah had nog heel veel andere dingen te leeren. Sierra Vista was heel wat grooter dan Grijzen Bevers tent. Hij moest op zooveel personen letten. Daar waren Rechter Scott en zijn vrouw. Daar waren de twee zusters van den meester, Betsy en Mary. Daar waren zijn vrouw Alice en zijn kinderen, Weedon en Maud, kleuters van vier en zes. Hij begreep echter zeer spoedig dat die allen bij zijn meester behoorden en wat voor zijn meester waarde had, had dit ook voor hem en werd door hem zorgvuldig bewaakt en beschermd.

In het eerst hield hij niet van de kinderen. Hij haatte en vreesde hun handjes. Hij had van kinderhanden in de Indiaansche dorpen heel wat te verduren gehad. Als Weedon en Maud in het begin bij hem kwamen, gromde hij kwaad-

aardig. Een stomp en een berispelend woord van den meester hadden hem toen gedwongen die liefkoozingen te verdragen, ofschoon hij gromde en bromde onder hun kleine handjes.

Toen kwam een tijd, dat hij begreep hoe dierbaar die kinderen zijn meester waren en geen stomp of vermaning was noodig voor zij hem konden streelen. En later begon hij werkelijk van de kinderen te houden.

Na de kinderen kwam Rechter Scott. Pittah mocht gaarne aan zijn voeten liggen, terwijl hij de courant las en van tijd tot tijd een vriendelijk woordje tot Pittah richtte. Doch dit was alleen wanneer de meester er niet was. Zoodra de meester verscheen, hielden, wat Pittah betrof, alle andere wezens op te bestaan.

Pittah stond al de leden van het gezin toe hem te verwennen en te streelen, maar geen hunner werd ooit voor hem wat zijn meester voor hem was, ze waren voor hem slechts bezittingen van den meester.

De bedienden waren bang voor hem - hij viel ze niet aan, dat was alles, omdat zij van zijn meester waren en tot zijn gezin behoorden.

Maar Pittah moest nog veel, heel veel leeren.

In het Noorden was de hond het eenige huisdier. Alle andere dieren leefden in de Wildernis en waren, als ze niet al te verschrikkelijk bleken, de wettige prooi van den hond. Zijn heele leven had Pittah op levende dingen jacht gemaakt. Het kwam niet in zijn hoofd op te vermoeden dat het in het Zuiden anders was. Doch dat zou hij spoedig in zijn nieuwe woonplaats ondervinden.

's Morgens vroeg om het huis slenterend, trof hij een kip die uit den kippenloop was ontsnapt. Pittahs natuurlijke aandrang was ze te verslinden. Een sprong, geblikker van tanden, een verschrikt gepiep - en op was de kip. Ze was lekker zacht en vet en Pittah likte zijn lippen af en vond het lekker.

Later op den dag trof hij toevallig een andere kip bij de stallen. Een der stalknechts snelde toe. Hij kende Pittahs

soort niet en nam als wapen dus alleen maar een lichte zweep mee. Bij den eersten zweeps slag liet Pittah de kip los en vloog den man aan. Stil sprong hij toe en greep den knecht bij de keel.

Met een: 'O, mijn God,' wierp de verschrikte stalknecht de zweep weg en beschermde zijn keel met beide armen. Zijn bovenarm werd tot op het been opengehaald.

De man was doodelijk verschrikt door zulk een woestheid en het zou slecht met hem zijn afgeloopen als Collie niet op het tooneel was verschenen. Zij redde den knecht zooals zij Dick had gered. Razend van woede vloog zij op Pittah aan, de knecht ontsnapte naar de stallen, terwijl Pittah achteruit ging voor Collie's scherpe tanden.

- Hij moet leeren dat hij de kippen met rust moet laten, zei de meester, maar ik kan hem geen lesje geven voor ik hem op heeterdaad betrap.

Twee avonden later werd hij daartoe in de gelegenheid gesteld. Pittah had nauwkeurig de kippen en haar gewoonten gadeslagen. Dien nacht klom hij op een stapel hakhout en van daar op het dak van den kippenloop en sprong toen in de omheining. Een oogenblik later begon de slachting.

Toen de meester 's morgens op de veranda kwam, zag hij vijftig kippen door den bediende daar netjes op een rij neergelegd. Hij floot zachtjes eerst van verrassing toen van bewondering. Zijn blik ontmoette dien van Pittah, die vol trots was alsof hij een lofwaardige daad had verricht. Toen hield hij hem een lange strafpredikatie, toornig, berispelend. Hij hield Pittah's neus boven de gedoode kippen en gaf hem tegelijkertijd eenige flinke tikken.

Pittah plunderde nooit weer een kippenhok, het was tegen de wet en hij had zijn les geleerd.

Maar er waren zooveel wetten te leeren. Hij mocht ook geen kippen aanraken, die anderen goden behoorden. Er waren katten en konijnen en kalkoenen en daarvan moest hij afblijven. Het kostte moeite hierin zijn instinct te overwinnen, maar het was de wil van de goden. En hij leerde

dat er tusschen hem en de tamme dieren geen vijandschap mocht bestaan, maar dat de andere dieren - eekhoortjes, kwartels - in het wild leefden en de rechtmatige prooi van iederen hond waren.

Ja, het leven was moeilijk te leeren voor Pittah.

In de stad, in San José, waren slagerswinkels waar vleesch binnen zijn bereik hing. Dat vleesch mocht hij niet aanraken. Er waren katten in de huizen die zijn meester bezocht, die mocht hij niet aanraken. En er waren overal honden die hem aangromden, die mocht hij niet aanraken. Als hij achter het rijtuig van zijn meester draafde en kleine jongens gooiden hem met steenen, dan mocht hij ze niet aanraken. Maar op een dag sprong de meester uit het rijtuig en ranselde de jongens met de zweep af. Daarna wierpen zij geen steenen meer en Pittah begreep en was voldaan.

Op zijn weg naar de stad waren bij een herberg drie honden, die hem aanvlogen als hij voorbijging. Zijn meester had hem streng verboden te vechten en daar hij zijn les goed had geleerd, had Pittah het hard te verantwoorden, als hij daar langs ging. Dat verdroeg hij eenigen tijd en de mannen in de herberg hadden er pret in de honden op Pittah aan te hitsen. Op zekeren dag hitsten zij weer de honden op hem aan. De meester liet het rijtuig stilstaan.

- Pak ze, zei hij tot Pittah.

Maar Pittah kon het niet gelooven. Hij keek naar zijn meester en hij keek naar de honden, toen keek hij weer vol vragende verwachting naar zijn meester.

De meester knikte en zei:

- Pak ze, jongen, pak ze.

Nu aarzelde Pittah niet langer. Hij keerde zich om en sprong tusschen zijn vijanden. Er was gegrom, gebrom en woest schitteren van tanden. Het stof op den weg vloog in wolken op. Doch na eenige minuten lagen twee honden in het zand en was de derde op den loop. Hij sprong over een sloot, over een schutting, en vluchtte naar het vrije veld.

Pittah volgde hem, glijdend als een wolf en snel, geruisch-

loos als een wolf. In het midden van het veld haalde hij den hond in en beet hem dood.

Na de driedubbele slachting zorgde iedereen in het heele dal, dat hun honden den Vechtenden Wolf met rust lieten.

Vierde hoofdstuk.

Collie.

De maanden verliepen. Er was volop voedsel en geen werk in het Zuiden en Pittah werd dik en gelukkig. De menschenlijke vriendelijkheid was voor hem de zon, die hem bescheen en hij bloeide als een bloem die in goede aarde is overgeplant.

En toch bleef hij anders dan de andere honden. Hij kende de wetten zelfs beter dan zij en volgde ze stipt op, maar toch bleef een verborgen woestheid in hem, alsof de Wildernis en de wolf alleen in hem sliepen.

Nooit sloot hij zich aan bij andere honden. Eenzaam had hij altijd geleefd en eenzaam zou hij blijven. In zijn jeugd, onder de vervolgingen van Lip-lip en den troep, en in zijn vechttijd met Mooien Smith had hij een onverwinnelijken afkeer van honden gekregen. De stroom van zijn leven was afgeleid en, terugschrikkend van zijn soort, had hij zich bij de menschen aangesloten.

Daarenboven beschouwden hem alle honden met argwaan. Hij wekte hun instinctmatige vrees op voor de Wildernis en zij begroetten hem altijd met grommen en nijdigen haat. Hij, daarentegen, leerde dat het niet noodig was zijn tanden op hen te gebruiken. Zijn ontbloote tanden en opgetrokken lippen waren gewoonlijk al afdoende.

Maar er was één plaag in Pittahs leven - Collie. Nooit gaf zij hem een oogenblik van rust. Zij volgde de wetten niet zoo trouw als hij. Zij verijdelde alle pogingen van den

meester om haar met Pittah bevriend te maken. Altijd klonk haar nijdig, zenuwachtig grommen hem in de ooren. Ze had hem nooit het doden van de kippen vergeven en geloofde steeds dat zijn bedoelingen slecht waren. Zij volgde hem als een politie-agent waar hij ging en als hij zelf maar naar een duif of een kip keek, barstte zij in diepe verontwaardiging los. Zijn beste manier om te doen alsof hij niet op haar lette, was met zijn kop op zijn voorpooten geleund, zich slapende te houden. Dat bracht haar steeds tot zwijgen.

Met uitzondering van Collie ging alles best met Pittah. Hij had zelfbeheersching gekregen en kende de wetten. Hij leefde niet langer in een vijandelijke omgeving. Gevaar en pijn en dood loerden niet overal op hem. Het onbekende werd voor hem niet meer een dreigende verschrikking. Het leven was goed en gemakkelijk. Soms echter verlangde hij in den heeten zomer naar de sneeuw van het Noorden en werd hij onrustig zonder zelf te weten wat hem hinderde.

Pittah was nooit luidruchtig geweest in zijn betuigingen van genegenheid. Behalve dat hij dicht bij zijn meester kroop en hij den toon der liefde in zijn grommen deed hooren, had hij geen enkele wijze om zijn liefde uit te drukken.

Doch hij leerde ook stoeien met zijn meester en velerlei wilde pretjes uithalen. Op zijn beurt deed hij alsof hij woedend was en gromde en beet alsof hij het meende, maar nooit vergiste hij zich. Zijn tanden beten altijd in de lucht. En na zoo'n stoeipartij konden zij plotseling ophouden en keken zij elkander vroolijk aan. Dan sloeg de meester zijn armen om Pittah heen, terwijl deze vol liefde gromde en zich tegen hem aanvligde.

Maar niemand anders stoeide met Pittah. Dat liet hij niet toe en als iemand het probeerde, waren zijn waarschuwend gegrom en overeindstaande haren allesbehalve voor de grap. Dat hij zijn meester die vrijheden toestond, was daarom geen reden dat hij een gewone hond was, die iedereen liefhad en met iedereen pret maakte. Hij had zijn meester lief en hield die liefde op hoogen prijs.

De meester maakte veel uitstapjes te paard en daarbij vergezelde Pittah hem steeds. De langste rit vermoeide hem niet en na vijftig mijlen draafde hij nog lustig en vrolijk voor het paard uit naar huis.

Bij zulk een rit was het dat hij iets deed, dat hij slechts tweemaal in zijn leven zou doen - hij *blafte*, toen het paard eenmaal weigerde zijn meester te gehoorzamen. Ofschoon hij vaak na dien tijd trachtte te blaffen en zijn meester hem daartoe aanmoedigde, gelukte dit hem slechts ééns en dat was niet in tegenwoordigheid van den meester. Bij een rit over het veld, sprong een konijn plotseling op voor de pooten van het paard. Het steigerde, wierp den meester af en deze bleef met een gebroken been liggen. Pittah sprong woedend het paard naar de keel, maar zijn meesters stem hield hem terug.

- Naar huis! Ga naar huis! beval de meester, nadat hij gezien had wat er met hem was gebeurd.

Pittah was niet geneigd zijn meester te verlaten. Deze dacht erover een briefje te schrijven, maar vond geen papier en potlood. Weer beval hij Pittah naar huis te gaan.

Zacht jankend gehoorzaamde hij, maar keerde onrustig terug.

- Het is goed, beste jongen, ga naar huis, zei de meester vriendelijk en dringend, ga naar huis en vertel ze wat er is gebeurd. Ga naar huis, wolf, naar huis!

Toen gehoorzaamde Pittah.

De familie was op de veranda en genoot van de namiddagkoelte, toen Pittah aankwam. Hijgend, vol stof, verscheen hij in hun midden.

- Weedon is terug, zei Weedons moeder.

De kinderen snelden Pittah met vrolijke kreten tegemoet, maar hij lette niet op hen. Hij begon te grommen en drong ze opzij.

- Ik ben altijd bang als hij bij de kinderen is, sprak hun moeder, ik vrees dat hij ze den een of anderen dag plotseling aanvalt.

- Een wolf is een wolf, zei Rechter Scott, geen enkele is te vertrouwen.

- Maar hij is geen wolf, pleitte Betsy.

Eensklaps stond Pittah woest grommend voor den rechter.

- Ga weg! Liggen! beval Rechter Scott.

Pittah keerde zich naar de vrouw van den meester. Zij gilde van angst toen hij haar japon tusschen zijn tanden nam en trachtte haar mee te trekken.

Hij had opgehouden te grommen en keek allen vlak in het gelaat.

- Ik hoop dat hij niet dol wordt, zei Weedons moeder. Ik heb Weedon wel gezegd dat ik bang was, dat het heete klimaat niet goed was voor een Pooldier.

- Hij tracht iets te zeggen, sprák Betsy.

Op dit oogenblik gelukte het Pittah na de uiterste inspanning hevig te blaffen en voor de tweede en laatste maal drukte hij op deze wijze uit wat hij wilde.

- Er is iets met Weedon gebeurd, zei diens vrouw beslist.

Zij waren thans allen opgestaan en Pittah liep de stoep af, omziende of zij hem wel volgden.

Na dit voorval had hij een nog warmer plaatsje in de harten van allen op Sierra Vista.

De dagen verliepen en straalden in den onafgebroken zonneschijn van Santa Clara Vallei. Maar toen zij korter werden en Pittahs tweede winter in het Zuiden aanbrak, kwam hij tot een vreemde ontdekking. Collie's tanden waren niet langer scherp. Zij hapte nog wel naar hem, maar zij deed het plagend en spelend zonder hem pijn te doen. Hij vergat dat zij hem het leven tot een last had gemaakt en trachtte, zijn waardigheid ophoudend, haar speelsche toenadering te beantwoorden.

Op zekeren dag lokte zij hem tot een lange jacht door de velden en bosschen. In den namiddag van dien dag zou de meester uitrijden en Pittah wist het. Het paard stond gezadeld voor de deur te wachten. Pittah aarzelde. Maar er was iets in hem sterker dan al de wetten die hij had geleerd,

dan de gewoonten die hij had aangenomen, dan zijn liefde voor den meester, dan zijn eigen wil; en toen op het laatste oogenblik Collie hem spelend beet en wegrende, keerde hij zich om en volgde haar.

Dien dag reed de meester alleen uit en in de bosschen liep Pittah met Collie, zooals zijn moeder Kiche en de oude Eénoog jaren geleden hadden geloopt in het zwijgende woud van het Noorden.

Vijfde hoofdstuk.

De slapende wolf.

Het was juist in dien tijd dat de couranten vol waren van de ontsnapping van een gevangene uit de gevangenis San Quentin. Hij was een woeste wreedaard, een beest, een mensch-dier, een verscheurend roofdier.

In de San Quentin-gevangenis was hij onverbeterlijk gebleken. Straf had zijn geest niet kunnen buigen. Hij had krankzinnig kunnen sterven en tot het laatst toe vechten, maar hij kon niet leven en overwonnen worden. Hoe woester hij vocht, des te erger behandelde hem de maatschappij en de eenige uitwerking van die strengheid was, dat ze hem nog woester maakte. Dwangbuizen, uithongering, slagen met stokken en knuppels waren Jim Halls deel; en dat waren ze reeds geweest toen hij een kleine jongen was in een achterbuurt van San Francisco.

Tijdens Jim Halls derde gevangenisstraf trof hij een cipier die misschien een even groot beest was als hij. Die cipier behandelde hem onrechtvaardig, vertelde leugens omtrent hem, vervolgde hem. Het eenige verschil tusschen hen was, dat de cipier een bos sleutels en een revolver bij zich had, Jim Hall alleen zijn handen en zijn tanden.

Maar op een dag viel hij den bewaker aan en zette als een wild dier de tanden in diens hals.

Daarna werd Jim Hall in de cel voor onverbeterlijken geplaatst. Hier bleef hij drie jaar. De cel was van ijzer, de vloer, de muur, de zolder. Nooit verliet hij die cel. Nooit zag hij de lucht, de zon. Dag was schemering, nacht doodsche, zwarte stilte. Hij was in een ijzeren graf, levend begraven. Hij zag geen menschelijk gelaat. Sprak tot geen menschelijk wezen. Als zijn eten hem werd toegeschoven, gromde hij als een wild beest. Hij haatte alles en allen. Dagen en nachten achtereen brulde hij van woede. Weken en maanden gaf hij geen geluid. Hij was een man en een monster, een vreeselijk wezen zooals ze alleen in het brein van een krankzinnige konden bestaan.

Toen ontstapte hij op een avond. De bewaker zei, dat het onmogelijk was maar niettemin was de cel ledig en half erin, half erbuiten lag het lijk van een dooden cipier. Twee andere doode bewakers wezen den weg aan dien hij genomen had om den buitenmuur te bereiken en hij had ze met zijn handen vermoord om alle geraas te vermijden.

Hij was gewapend met de wapens welke hij den gedooden bewakers had afgenomen - een levend arsenaal, dat over de bergen vluchtte, vervolgd door de politiemacht. Op zijn hoofd was een groote prijs gesteld. Hebzuchtige boeren maakten met geweren jacht op hem. Een troep bloedhonden volgden het spoor van zijn gewonde voeten. En de dienaren der wet vervolgden hem per telefoon, telegraaf en extratrein, dag en nacht.

En toen verdween Jim Hall. Vergeefs zochten de bloedhonden zijn verloren spoor.

Intusschen werden te Sierra Vista vol spanning de couranten gelezen. De vrouwen waren bang. Rechter Scott lachte, ofschoon het vonnis van Jim Hall een der laatste was, die hij had uitgesproken voor hij zich als rechter in ruste op Sierra Vista vestigde. En in de gerechtszaal, voor al de aanwezigen, had Jim Hall dien dag verklaard, dat de tijd

zou komen, waarop hij zich wreken zou op den rechter die hem had veroordeeld tot vijftig jaar gevangenisstraf. Toen werd Jim Hall vloekend de zaal uitgesleept, naar zijn ijzeren graf gebracht - waaruit hij wist te ontsnappen.

Van dit alles wist Pittah niets. Maar tusschen hem en Alice, de vrouw van den meester, bestond een geheim. Iederen avond, nadat Sierra Vista naar bed was gegaan, stond zij op en liet Pittah binnen om te slapen in de groote vestibule. Nu was Pittah geen huishond en mocht hij ook niet in het huis slapen; daarom stond zij iederen morgen vroeg op en liet hem uit voor de familie wakker was.

Op zulk een nacht, terwijl het heele huis in rust was, ontwaakte Pittah en bleef doodstil liggen. En doodstil snoof hij de lucht in en rook de lucht van een vreemden god. En in zijn ooren drongen de geluiden der bewegingen van den vreemden god. Pittah begon niet woedend te blaffen. Dat was zijn manier niet.

De vreemde god liep zacht, maar zachter liep Pittah, want hij droeg geen kleeren, die schuurden langs het vleesch van zijn lichaam. Hij volgde doodstil. In de Wildernis had hij gejaagd op dieren, die oneindig schuw waren en hij kende het voordeel dat een overrompeling gaf.

De vreemde god bleef aan den voet van de groote trap staan en luisterde en Pittah was als een doode, zoo onbeweeglijk was hij, terwijl hij wachtte. Die trap leidde naar den meester en diens dierbaarste bezittingen. Pittahs haren gingen overeind staan, maar hij wachtte.

De vreemde god lichtte zijn voet op. Hij begon naar boven te klimmen.

Toen sprong Pittah toe. Hij waarschuwde niet, geen gegrom ging zijn sprong vooraf. Hij sprong den vreemden god op den rug. Hij greep met zijn voorpooten de schouders van den man en zette tegelijkertijd zijn tanden in diens nek. Een oogenblik bleef hij zoo hangen, lang genoeg om den god achterover te trekken.

Samen vielen zij met een slag op den grond. Pittah sprong

opzij en terwijl de man moeite deed om overeind te komen, had Pittah hem weer met zijn scherpe tanden te pakken.

Sierra Vista werd vol schrik wakker. Het geraas dat van beneden kwam scheen wel van twintig duivels te zijn, die vochten. Toen klonken revolvergeschoten. Een mannenstem gilte éénmaal vol afschuw en pijn. Toen klonk een woest gegrom en geknor en een breken en kraken van meubels en glas. Doch bijna zoodra het was ontstaan, stierf het geraas weg. Het gevecht had niet langer dan drie minuten geduurd.

De verschrikte mensen bleven boven aan de trap staan. Van beneden als uit een zwarten afgrond klonk een gorgelend geluid als van lucht, dat uit water opborrelde. Soms werd dit geluid fluitend en sissend - toen hield ook dit op en klonk uit den donkeren afgrond alleen het zware hijgen van een schepsel dat naar lucht snakte.

Weedon Scott drukte op een knopje en de trap en de vestibule werden door helder licht bestraald. Toen kwamen Rechter Scott en hij met revolvers in de hand naar beneden, voorzichtig, heel voorzichtig. Doch die voorzichtigheid was overbodig.

Pittah had zijn werk goed gedaan. Temidden van omgeworpen en gebroken meubelen lag een man, zijn gezicht verborgen door zijn arm. Weedon Scott bukte zich, boog den arm omlaag en draaide het gezicht van den man omhoog. Een groot gat in de keel wees op de wijze, waarop hij gestorven was.

- Jim Hall! zei Rechter Scott en vader en zoon keken elkander veelbeteekenend aan.

Toen wendden zij zich naar Pittah. Ook hij lag op zijn zijde. Zijn oogen waren gesloten, maar de oogleden openden zich een weinig bij zijn pogen om hen aan te zien, terwijl zij zich over hem heen bogen en de staart bewoog zich in een vergeefsche poging om te kwispelen. Weedon Scott streefde hem en hij trachtte te grommen, maar dat klonk zwak en hield spoedig op. Zijn oogen vielen dicht en zijn

heele lichaam scheen zich te ontspannen en slap op den grond te liggen.

- Hij is doodelijk getroffen, fluisterde de meester.
- Dat zullen wij zien! zei de Rechter en ging naar de telefoon.
- Ronduit gezegd heeft hij één kans op de duizend, verklaarde de dokter, nadat hij zich anderhalf uur met Pittah had beziggehouden.

De dag begon aan te breken en de heele familie, behalve de kinderen, stond om den dokter heen ten einde zijn bevinding te vernemen.

- Een gebroken achterpoot, vervolgde hij, drie gebroken ribben, waarvan minstens één in de longen is gedrongen. Hij heeft bijna al het bloed uit zijn lichaam verloren. Waarschijnlijk is hij inwendig ernstig gekneusd. Er is op hem getrapt. Bovendien is hij door drie kogels getroffen. Eén kans op duizend is nog te veel gezegd. Hij heeft niet één kans op tien duizend.

- Maar die eene kans mag hij niet verliezen! riep Rechter Scott uit. Wat het kost hindert niet. Breng hem onder X-stralen - doe alles. Weedon, telegrafeer onmiddellijk naar dokter Nichols in San Francisco. - Niet om u te beledigen, dokter, dat begrijpt u, maar hij moet zijn kans hebben.

De dokter glimlachte.

- Zeker begrijp ik het. Hij verdient alles wat er voor hem gedaan kan worden. Hij moet opgepast worden zooals u een ziek kind zoudt verplegen. En vergeet niet wat ik u zei omtrent de temperatuur. Om tien uur kom ik terug.

Pittah werd verpleegd. Rechter Scotts voorstel een gediplomeerde verpleegster te nemen werd met verontwaardiging door de meisjes afgewezen - zelf wilden zij die taak op zich nemen. En Pittah won de ééne kans op de tien duizend.

De dokter had nooit een hond gekend als Pittah, die regelrecht uit de Wildernis was gekomen, waar de zwakken vroeg sterven en niemand bescherming geniet. Noch in zijn

vader, noch in zijn moeder, was eenige zwakheid geweest, noch in eenig geslacht vóór hen. Een gestel van ijzer en de levenskracht der Wildernis waren Pittahs erfdeel geweest en hij hield vast aan het leven met een taaiheid, die eertijds alle schepselen bezaten.

In gipsverbanden en windsels was het Pittah wekenlang onmogelijk zich te bewegen. Hij sliep uren achtereen en droomde veel en zag allerlei dingen uit het Noorden. Zijn heele verleden kwam hem voor den geest. Hij woonde weer in het hol bij Kiche, hij kroop bevend tegen de knieën van Grijzen Bever, hij rende weg voor Lip-lip en den huilenden troep.

Hij rende door het stille bosch tijdens de maanden van hongersnood, hij liep aan het hoofd van het span, terwijl de zweepen van Mit-sah en Grijzen Bever klaptten en hun stemmen 'Raa! Raa!' riepen.

Hij doorleefde weer de dagen met Mooien Smith en de gevechten. Hij was in de kooi en eromheen stonden mannen, die wisten dat er gevochten zou worden. Hij wachtte tot de deur voor zijn tegenstanders geopend zou worden...

Toen kwam de dag, dat het laatste verband werd weggenomen. Dat was een feestdag. Heel Sierra stond om hem heen. De meester wreef Pittahs ooren en hij gromde zijn toon van liefde. De vrouw van den meester noemde hem den Gezegenden Wolf en al de vrouwen noemden hem zoo.

Hij trachtte op te staan, maar na eenige pogingen viel hij weer neer van zwakte. Hij had zoo lang gelegen, dat zijn spieren hun kracht hadden verloren. Hij schaamde zich zoo zwak te zijn en deed daarom heldhaftige pogingen op te staan en ten laatste stond hij overeind, wankelend, heen en weer zwaaiend.

- Hij zal weer moeten leeren loopen, zei de dokter. Hij kan er wel meteen mee beginnen. Neemt hem mee naar buiten.

En naar buiten ging hij als een vorst met heel Sierra Vista om zich heen. Hij was zeer zwak en toen hij het grasveld bereikte, viel hij neer en rustte een poosje.

Toen de stoet verder ging, keerden langzamerhand de kracht en de bloedtoevoer in Pittahs spieren terug. De stallen werden bereikt en daar bij de deur lag Collie, terwijl een half dozijn mollige hondjes bij haar in de zon speelden.

Verbaasd keek Pittah ernaar. Collie gromde hem waarschuwend toe. De meester bracht één dik hondje bij hem terwijl Collie jaloersch toekeek. Pittah voelde het warme tongetje tegen zijn neus en zonder dat hij zelf wist waarom, likte hij het mollige snoetje. En toen de andere hondjes aankwamen en om hem speelden, bleef hij nog zwak, half slapend, liggen en keek hij naar de sprongen der kleintjes, die op en over hem heen klauterden onder het handgeklap en de vrolijke kreten der goden van Sierra Vista.

EINDE.